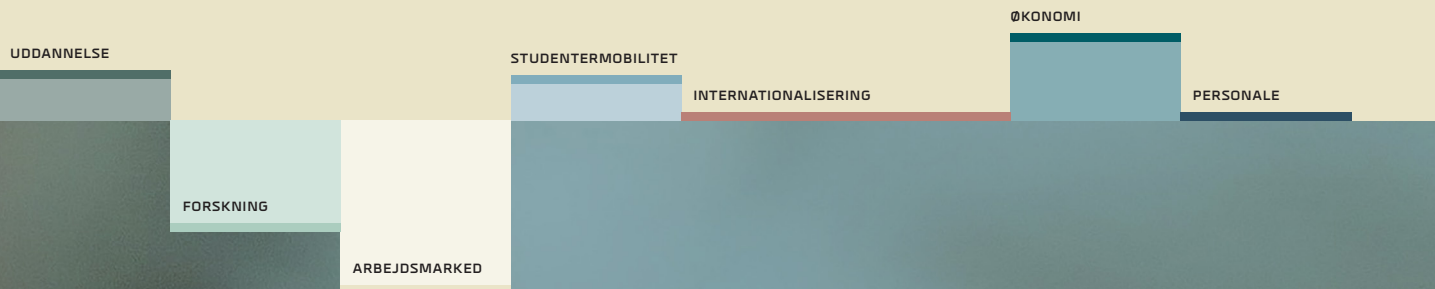

DANSKE
UNIVERSITETER

UNIVERSITIES DENMARK

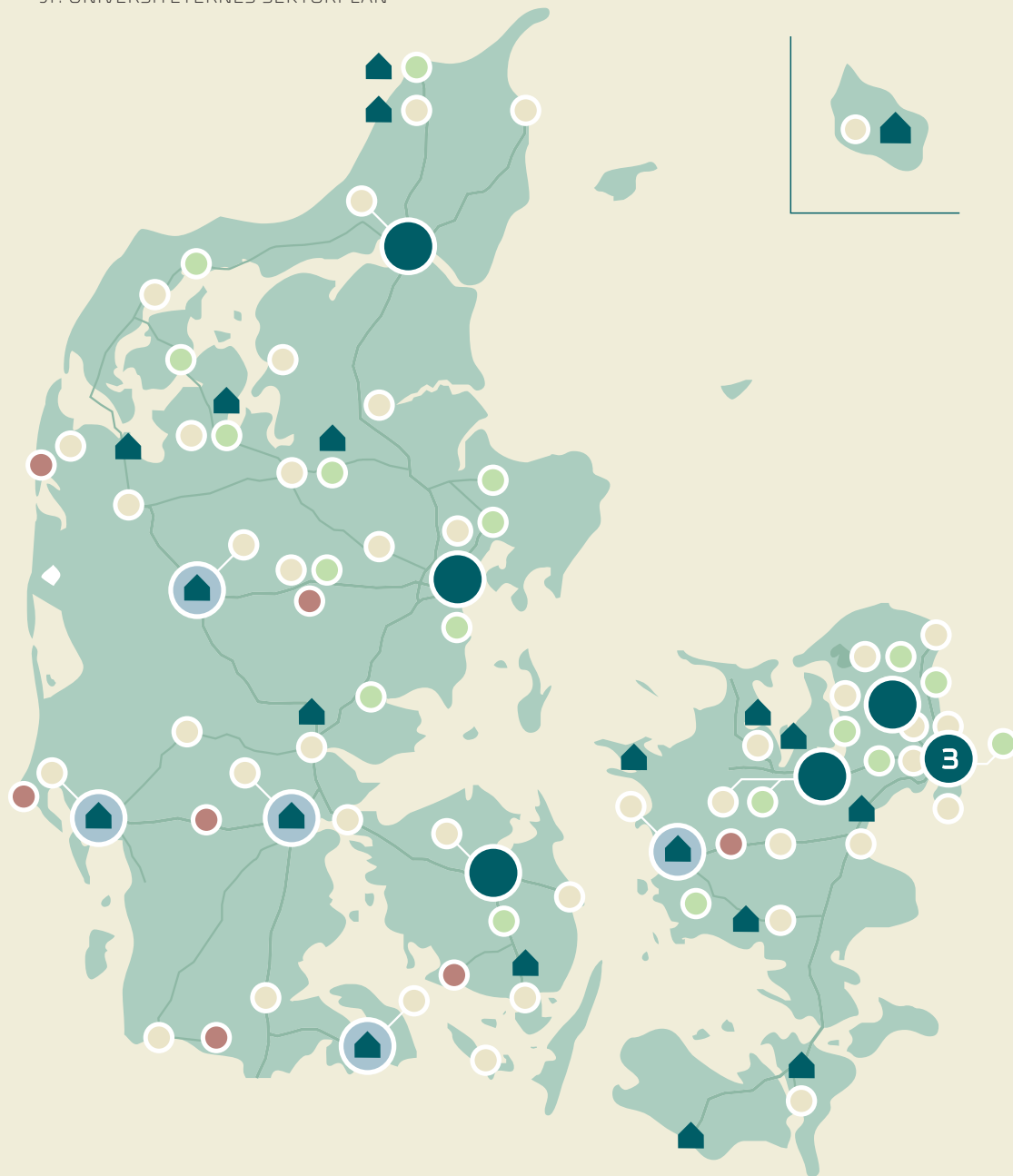
Tal om danske universiteter 2021

Tal om danske universiteter 2021

UNIVERSITETERNES AKTIVITETER

- HOVEDCAMPUS
 - REGIONALT CAMPUS
 - UDDANNELSES- ELLER FORSKNINGSFACILITETER
 - HOSPITAL MED MEDICINSTUDERENDE
 - FORSØGSSTATION
 - NYE UDDANNELSESAKTIVITETER
- JF. UNIVERSITETERNES SEKTORPLAN

UNIVERSITETSSEKTOREN I DANMARK

8

UNIVERSITETER

148,000

STUDERENDE

33,663

MEDARBEJDERE (ÅRSVÆRK)

30,1

MIA. KR. OMSÆTNING

UDGIVET AF
DANSKE UNIVERSITETER
FIOLSTRÆDE 44, 1. TH.
1171 KØBENHAVN K
WWW.DKUNI.DK

OPLAG: 650
REDAKTION: DANIEL WIE KROG
ISBN: 978-87-90470-71-5
JUNI 2022
GRAFISK TILRETTELÆGNING:
PETER WALDORPH
TRYK: STEP PRINT POWER

DENNE PUBLIKATION KAN VED TYDELIG
KILDEANGIVELSE FRIT KOPIERES.

INDHOLD

FORORD / 9
01. UDDANNELSE / 10
02. FORSKNING / 34
03. ARBEJDSMARKED / 56
04. STUDENTERMOBILITET OG INTERNATIONALISERING / 74
05. ØKONOMI OG PERSONALE / 88
APPENDIKS / 102
NØGLEBEGREBER / 114

FORORD

**JESPER
LANGERGAARD**

*Direktør for
Danske Universiteter*

De otte danske universiteter leverer banebrydende forskning, innovation og kvalitetsuddannelser, som spiller en afgørende rolle for udviklingen af Danmark. Samtidig udgør universiteterne en væsentlig del af samfundsøkonomien med en årlig omsætning på 30 mia. kr. I Danske Universiteter oplever vi derfor en stor interesse for tal og fakta om universitetssektoren.

For at imødekomme dette samler vi hvert år centrale data om uddannelse, forskning og økonomi i *Tal om danske universiteter*. Formålet med udgivelsen er at skabe åbenhed om danske universiteters rammevilkår, aktiviteter og resultater. Publikationen er tiltænkt alle, der interesserer sig for den danske universitetssektor.

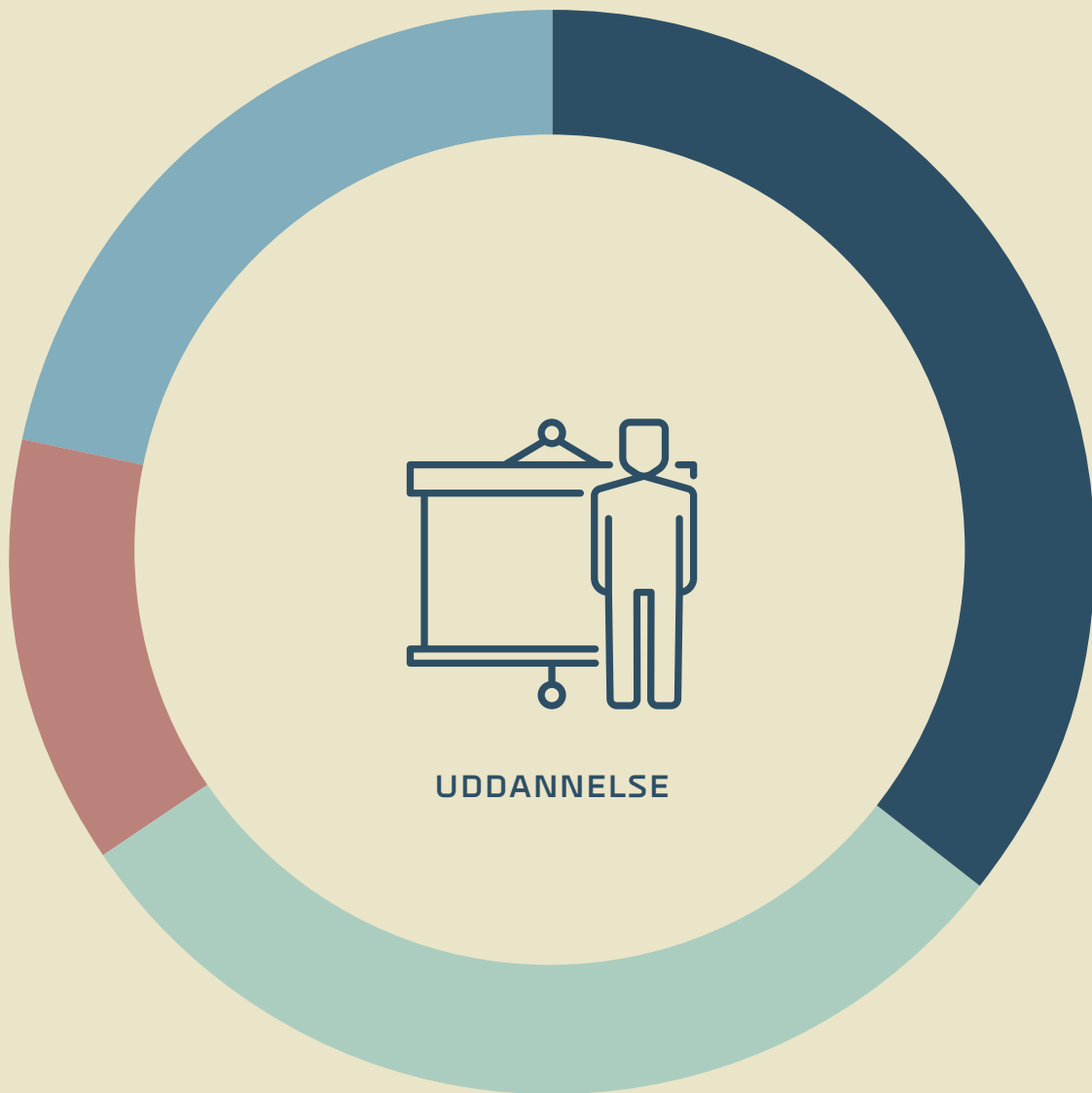
Bogen kan bruges som et opslagsværk, hvor de enkelte nøgletal kan aflæses uafhængigt af hinanden og af kapitlet. Hvert kapitel indledes med en række centrale hovedpointer, hvorefter de enkelte nøgletal præsenteres gennem kapitlerne.

Tal om danske universiteter 2021 viser blandt andet, at universiteterne har optaget flere studerende på de våde bacheloruddannelser ift. de tørre, og optaget på humaniora i 2021 var det laveste i 15 år. De fleste universitetsuddannede har job i den private sektor. Samtidig vokser det private arbejdsmarked for universitetskandidater markant hurtigere end det offentlige.

På forskningsområdet er der over en årrække sket store stigninger i universiteternes forskningsindtægter, der stammer fra private kilder som f.eks. fonde. Basismidlerne udgør i dag en mindre del af forskningsindtægterne end for 10 år siden, men dansk forskning klarer sig godt i internationale sammenligninger af forskningens gennemslagskraft.

Eventuelle spørgsmål eller kommentarer kan rettes til Danske Universiteters sekretariat.

Rigtig god læselyst

01

Universiteterne forsyner samfundet med dygtige professionelle unge, der har gennemført en forskningsbaseret uddannelse på bachelor- og kandidatniveau, hvor uddannelsen er bygger på den nyeste forskning. I dette kapitel kan man finde oplysninger om universiteternes uddannelser og studerende. Herunder optag, produktion, kønsfordeling samt finansiering af uddannelser.

Hovedpointer:

- Universiteterne optager færre studerende, særligt på humanistiske uddannelser. Universiteterne havde det laveste optag på bachelor-uddannelser siden 2013.
- Der er sket en forskydning, således at en større andel studerende nu optages på uddannelser inden for det naturvidenskabelige, sundhedsvidenskabelige og teknologiske område i forhold til tidligere.
- Andelen af kvinder på tekniske uddannelser er steget markant.
- Universiteterne skal lukke 1.656 uddannelsespladser, mens 1.313 pladser flyttes ud af de fire største byer frem mod 2030 som følge af aftalen om udflytning af uddannelser.
- Andelen af arbejdsstyrken med en uddannelse på kandidatniveau i Danmark ligger på niveau med OECD-gennemsnittet.

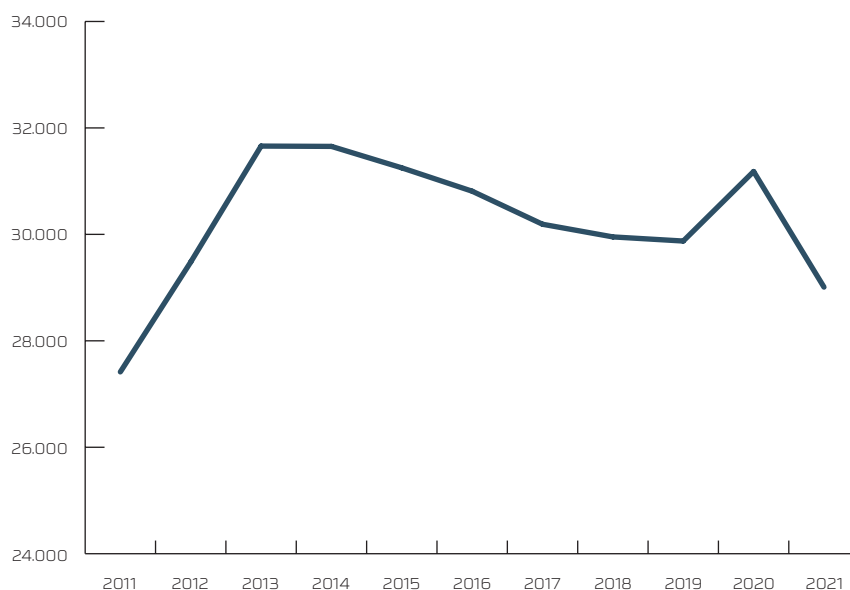
Temaer i kapitlet:

- Bacheloroptag
- Kandidatproduktion
- Bachelorproduktion
- Kandidatoptag
- Optag til universiteternes uddannelser
- De studerende
- Udflytning
- Internationale sammenligninger

Universiteternes optag til bacheloruddannelserne er faldet fra 31.669 i 2013, til 29.006 i 2021, svarende til et fald på 8 procent. I 2020 blev optaget midlertidigt forhøjet på baggrund af et ønske fra regeringen om flere studiepladser pga. coronaepidemien. Udviklingen inden for fagområder varierer (se figur 1.5).

FIGUR 1.1

OPTAG PÅ UNIVERSITETERNES BACHELORUDDANNELSER

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

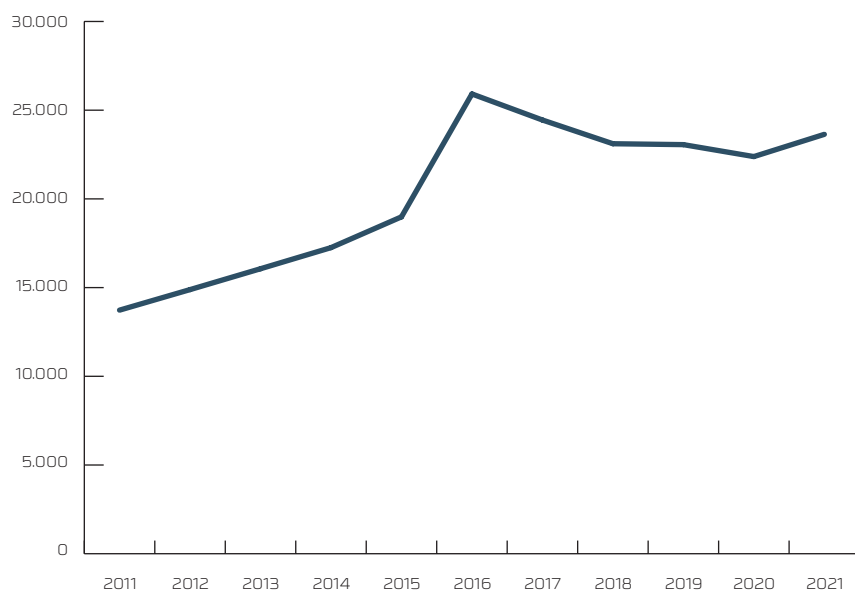
Anmærkning: Universiteternes professionsbacheloruddannelser er inkluderet. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATPRODUKTION

Siden 2021 er universiteternes kandidatproduktion steget. I 2011 dimitterede 13.695 kandidater mod 23.655 i 2021, svarende til en stigning på 73 procent. Kandidatproduktionen toppede i 2016 med 25.943 dimittender, hvor fremdrifts-reformen betød, at flere studerende skulle færdiggøre deres studier. Udviklingen dækker over markante forskelle på fagområderne (se figur 1.3).

KANDIDATPRODUKTION

FIGUR 1.2

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

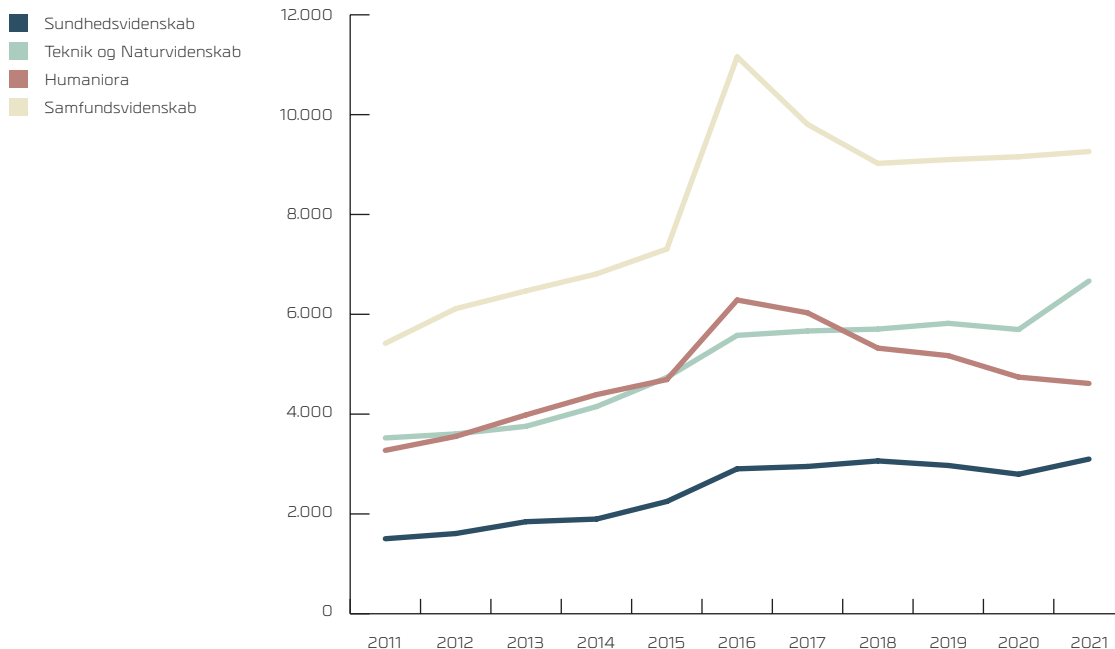
Anmærkning: Bagvedliggende tal findes i appendiks.

KANDIDATPRODUKTION

Kandidatproduktionen fra universiteterne er steget siden 2011. I de senere år har kandidatproduktionen været overvejende stabil, siden ”puklen” i 2016, som formodes at hænge sammen med fremdriftsreformen, der betød, at forsinkede studerende skulle færdiggøre deres studier. I de senere år er kandidatproduktionen fra det humanistiske område faldet, mens den har været stigende for de tekniske og naturvidenskabelige fag.

FIGUR 1.3

KANDIDATPRODUKTION FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

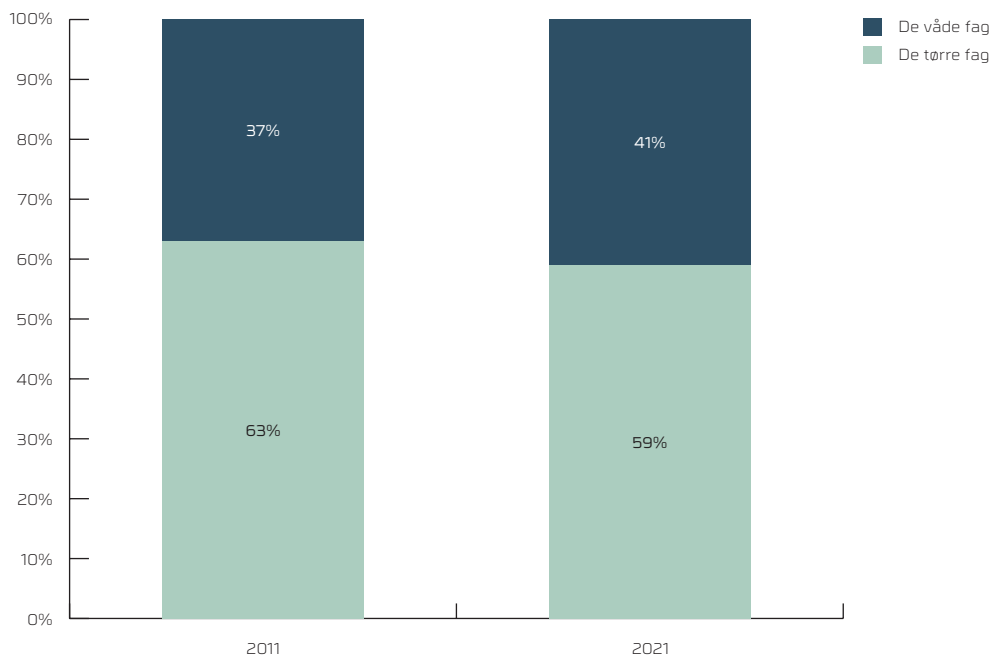
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Der bliver uddannet flere kandidater inden for hovedområderne sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab ift. samfundsvidenskab og humaniora end i 2011. Det forventes, at andelen af våde kandidater vil stige fremover som følge af faldende bacheloroptag på de tørre fag og øget optag på våde uddannelser. I 2021 blev 13.876 kandidater færdiguddannede fra de tørre fag, mod 8.680 i 2011, svarende til en stigning på 60 procent. Fra de våde fag blev 9.779 kandidater færdiguddannede i 2021 mod 5.015 i 2011, svarende til en stigning på 95 procent.

KANDIDATPRODUKTION FORDELT PÅ TØRRE OG VÅDE FAG

FIGUR 1.4

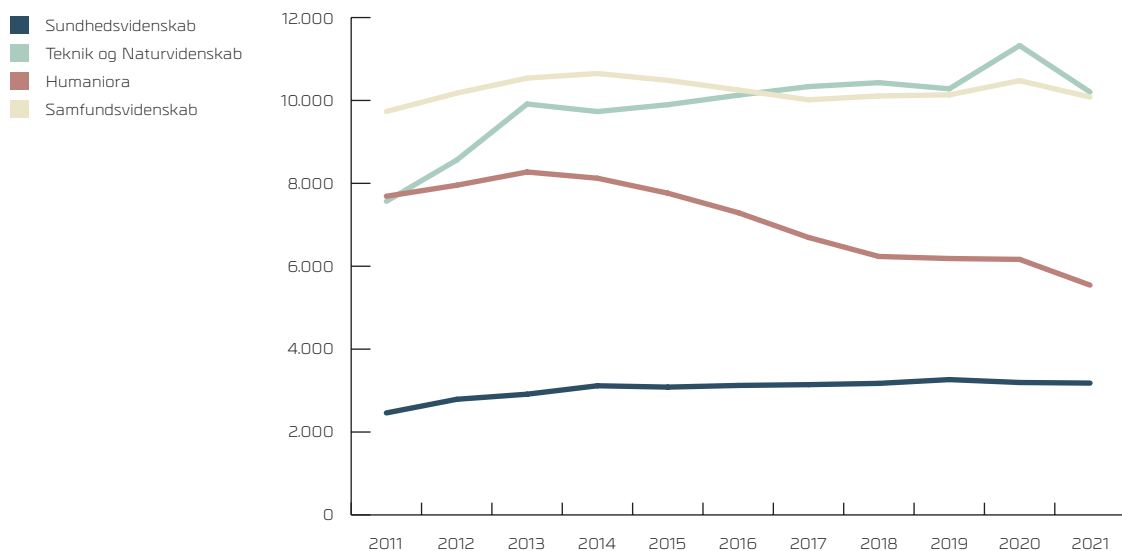
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: I daglig tale kaldes humaniora og samfundsfag for de tørre fag, mens sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab kaldes de våde fag. Opdelingen i tørre og våde fag er baseret på universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Siden 2011 er optaget på humanistiske bacheloruddannelser faldet fra 7.697 til 5.528 optagne i 2021, svarende til et fald på 28 procent. På de andre hovedområder ligger optaget mere stabilt i de senere år, med undtagelse af et meroptag i 2020, hvor regeringen ønskede flere studiepladser på grund af coronaepidemien.

FIGUR 1.5

OPTAG PÅ UNIVERSITETERNES BACHELORUDDANNELSER FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

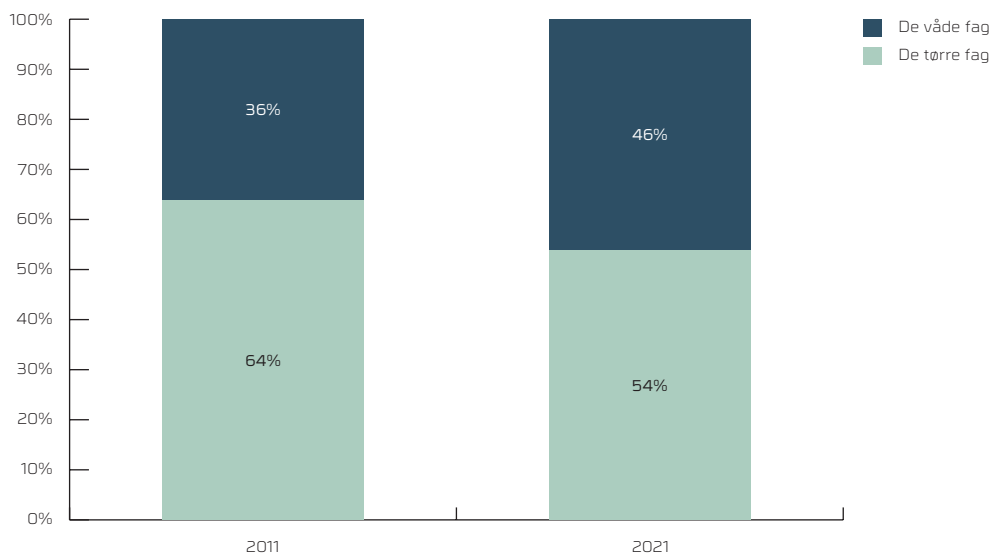
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Et stigende antal studerende optages på en bacheloruddannelse inden for sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab. De våde fags andel af bacheloroptaget er siden 2011 steget med 10 procentpoint. Der blev i 2021 optaget 13.403 personer på de våde bacheloruddannelser mod 9.994 i 2011, svarende til en stigning på 34 procent. For de tørre fag blev der i 2021 optaget 15.603 studerende, mod 17.411 i 2011, svarende til et fald på 10 procent.

OPTAG PÅ UNIVERSITETERES BACHELORUDDANNELSER FORDELT PÅ TØRRE OG VÅDE FAG

FIGUR 1.6

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

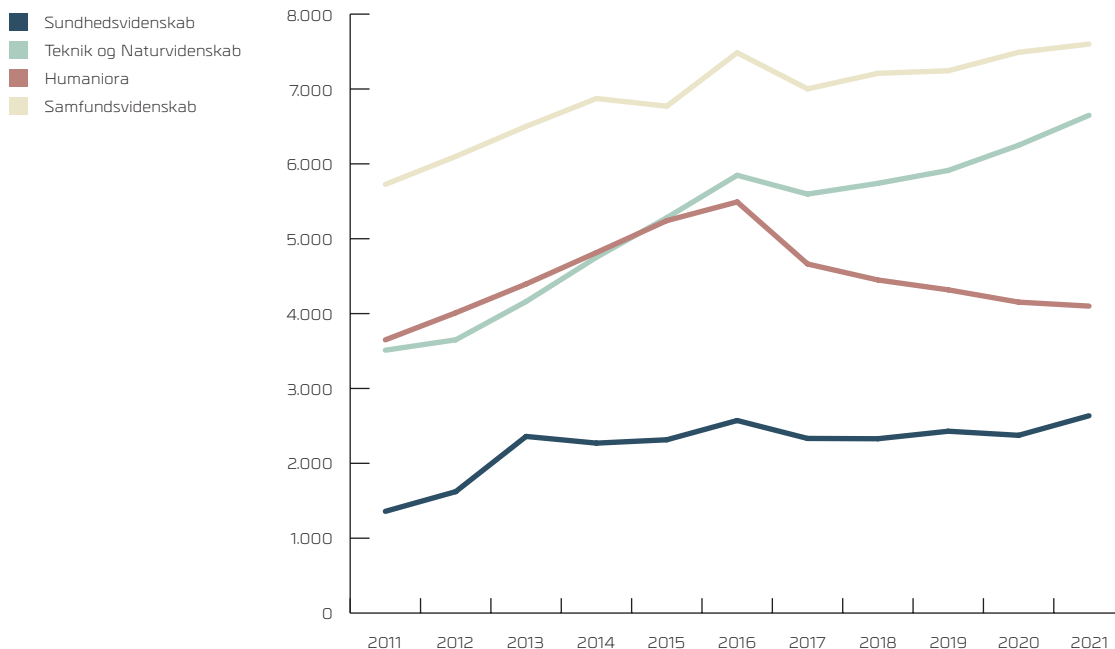
Anmærkning: I daglig tale kaldes humaniora og samfundsfag for de tørre fag, mens sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab kaldes de våde fag. Opdelingen i tørre og våde fag er baseret på universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

BACHELORPRODUKTION

I alt blev der i 2021 færdiguddannet 20.993 bachelorer, mens der i 2011 blev uddannet 14.228 bachelorer, svarende til en stigning på 48 procent. I de senere år uddannes færre bachelorer fra humaniora, mens flere uddannes inden for det tekniske og naturvidenskabelige område.

FIGUR 1.7

BACHELORPRODUKTION FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

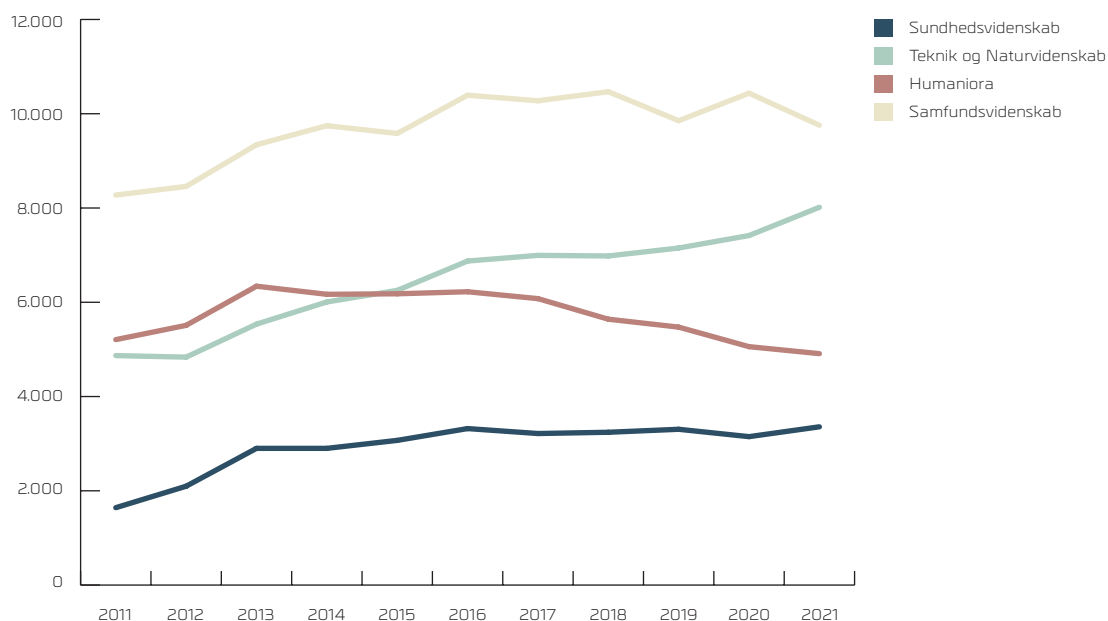
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Universiteternes professionsbachelorer er talt med. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Siden 2011 er optaget på universiteternes kandidatuddannelser steget fra 19.960 studerende til 26.051 i 2021, svarende til en stigning på 31 procent. I de senere år er der sket et fald i optaget på humanistiske kandidatuddannelser og en stigning i optaget på kandidatuddannelserne inden for naturvidenskab og teknisk videnskab.

OPTAG PÅ UNIVERSITETERNES KANDIDATUDDANNELSER, FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

FIGUR 1.8

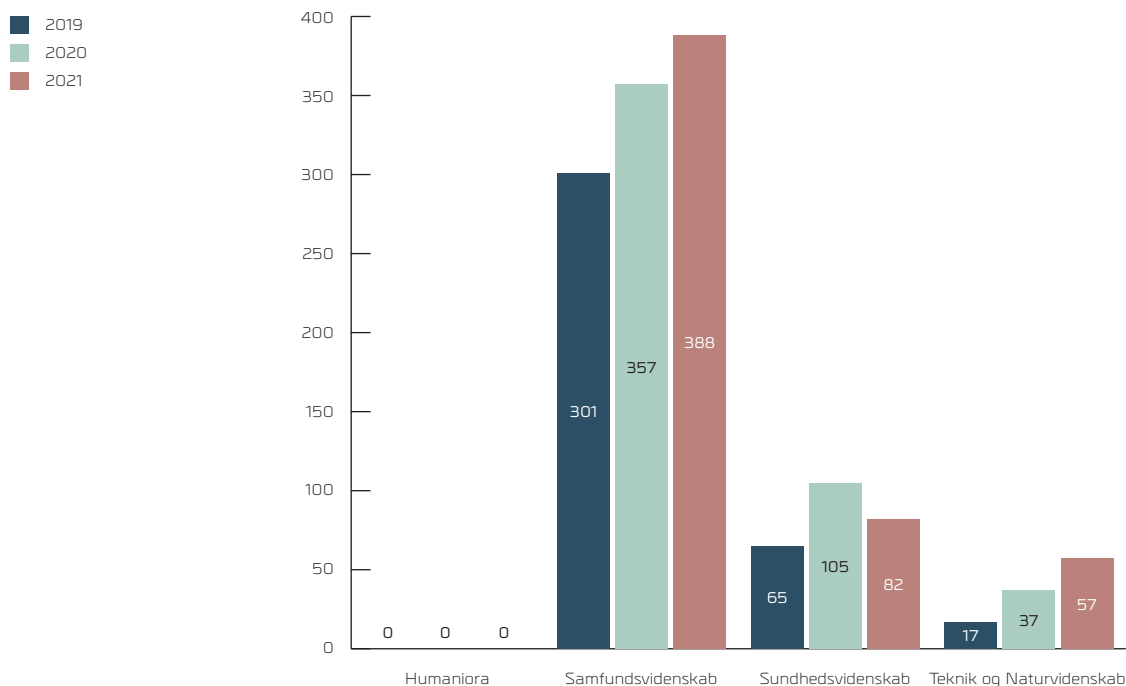

Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Erhvervskandidater er ikke medregnet. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

2021 blev der optaget 527 studerende på erhvervskandidatuddannelsen. Det svarer til en stigning på 38 procent siden 2019, som var første år med optag på erhvervskandidatordningen. De fleste optages på det samfundsvidenskabelige hovedområde.

FIGUR 1.9

OPTAG PÅ UNIVERSITETERNES ERHVERVSKANDIDATUDDANNELSER FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

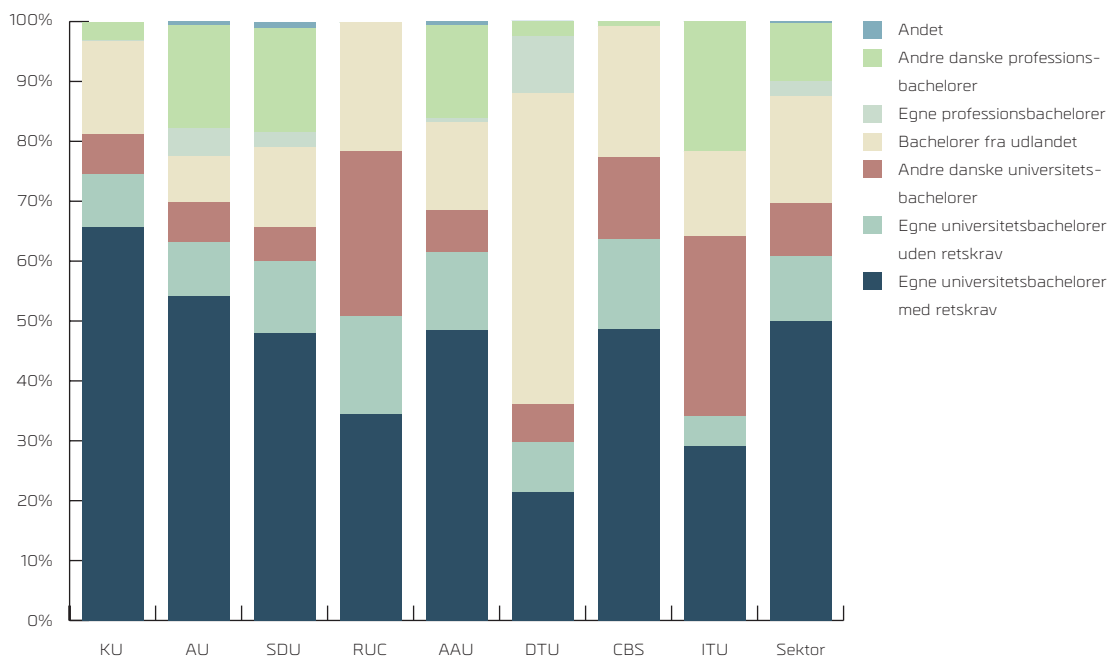
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Siden 2018 har universiteterne haft mulighed for at oprette erhvervskandidatuddannelser, hvor et 4-årigt kandidatstudie kombineres med et studierelevant deltidsjob på mindst 25 timer om ugen. Der er gjort brug af universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

De optagne på en kandidatuddannelse kommer fra forskellige baggrunde med forskellige adgangsgivende eksamener. Det mest almindelige er at optage studerende fra egne bacheloruddannelser, hvor der er retskrav på optag på kandidatuddannelsen. Samlet set er det halvdelen af de optagne, der benytter et retskrav. Der er forskel blandt de enkelte universiteter i, hvilken baggrund de optagne på kandidatuddannelserne har. KU har flest retskravsbachelor, mens DTU optager mange med udenlandske bacheloruddannelser. RUC og ITU optager relativt flere bachelorer fra andre danske universiteter.

REKRUTTERING TIL UNIVERSITETERNES KANDIDATUDDANNELSER, 2021

FIGUR 1.10

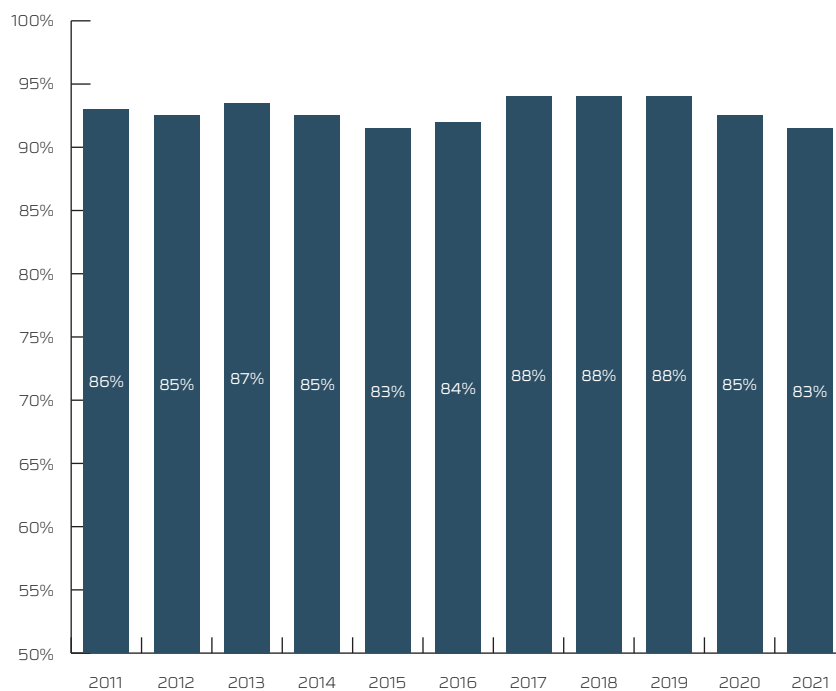
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Bagvedliggende tal findes i appendiks.

83 procent af bachelordimittenderne gik direkte videre på en kandidat i 2021. Siden 2019 er andelen, der går direkte videre på kandidatuddannelse, faldet. Faldet i overgangsprocenten formodes at hænge sammen med, at retskravet for optagelse på kandidatuddannelser blev forlænget til 3 år fra 2019.

FIGUR 1.11

OVERGANGSPROCENTER FOR STUDERENDE, DER FORTSÆTTER DIREKTE PÅ EN KANDIDATUDDANNELSE EFTER FULDFØRT BACHELORUDDANNELSE

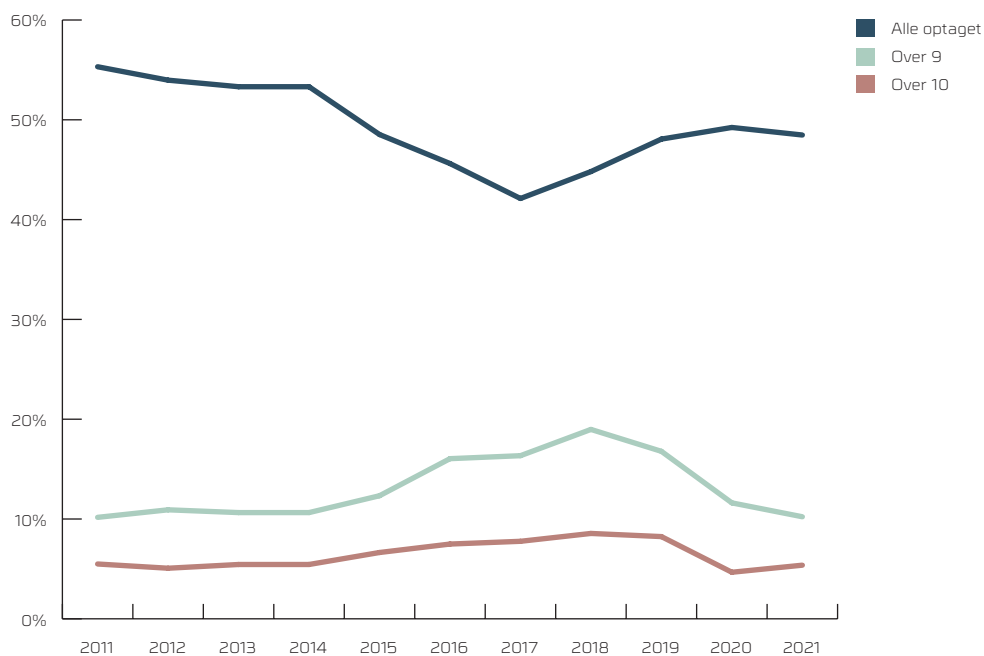
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Direkte overgang fra bachelor til kandidat er defineret som, at der går mellem 0 og 1 år fra fuldført bacheloruddannelse til påbegyndt kandidatuddannelse. Kun universiteternes akademiske bacheloruddannelser er medregnet i opgørelsen.

Adgangskvotienterne til universiteternes uddannelser har generelt været stigende indtil 2020-optaget, hvor de faldt markant. Det hænger sammen med afskaffelsen af hurtigstartsbonusen. Med hurtigstartsbonusen kunne ansøgere gange deres karaktergennemsnit med 1,08, hvis de søgte optagelse kort efter, de havde gennemført den adgangsgivende uddannelse. I 2021 havde 5 procent af universitetsuddannelserne en adgangskvotient på mere end 10, og 10 procent af uddannelserne krævede et snit på mere end 9. På knap halvdelen af universitetsuddannelserne blev alle kvalificerede ansøgere tilbudt en studieplads.

ANDEL UNIVERSITETSSTUDIER MED ADGANGSKVOTIENTER PÅ MERE END 9 OG 10

FIGUR 1.12

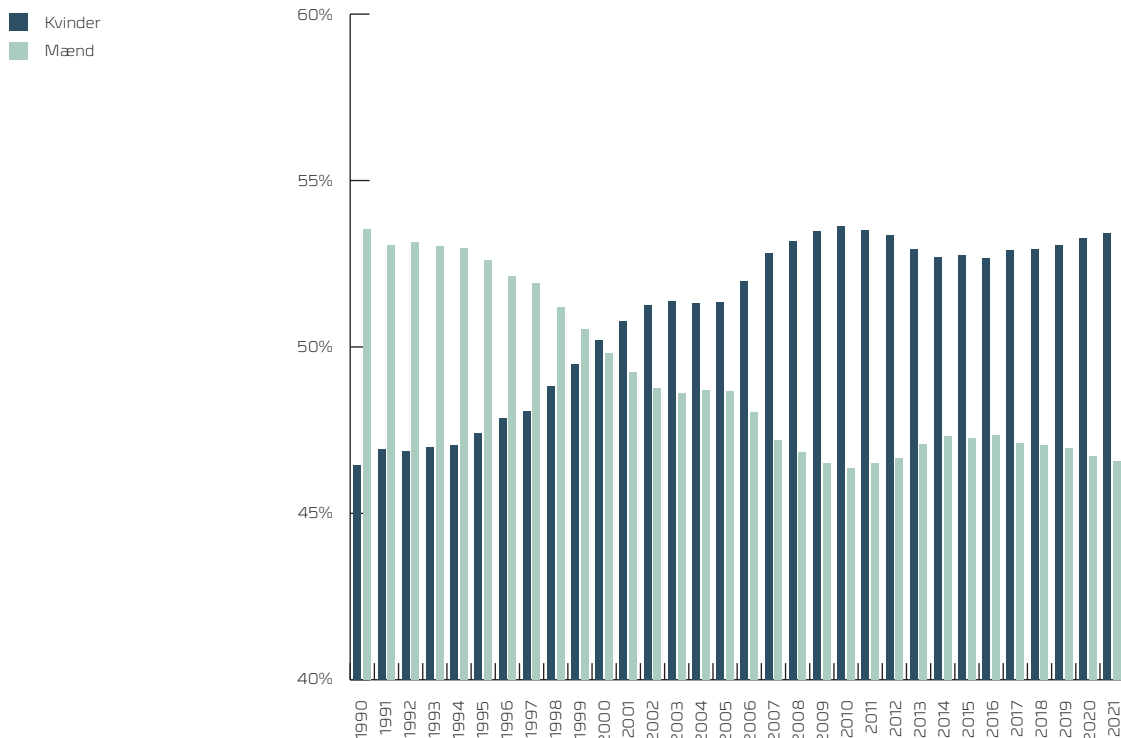
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet: Den Koordinerede Tilmelding

Anmærkning: I 2021 blev kvote 1 anvendt til optag på 392 uddannelsesudbud på universiteterne

Siden år 2000 har kvinder været i overtal, når man ser på den samlede bestand af studerende på universiteterne. I de senere år har der været omkring 53 procent kvinder og 47 procent mænd. De overordnede tal dækker dog over store forskelle på forskellige fagområder.

FIGUR 1.13

UDVIKLINGEN I KØNSFORDELINGEN BLANDT UNIVERSITETSSTUDERENDE

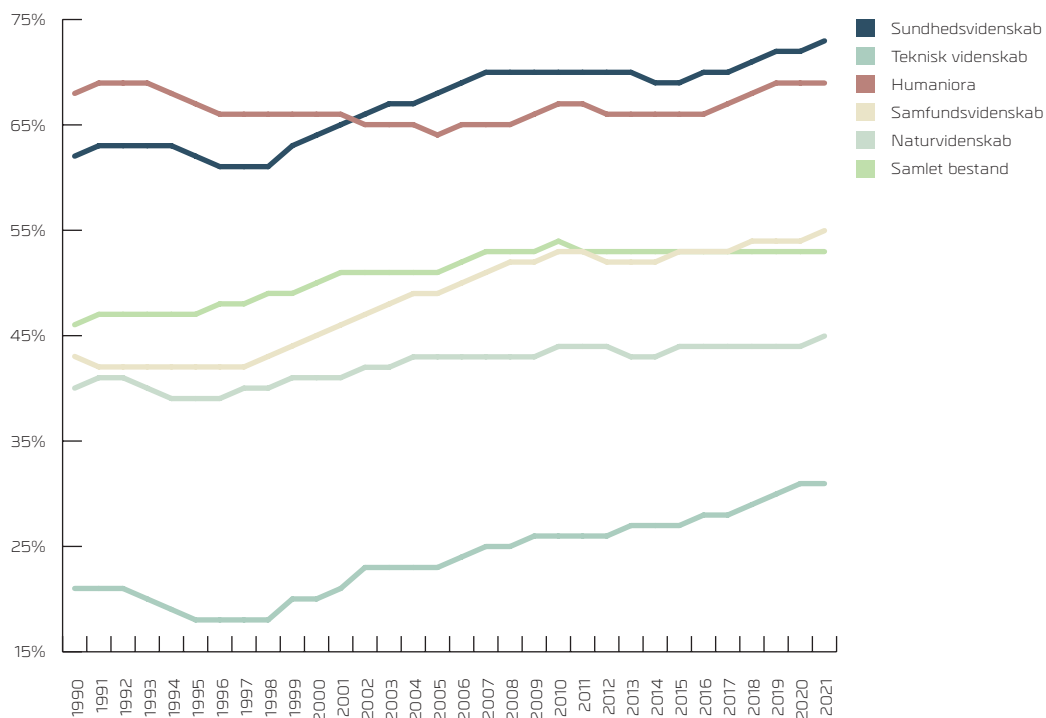
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Andelene er beregnet på baggrund af bestanden af henholdsvis kvindelige og mandlige studerende hvert år.

Der bliver uddannet flere kandidater inden for hovedområderne sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab ift. samfundsvidenskab og humaniora end i 2011. Det forventes, at andelen af våde kandidater vil stige fremover som følge af faldende bacheloroptag på de tørre fag og øget optag på våde uddannelser. I 2021 blev 13.876 kandidater færdiguddannede fra de tørre fag, mod 8.680 i 2011, svarende til en stigning på 60 procent. Fra de våde fag blev 9.779 kandidater færdiguddannede i 2021 mod 5.015 i 2011, svarende til en stigning på 95 procent.

KANDIDATPRODUKTION FORDELT PÅ TØRRE OG VÅDE FAG

FIGUR 1.14

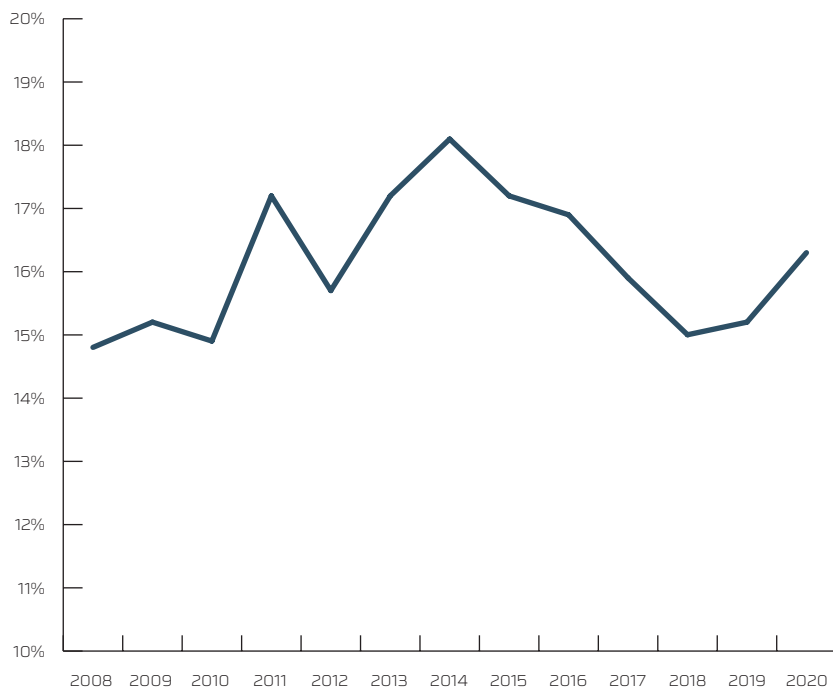
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel F: Studieaktivitet, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: I daglig tale kaldes humaniora og samfundsfag for de tørre fag, mens sundhedsvidenskab, naturvidenskab og teknisk videnskab kaldes de våde fag. Opdelingen i tørre og våde fag er baseret på universiteternes egen hovedområdeinddeling. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Førsteårsfrafaldet steg for årgang 2020 efter en periode, hvor frafaldet har været faldende. For årgang 2020 var det 16,3 procent, der afbrød den uddannelse, de var optaget på inden for det første år.

FIGUR 1.15

UDVIKLINGEN I FØRSTEÅRSFRAFALDET FOR UNIVERSITETERNES BACHELORUDDANNELSER

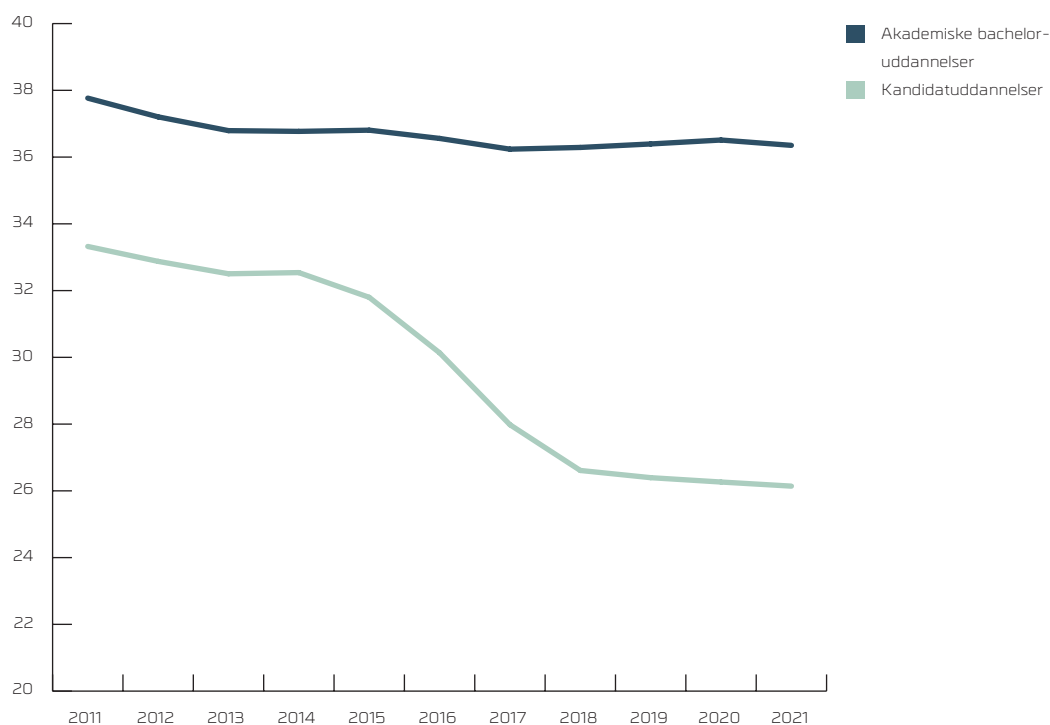
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Frafald defineres som personer, der ophører på den bacheloruddannelse, de er indskrevet på. Frafaldsprocenten for en given årgang beskriver altså, hvor mange procent af de personer, der starter på deres studie det pågældende år, som falder fra mindre end et år efter startdatoen på deres uddannelse. Årstallet angiver studieåret for uddannelsens start og ikke nødvendigvis året, hvor frafaldet er sket.

De universitetsstuderende kommer hurtigere gennem studierne end tidligere. Den gennemsnitlige studietid for bacheloruddannelser er siden 2011 faldet med 1 måned, mens studietiden for kandidatuddannelser er faldet med 7 måneder.

GENNEMSNITLIG STUDIETID FOR UNIVERSITETERNES BACHELOR- OG KANDIDATUDDANNELSER OPGJORT I MÅNEDER

FIGUR 1.16

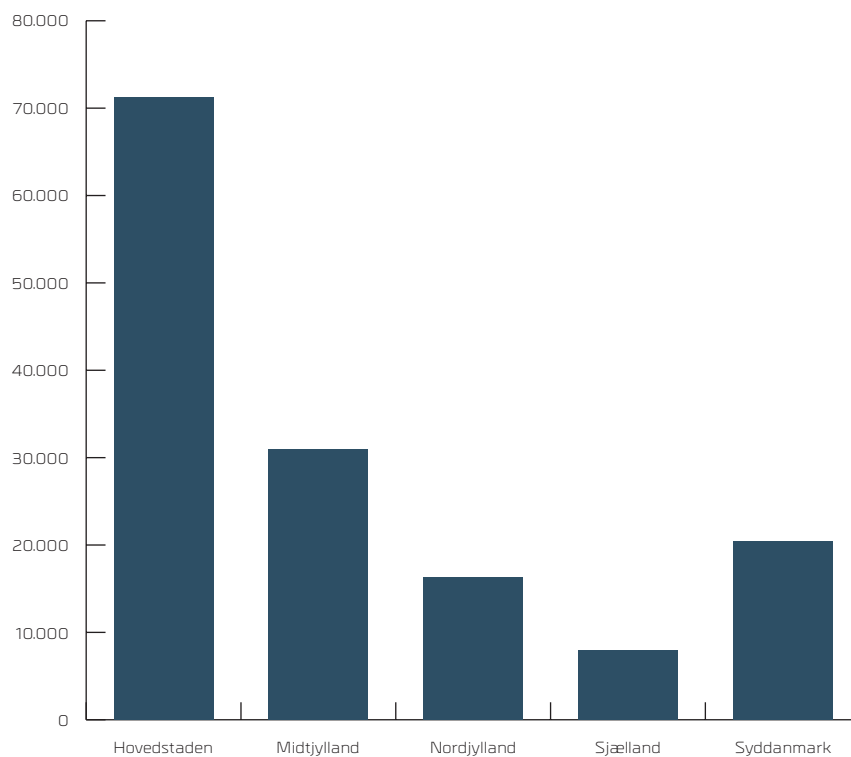
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Den normerede studietid for bacheloruddannelser er som regel 34 måneder og for kandidatuddannelser 22 måneder. Enkelte uddannelser har længere studietid.

De fleste universitetsstuderende læser i Hovedstaden. Her findes knap halvdelen af Danmarks bestand af universitetsstuderende. Herefter kommer Midtjylland, Syddanmark, Nordjylland og Sjælland.

FIGUR 1.17

ANTAL UNIVERSITETSSTUDERENDE FORDELT PÅ REGIONER

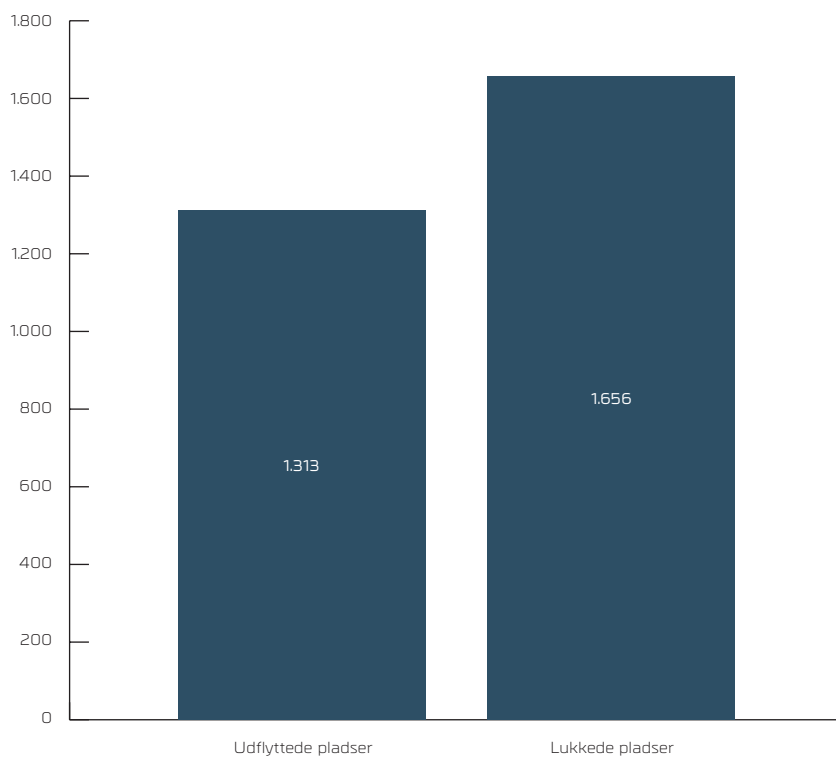
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Opgørelsen bygger på institutionen, som de studerende er indskrevet på.

I forbindelse med aftalen om udflytning lukkes en række uddannelsespladser i de fire største byer, svarende til i alt 1.656 uddannelsespladser. 1.313 pladser flyttes ud af de store byer til f.eks. Foulum, Køge og Kalundborg.

UDFLYTNING OG LUKNING AF UDDANNELSESPLADSER I 2030

FIGUR 1.18

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet

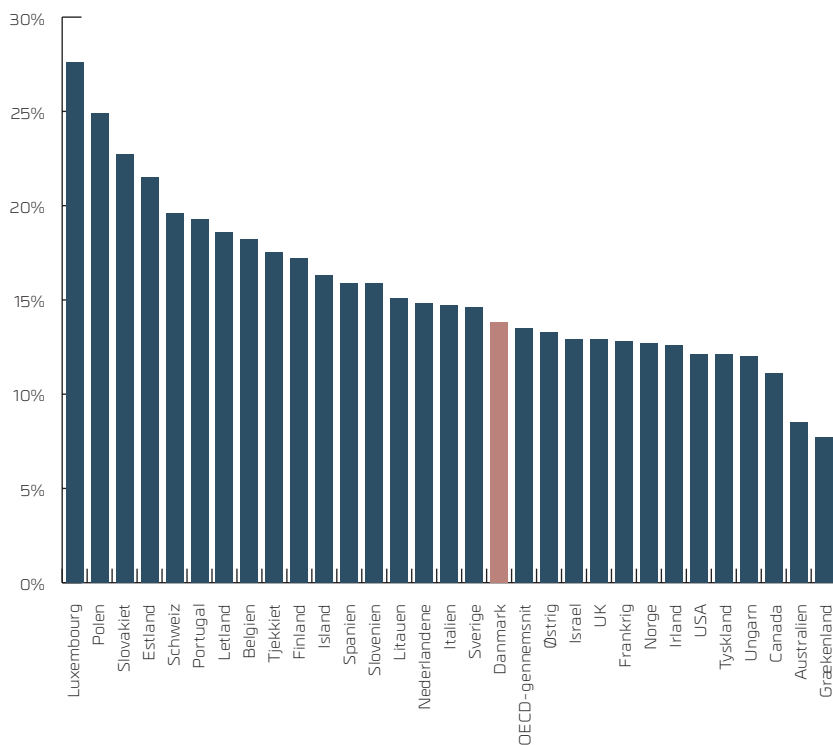
Anmærkning: Opgørelsen bygger på universiteternes sektorplan, der er udarbejdet i forbindelse med den politiske aftale om udflytning af videregående uddannelser. De lukkede pladser er beregnet ift. optaget i 2019. I 2020 og 2021 havde universiteterne et meroptag ud fra et ønske om flere optagne under coronaepidemien. Antallet af lukkede pladser vil derfor ift. de aktuelle tal være større end angivet i figuren.

INTERNATIONALE SAMMENLIGNINGER

Danmark placerer sig omkring gennemsnittet i andelen af 25-64-årige med en uddannelse på kandidatniveau. I 2020 havde 13,8 procent af de 25-64-årige en kandidatuddannelse i Danmark, og gennemsnittet blandt OECD-landene var 13,5 procent.

FIGUR 1.19

ANDELE MED KANDIDATUDDANNELSE PR. LAND 2020, 25-64-ÅRIGE

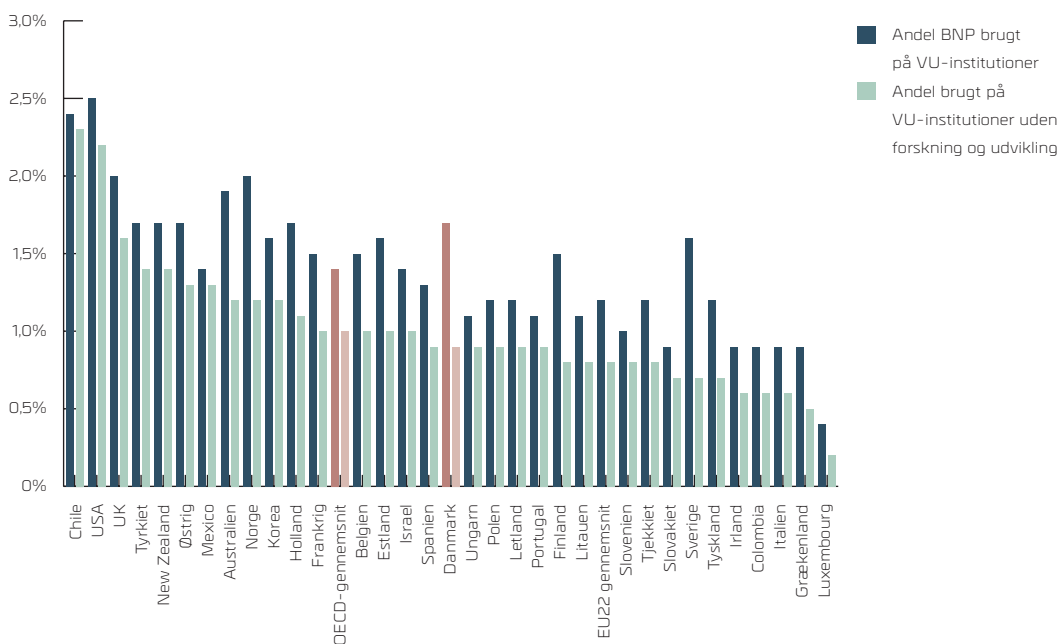
Kilde: OECD, Education at a Glance 2021

Anmærkning: Kandidatuddannelser er uddannelser på ISCED-niveau 7. I Danmark svarer det til lange videregående uddannelser.

Danmark placerer sig på en international 17.-plads, i andelen af BNP, som bruges på videregående uddannelsesinstitutioner fraregnet udgifter til forskning og udvikling. Danmark bruger 0,9 procent af BNP på videregående uddannelser, mens gennemsnittet i OECD er 1 procent. I USA bruges markant mere, hvor 2,2 procent af BNP går til de videregående uddannelsesinstitutioner.

UDGIFTER TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSESINSTITUTIONER MED OG UDEN UDGIFTER TIL FORSKNING OG UDVIKLING SOM ANDEL AF BNP, 2018

FIGUR 1.20

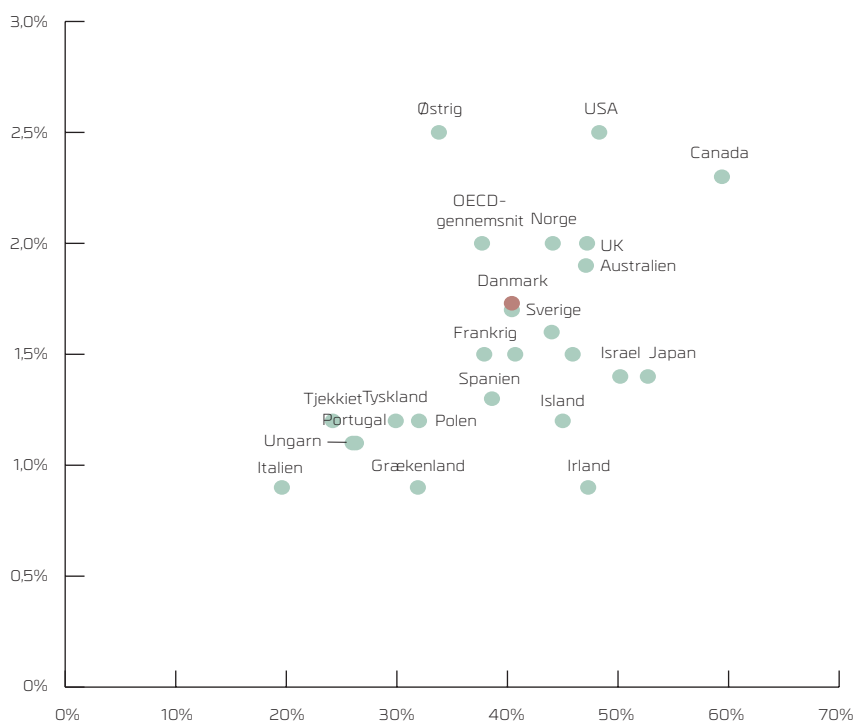
Kilde: OECD, Education at a Glance 2021

Anmærkning: Udgifter til SU er ikke medregnet i udgifterne til videregående uddannelse.

Danmark ligger marginalt over gennemsnittet i andelen af 25-64-årige, der har gennemført en videregående uddannelse og marginalt lavere end gennemsnittet i udgifter til videregående uddannelsesinstitutioner som andel af BNP.

FIGUR 1.21

**ANDEL 25-64-ÅRIGE MED EN VIDEREGÅENDE UDDANNELSE OG UDGIFTER TIL VIDERE-
GÅENDE UDDANNELSESINSTITUTIONER OPGJORT SOM ANDEL AF BNP**

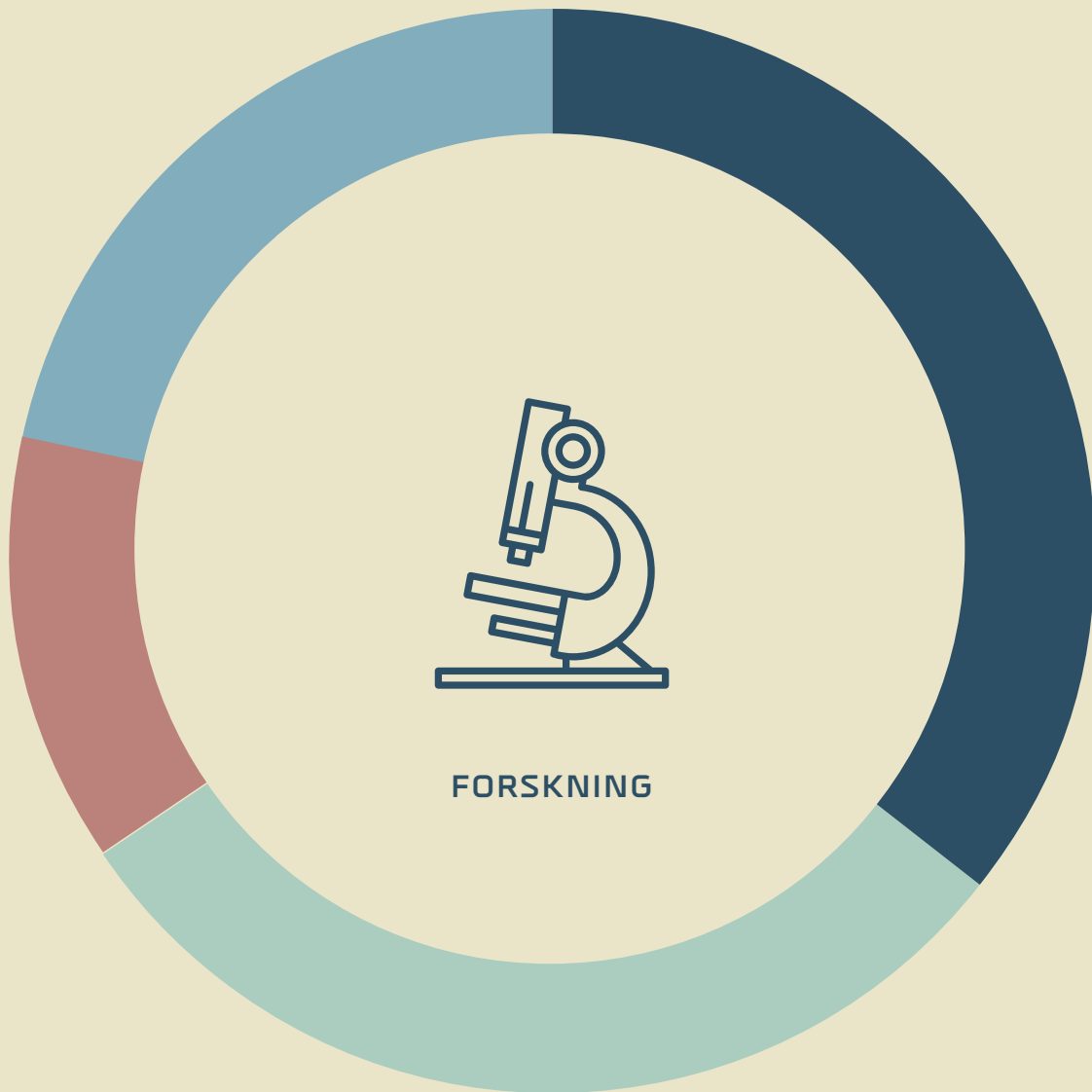
Kilde: OECD, Education at a Glance 2021

Anmærkning: Videregående uddannelser er opgjort som uddannelser på ISCED-niveau 5-8. I

Danmark svarer det til korte, mellemlange og lange videregående uddannelser, samt Ph.d.-uddannelser. Udgifter til SU er ikke medregnet i udgifterne til videregående uddannelse. Udgifterne til videregående uddannelsesinstitutioner er inklusive udgifter til forskning og udvikling.

FORSKNING

02

De danske universiteter leverer forskning på internationalt topniveau, der bidrager til at løse samfundets udfordringer f.eks. ift. klima, demokrati og sundhed. Forskningen udgør grundlaget for universiteternes uddannelser. I dette kapitel præsenteres en række nøgletal for forskning i Danmark og dansk forskning sammenlignet med udlandet. Det indebærer f.eks. tal om investeringer i forskning, opfindelser, ph.d.-uddannelse samt opgørelser over forskningens udbredelse og gennemslagskraft.

Hovedpointer:

- Det offentlige forskningsbudget overstiger igen 1 procent af BNP efter flere år, hvor forskningsbudgettet har udgjort mindre end 1 procent af BNP.
- Eksterne midler til forskning fra danske private kilder er gennem de seneste ti år steget fra 1,5 mia. kr. til knap 3,6 mia. kr. årligt.
- Statens basistilskud til universiteternes forskning udgør en faldende andel af forskningsfinansieringen.
- 88 procent af tilgangen til ph.d.-uddannelser sker inden for de tekniske, naturvidenskabelige og sundhedsvidenskabelige hovedområder.
- Dansk forskning har hjemtaget forskningsmidler fra EU's forskningsprogram, der svarer til 2.269 kr. pr. dansk indbygger.
- Danmark ligger i toppen internationalt, når man sammenligner forskningens gennemslagskraft.

Temaer i kapitlet:

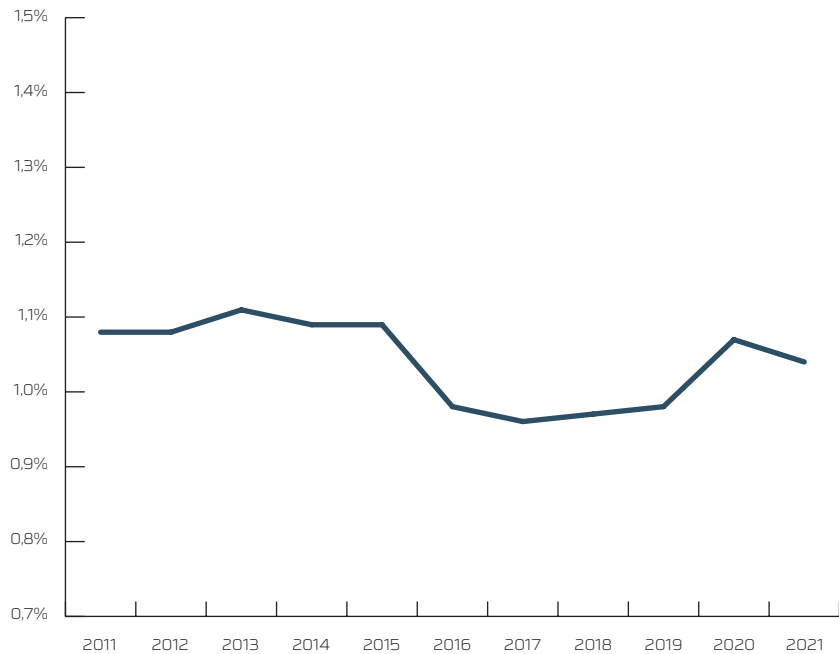
- Investeringer i forskning
- Ph.d.-grader
- Opfindelser og teknologioverførsler
- Dansk forskning i internationalt perspektiv

Danmarks offentlige forskningsbudget som andel af BNP er faldet fra 1,08 procent i 2011 til 1,04 procent i 2021. I perioden 2016-2019 lå budgettet under grænsen på 1 procent af BNP. Under coronaepidemien blev budgettet fastholdt på trods af fald i BNP, dermed steg forskningsbudgettets andel af BNP i 2020 og 2021.

FIGUR 2.1

DET OFFENTLIGE FORSKNINGSBUDGET I PROCENT AF BNP

■ Offentlige bevillinger
i procent af BNP

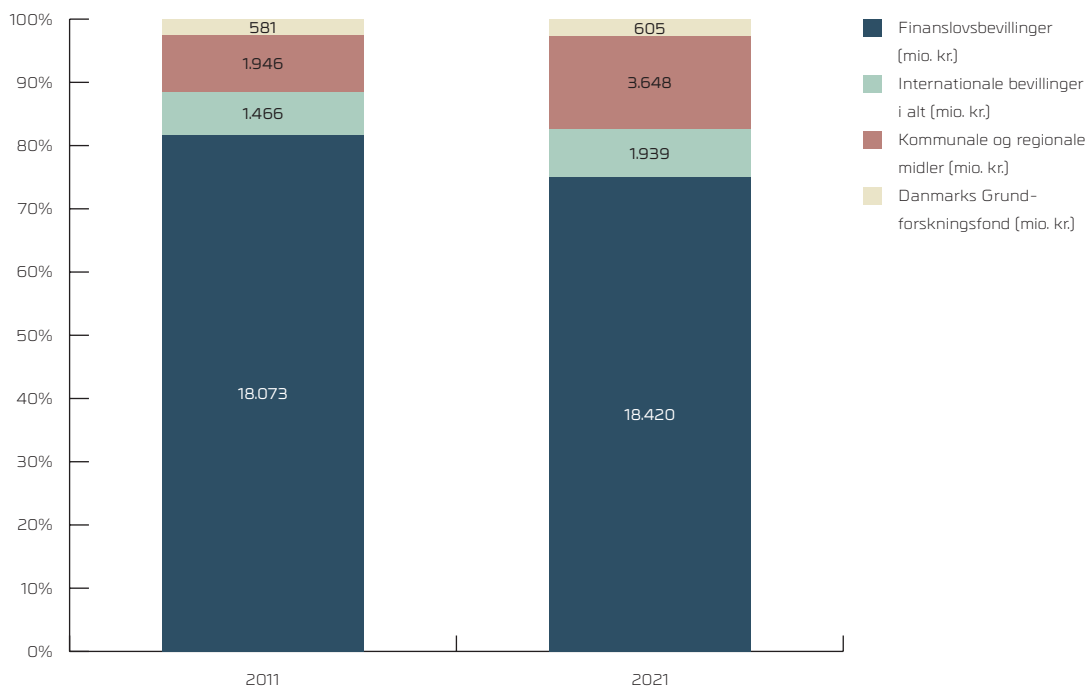
Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken (tabel: FOUBUD)

Anmærkning: Budgettet for offentlige forskningsbevillinger i Danmark omfatter budgetterede udgifter til forskning og udvikling på finanslovens konti samt i kommuner og regioner. Hertil kommer bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond samt internationale bevillinger. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Bevillinger fra finansloven udgør en faldende andel af det offentlige forskningsbudget i 2021 på trods af en stigning på omtrent 350 mio. kr. Særligt de kommunale og regionale midler samt de internationale bevillinger er vokset siden 2021.

DET OFFENTLIGE FORSKNINGSBUDGET I 2011 OG 2021

FIGUR 2.2

Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken (tabel: FOUBUD)

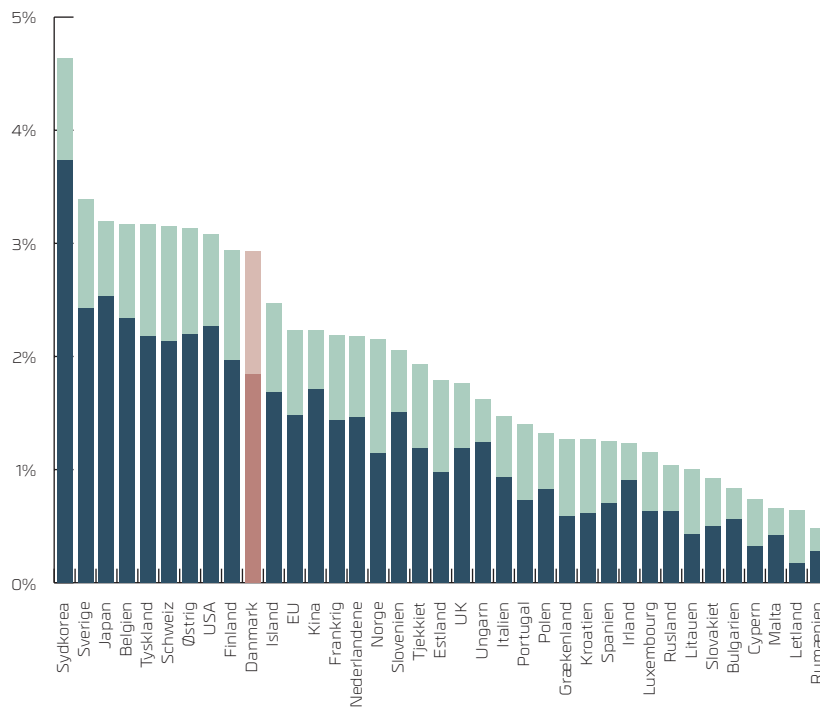
Anmærkning: Opgjort i faste priser. Budgettet for offentlige forskningsbevillinger i Danmark omfatter budgetterede udgifter til forskning og udvikling på finanslovens konti samt i kommuner og regioner. Hertil kommer bevillinger fra Danmarks Grundforskningsfond samt internationale bevillinger. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Danmark levede i 2019 op til Barcelona-målsætningen om forskningsinvesteringer på 3 procent af BNP og placerer sig på en international tiendeplads i samlede FoU-investeringer blandt OECD-landene.

FIGUR 2.3

SAMLEDE INVESTERINGER I FORSKNING OG UDVIKLING I PROCENT AF BNP UDFØRT I HENHOLDSVIS DEN OFFENTLIGE OG PRIVATE SEKTOR 2019 ELLER SENEST TILGÆNGELIGE ÅR

■ Erhvervslivet
■ Offentlig sektor

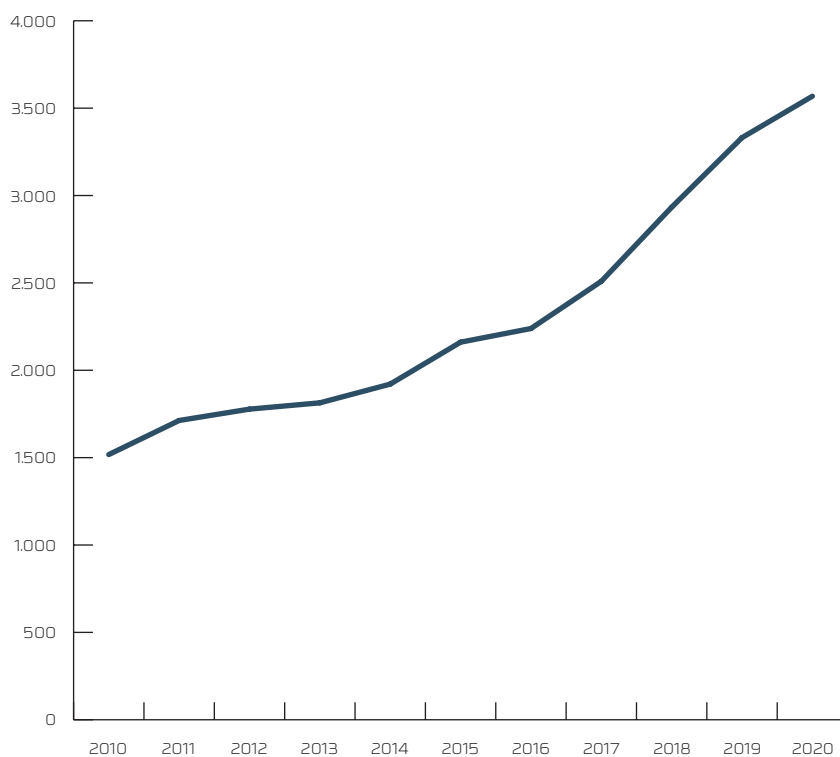
Kilde: Eurostat

Anmærkning: Barcelona-målsætningen er en forpligtelse til at bruge mindst 3 procent af BNP på forskningsinvesteringer udført i den private og offentlige sektor. Data for Finland, Frankrig, UK, Ungarn, Irland, Litauen er for 2020.

På en tiårig periode er universiteternes forskningsindtægter fra danske private kilder som f.eks. fonde eller virksomheder mere end fordoblet fra 1.518 mio. kr. i 2010 til 3.568 mio. kr. i 2020.

UNIVERSITETERNES INDTÆGTER FRA DANSKE PRIVATE KILDER, MIO. KR.

FIGUR 2.4

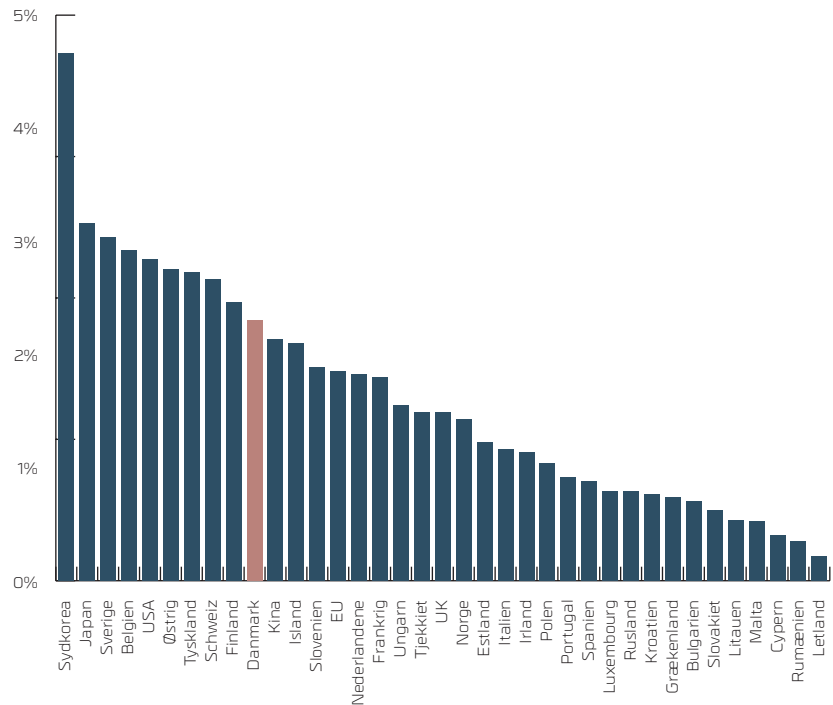
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel A: Indtægter, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Indtægten er opgjort i faste 2020-priser. De danske private kilder dækker primært over private fonde. Universiteterne havde i alt indtægter for 26,3 mia. kr. i 2010 mod 30,1 mia. kr. i 2020. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Det danske erhvervslivs forskningsinvesteringer udgør 1,84 procent af BNP. Dermed placerer Danmark sig på en international tiendeplads over den private forsknings andel af samfundsøkonomien.

FIGUR 2.5

FORSKNINGSVINVESTERINGER I PROCENT AF BNP UDFØRT AF DEN PRIVATE SEKTOR, 2019
ELLER SENESTE TILGÆNGELIGE ÅR

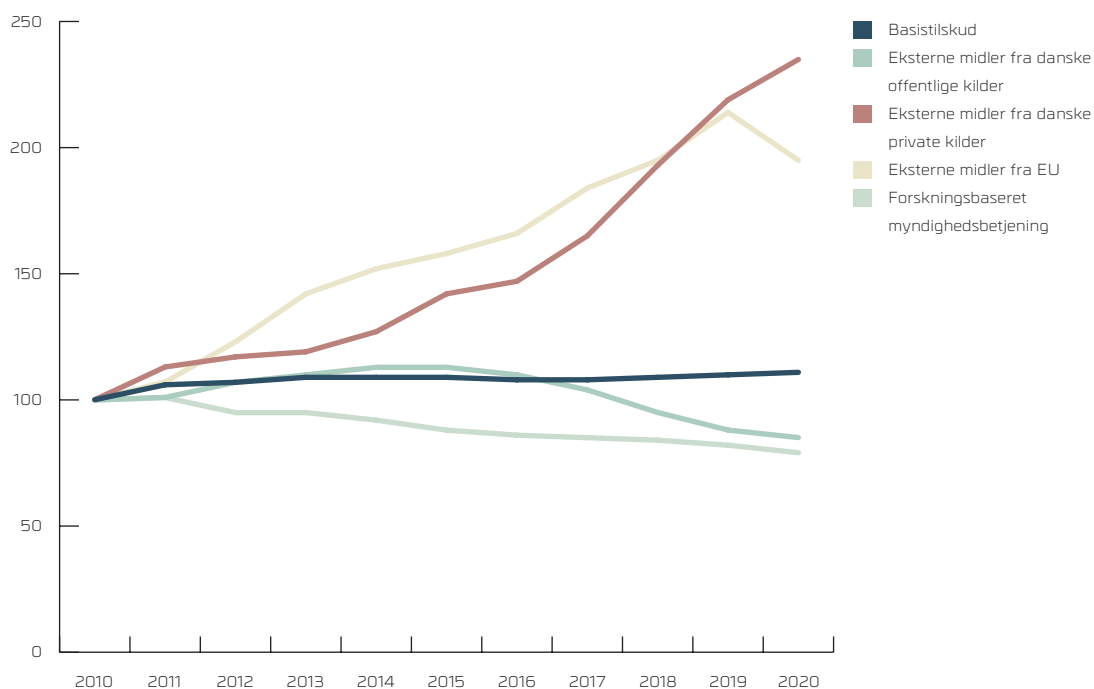
Kilde: Eurostat

Anmærkning: Data for Finland, Frankrig, UK, Ungarn, Irland, Litauen er for 2020.

Universiteternes forskningsindtægter fra EU og fra private kilder er steget med hhv. 95 procent og 135 procent siden 2010. Universiteternes basistilskud har kun ændret sig marginalt siden 2013. Samtidigt er der sket et fald i eksterne midler fra offentlige kilder siden 2015, og indtægterne fra forskningsbaseret myndighedsbetjening er faldet med 21 procent siden 2010.

UDVIKLING I FORSKNINGSINDTÆGTER OPDELT PÅ KILDER, INDEKSERET (2010=100)

FIGUR 2.6

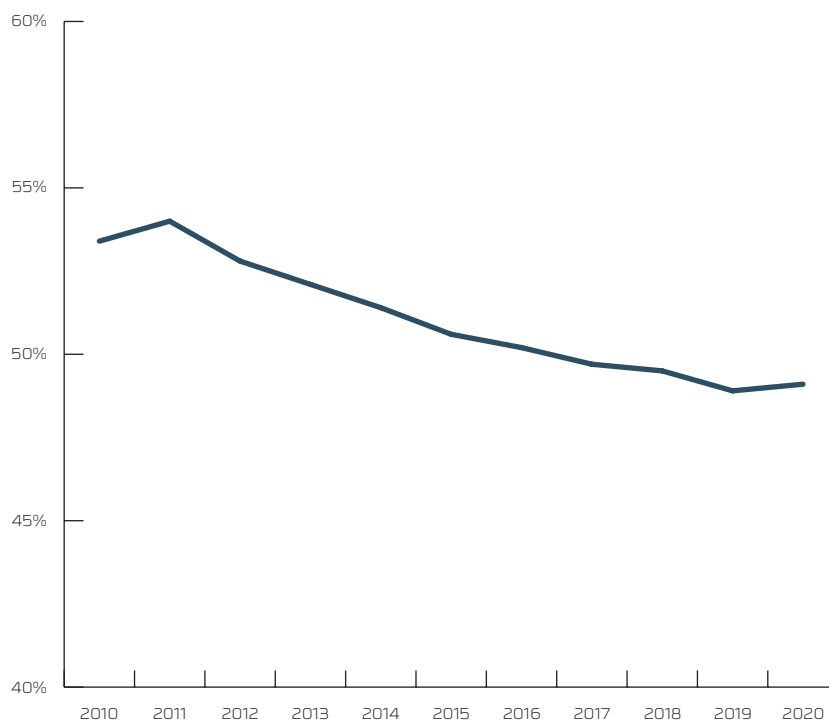
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel A: Indtægter, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Indtægterne er opgjort i faste 2020-priser. Sektorrelateret forskning er lagt ind under forskningsbaseret myndighedsbetjening. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Basistilskuddet til forskning udgør en faldende del af universiteternes forskningsindtægter. I 2011 udgjorde basistilskuddet 54 procent af indtægterne, mens andelen i 2020 faldt til 49,1 procent. Det skyldes primært, at forskningsindtægter fra private kilder og EU er steget mens basistilskuddet har været uændret (se evt. figur 2.6).

FIGUR 2.7

BASISTILSKUDDETS ANDEL AF UNIVERSITETERNES SAMLEDE FORSKNINGSINDTÆGTER

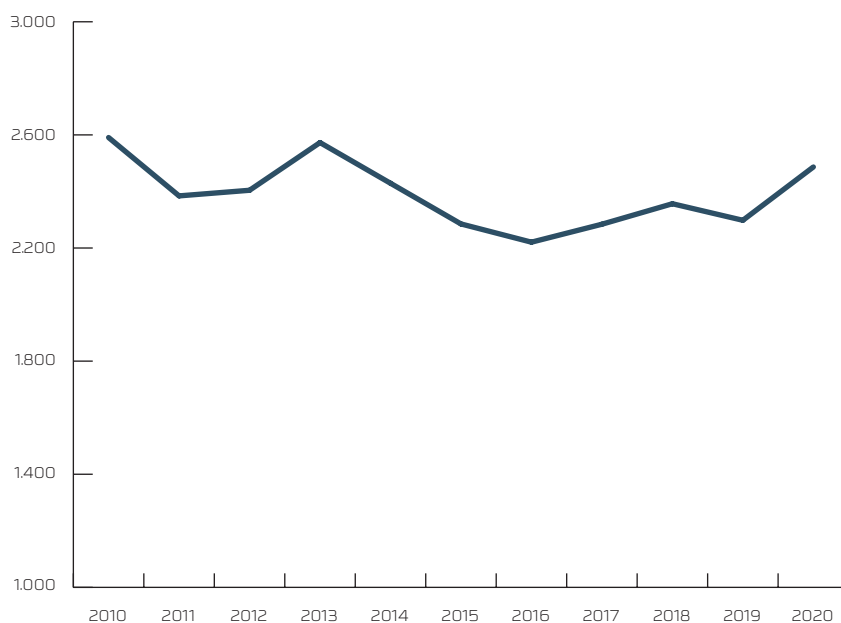
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel A: Indtægter, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Indtægterne er opgjort i faste 2020-priser. Universiteterne havde i alt indtægter for 26,3 mia. kr. i 2010 mod 30,1 mia. kr. i 2020. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Tilgangen til universiteternes ph.d.-uddannelser har siden 2010 ligget mellem 2.200 og 2.600 optagne. I 2020 blev 2.487 personer indskrevet som ph.d.-studerende ved de danske universiteter.

UDVIKLINGEN I DEN SAMLEDE PH.D.-TILGANG

FIGUR 2.8

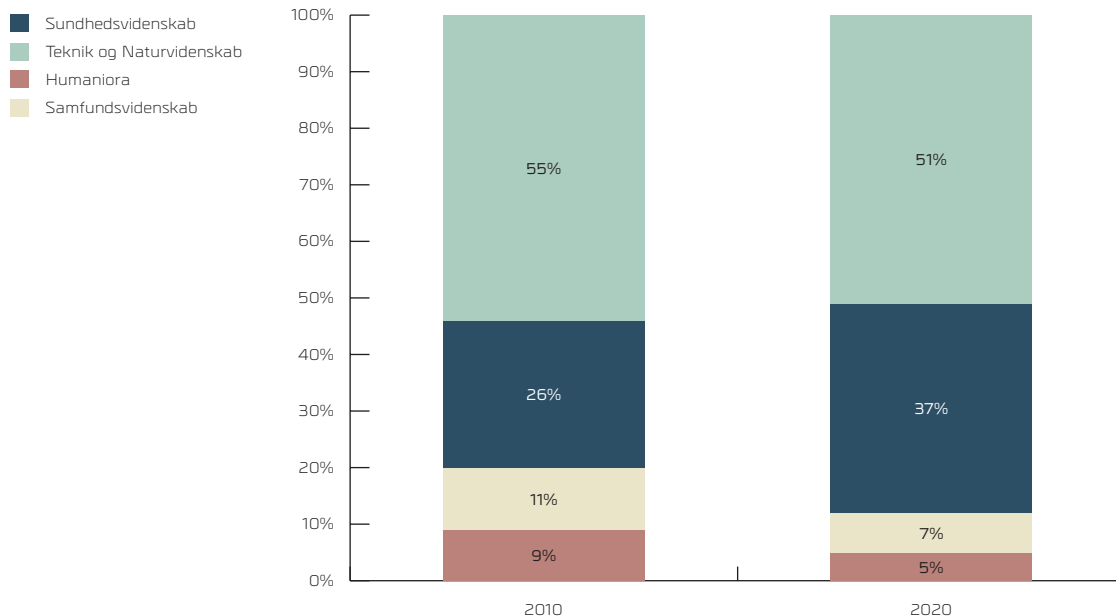
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Ph.d.-tilgangen er opgjort efter antal nyindskrevne ph.d.-studerende i det givne kalenderår uanset finansieringskilde. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Mere end halvdelen af de ph.d.-optagne indskrives inden for de naturvidenskabelige og tekniske hovedområder. Siden 2010 er andelen af indskrivingen på humaniora og samfundsvidenskab faldet, mens den er steget inden for det sundhedsvidenskabelige område.

FIGUR 2.9

UDVIKLINGEN I DET TOTALE ANTAL TILDELTE PH.D.-GRADER

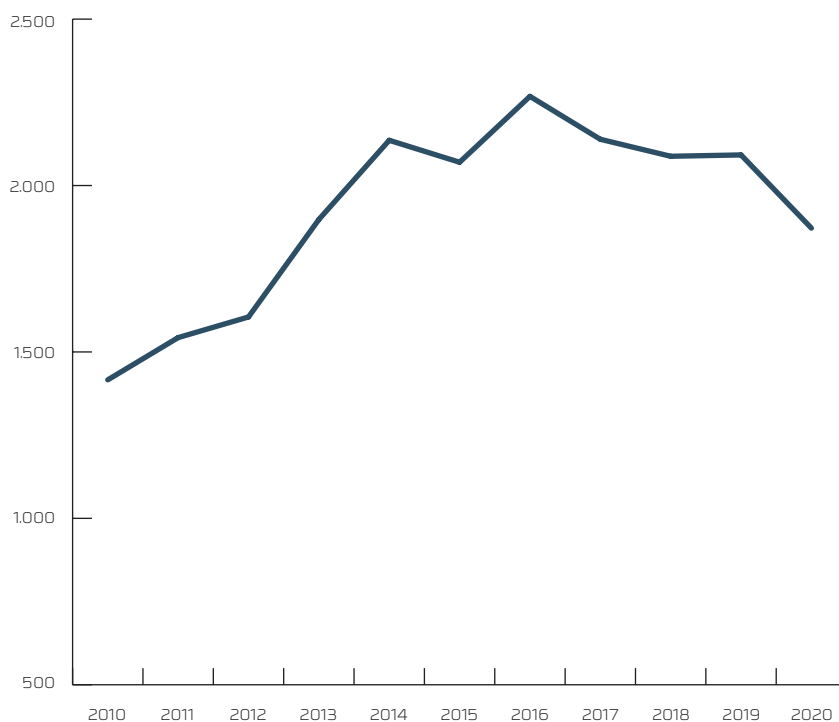
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Ph.d.-tilgangen er opgjort efter antal nyindskrevne ph.d.-studerende i det givne kalenderår uanset finansieringskilde. Bagvedliggende tal findes i appendiks. Grundet afrunding summer tallene ikke til 100.

Frem til 2016 steg det årlige antal af tildelte ph.d.-grader til 2.268 på baggrund af et øget optag på forskeruddannelser. Som følge af globaliseringsstrategien fra 2006 blev det besluttet at fordoble optaget på forskeruddannelser. I 2020 var antallet af årlige tildelte ph.d.-grader faldet til 1.872.

UDVIKLINGEN I DET TOTALE ANTAL TILDELTE PH.D.-GRADER

FIGUR 2.10

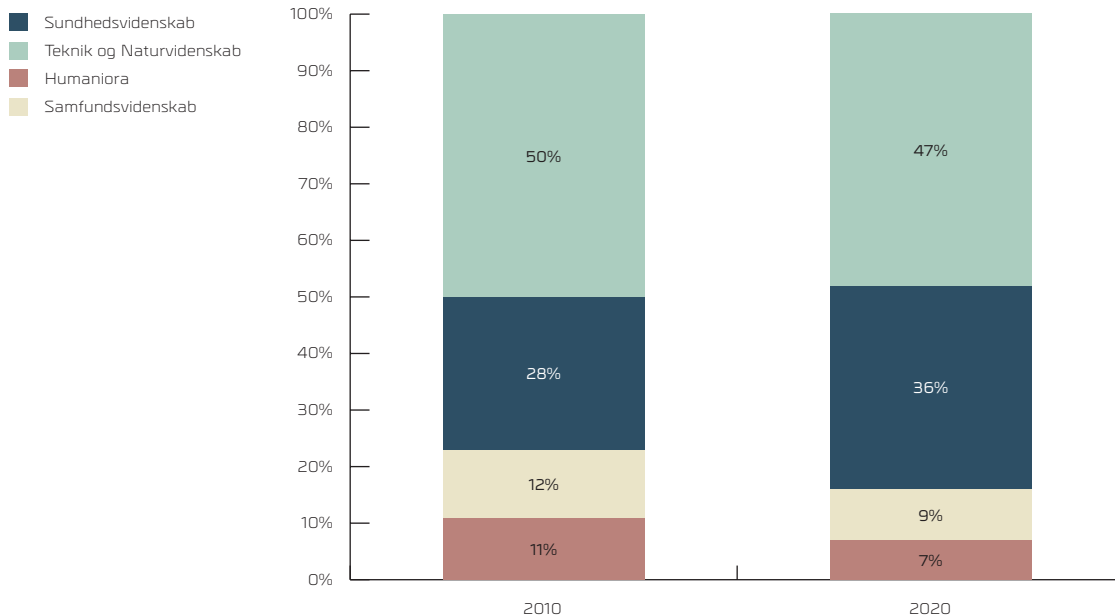
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Tildelte ph.d.-grader er opgjort efter antallet af ph.d.-grader i det givne kalenderår. En ph.d.-grad tæller først som tildelt, når den er godkendt af Akademisk Råd. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Omkring halvdelen af universiteternes ph.d.-er uddannes inden for de tekniske og naturvidenskabelige hovedområder. En stigende andel ph.d.-grader bliver tildelt inden for det sundhedsvidenskabelige område, mens en faldende andel tildeles inden for humaniora og samfundsvidenskab.

FIGUR 2.11

TILDELTE PH.D.-GRADER FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDER

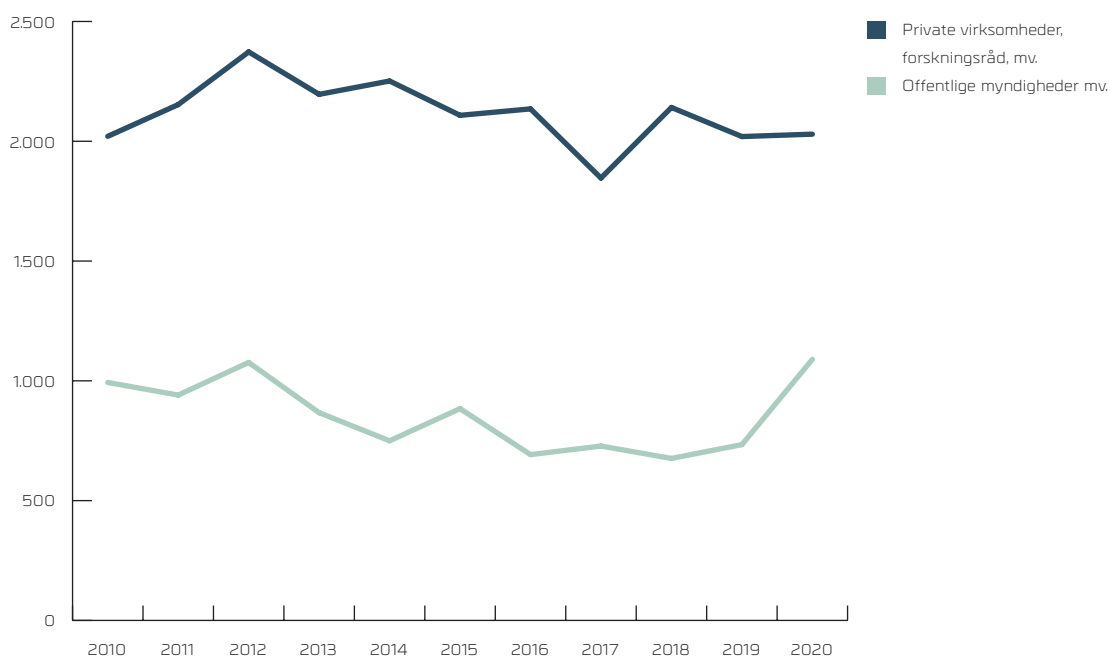
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, Tabel I: Forskeruddannelse, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Tildelte ph.d.-grader er opgjort efter antallet af ph.d.-grader i det givne kalenderår. En ph.d.-grad tæller først som tildelt, når den er godkendt af Akademisk Råd. Bagvedliggende tal findes i appendiks. Grundet afrunding summer tallene ikke til 100.

2020 indgik universiteterne 3.120 forskningssamarbejdsaftaler i alt, heraf blev 2.029 indgået med private aktører og 1.091 med offentlige parter. Antallet af forskningsaftaler med offentlige aktører er steget med ca. 300 aftaler mellem 2019 og 2020.

UDVIKLINGEN I ANTALLET AF FORSKNINGSSAMARBEJDSAFTALER MED HENHOLDSVIS OFFENTLIGE OG PRIVATE PARTNERE

FIGUR 2.12

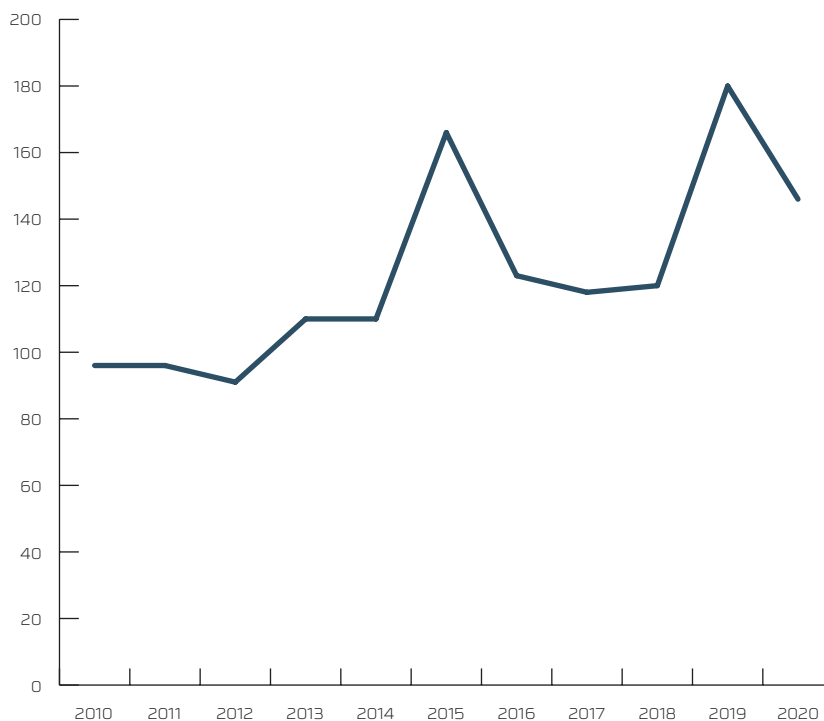
Kilde: Kommercialiseringsstatistikken 2007-2020

Anmærkning: Forskningsaftaler er opgjort som antallet af nye aftaler i året.

Siden 2010 er det samlede antal licens- salgs- og optionsaftaler steget fra 96 indgående aftaler i 2010 til 146 aftaler i 2020.

FIGUR 2.13

ANTAL LICENS- SALGS- OG OPTIONSÅFTALER

Kilde: Kommercialiseringsstatistikken 2007-2020

Antallet af spinout-virksomheder er vokset fra 13 virksomheder i 2017 til 27 virksomheder i 2020. En spinout-virksomhed er en virksomhed, der bygger på et patent, som er udviklet på et universitet. En virksomhed tæller kun med som spinout, hvis et universitet ejer eller delvist ejer et patent i virksomheden, eller universitetet har solgt patentet til spinout-virksomheden.

ANTAL SPINOUT-VIRKSOMHEDER

FIGUR 2.14

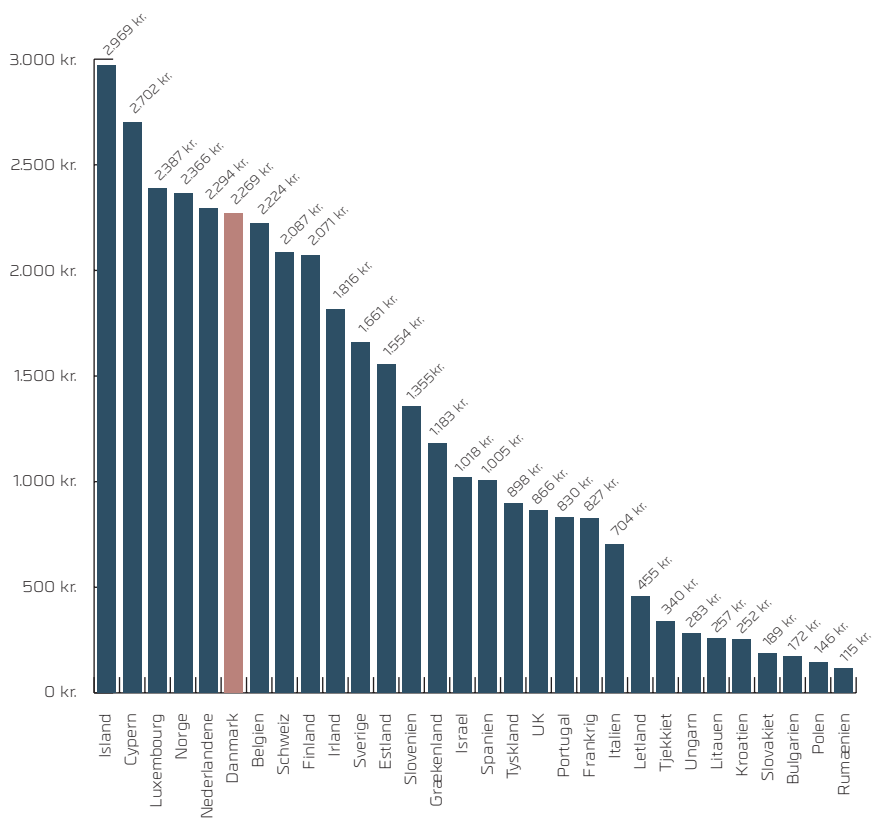
Kilde: Kommercialiseringsstatistikken 2007-2020

Anmærkning: Antallet af spinout-virksomheder er ikke sammenligneligt med data fra før 2012 grundet en definitionsændring.

Danmark har stor succes med at hjemtage midler fra EU's rammeprogram Horizon2020. I løbet af programmets levetid har Danmark hjemtaget 2.269 kr. pr. indbygger, svarende til over 13,2 mia. kroner.

FIGUR 2.15

HJEMTAG AF FORSKNINGSMIDLER FRA HORIZON2020

Kilde: EU-kommissionen og Eurostat

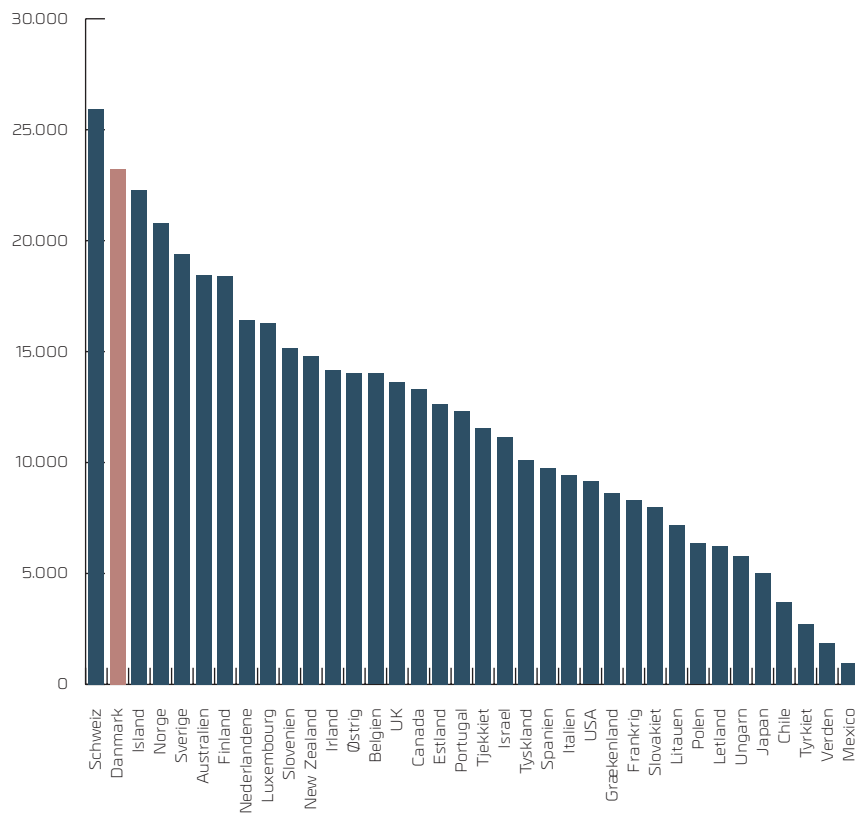
Anmærkning: Horizon2020 er navnet på EU's 8. rammeprogram for forskning og innovation.

Rammeprogrammet indeholder tre søjler, hvori der uddeles midler til egnede forskningsprojekter, som vurderes ift. videnskabelig topkvalitet, industrielt lederskab og samfundsudfordringer. I fremtiden erstattes Horizon2020 af EU's nye rammeprogram Horizon Europe.

Danmark er det land, hvor der bliver publiceret næstmest forskning pr. mio. indbyggere efter Schweiz. I perioden 2016-2020 publicerede danske forskere 23.300 videnskabelige udgivelser pr. mio. indbyggere.

ANTAL VIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER PR. MIO. INDBYGGERE I PERIODEN 2016-2020

FIGUR 2.16

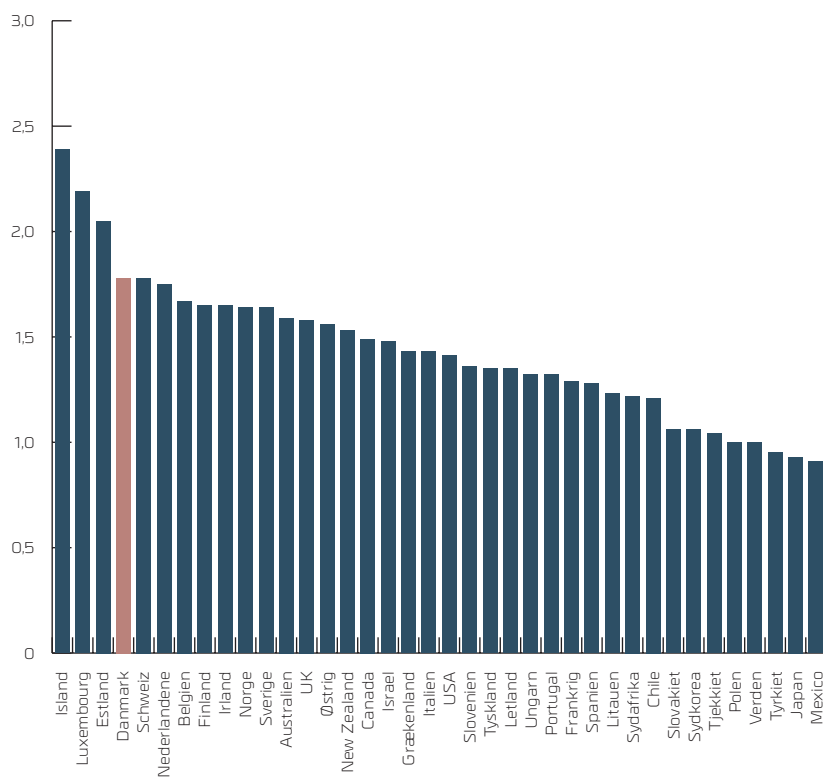
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet via Scival

Anmærkning: Antallet af videnskabelige publikationer, som indikator for forskningsresultater, tager ikke højde for faglige forskelle. På tværs af forskellige fagområder findes forskellige forskningstraditioner, hvor der på nogle områder er tradition for udgivelse af flere korte publikationer, mens der på andre områder er tradition for færre men mere omfattende publikationer. Typer af publikationer: Artikler, reviews og konferencebidrag.

Dansk forskning placerer sig på en international fjerdeplads i forskningens feltvægtede gennemslagskraft. Danmark overgås kun af Island, Luxembourg og Estland.

FIGUR 2.17

FELTVÆGTET GENNEMSLAGSKRAFT AF FORSKNING 2016-2020

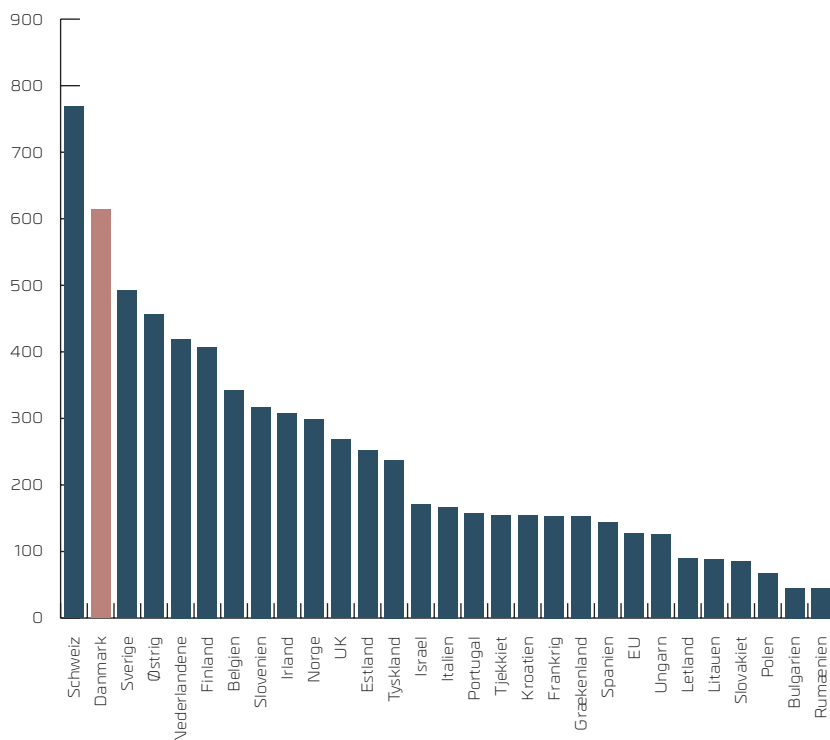
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriet via Scival

Anmærkning: Feltvægtet gennemslagskraft opgør antallet af citationer, som en publikation har fået sammenholdt med det gennemsnitlige antal citationer, som lignede publikationer inden for det givne fagområde har modtaget. Verdensgennemsnittet er 1,0, hvilket konkret betyder, at værdier, der ligger over 1,0, har en feltvægtet gennemslagskraft, der ligger højere end det samlede verdensgennemsnit. Tilsvarende betyder en feltvægtet gennemslagskraft under 1,0, at den ligger under det samlede verdensgennemsnit.

Danmark placerer sig på en international andenplads i antallet af offentlige og private sampubliceringer. I 2020 blev der udgivet mere end 600 sampubliceringer pr. mio. indbyggere. Sampubliceringer er f.eks. et kvalitetsparameter i den anerkendte Leiden-rangering af universiteter.

ANTAL OFFENTLIGE OG PRIVATE SAMPUBLICERINGER PR. MIO. INDBYGGER, 2020

FIGUR 2.18

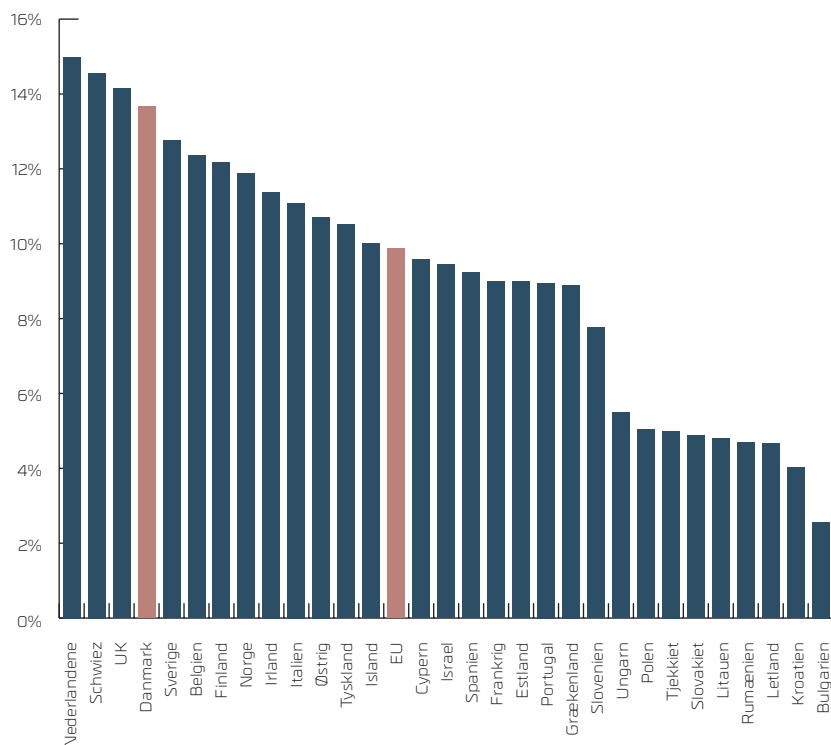
Kilde: Innovation Scoreboard 2021

Anmærkning: Offentlige og private sampubliceringer er et parameter i EU's Innovation Scoreboard.

Knap 14 procent af danske forskningspublikationer er blandt de 10 procent mest citerede i verden. Det placerer Danmark på en international fjerdeplads. Gennemsnittet for EU-landene er på 10 procent.

FIGUR 2.19

ANDEL VIDENSKABELIGE PUBLIKATIONER, DER ER BLANDT DE TI PROCENT MEST CITEREDE I VERDEN, 2018

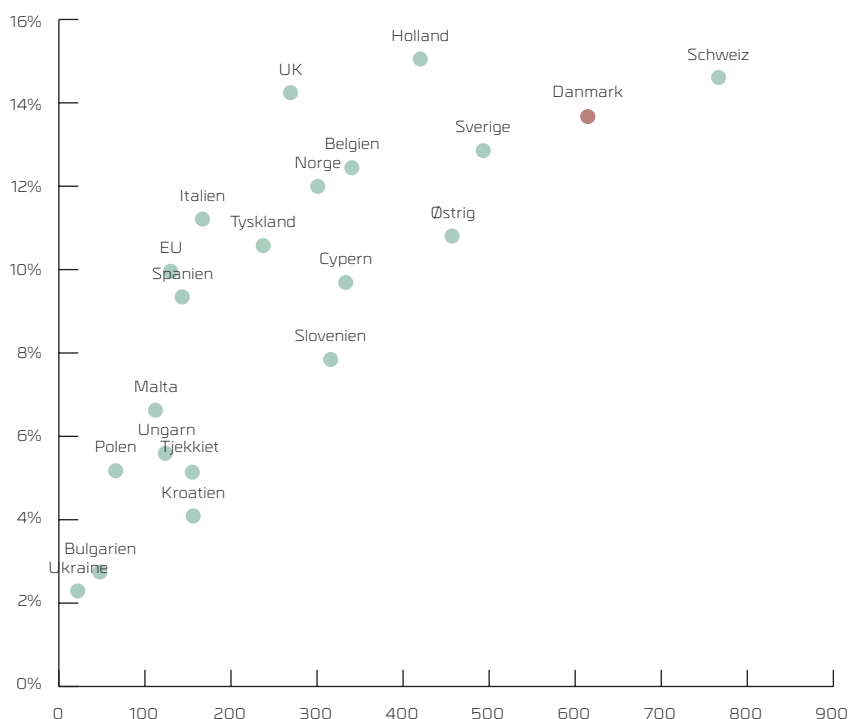

Kilde: Innovation Scoreboard 2021

Anmærkning: Andel af publikationer, der er blandt de mest citerede, er et parameter i EU's Innovation Scoreboard.

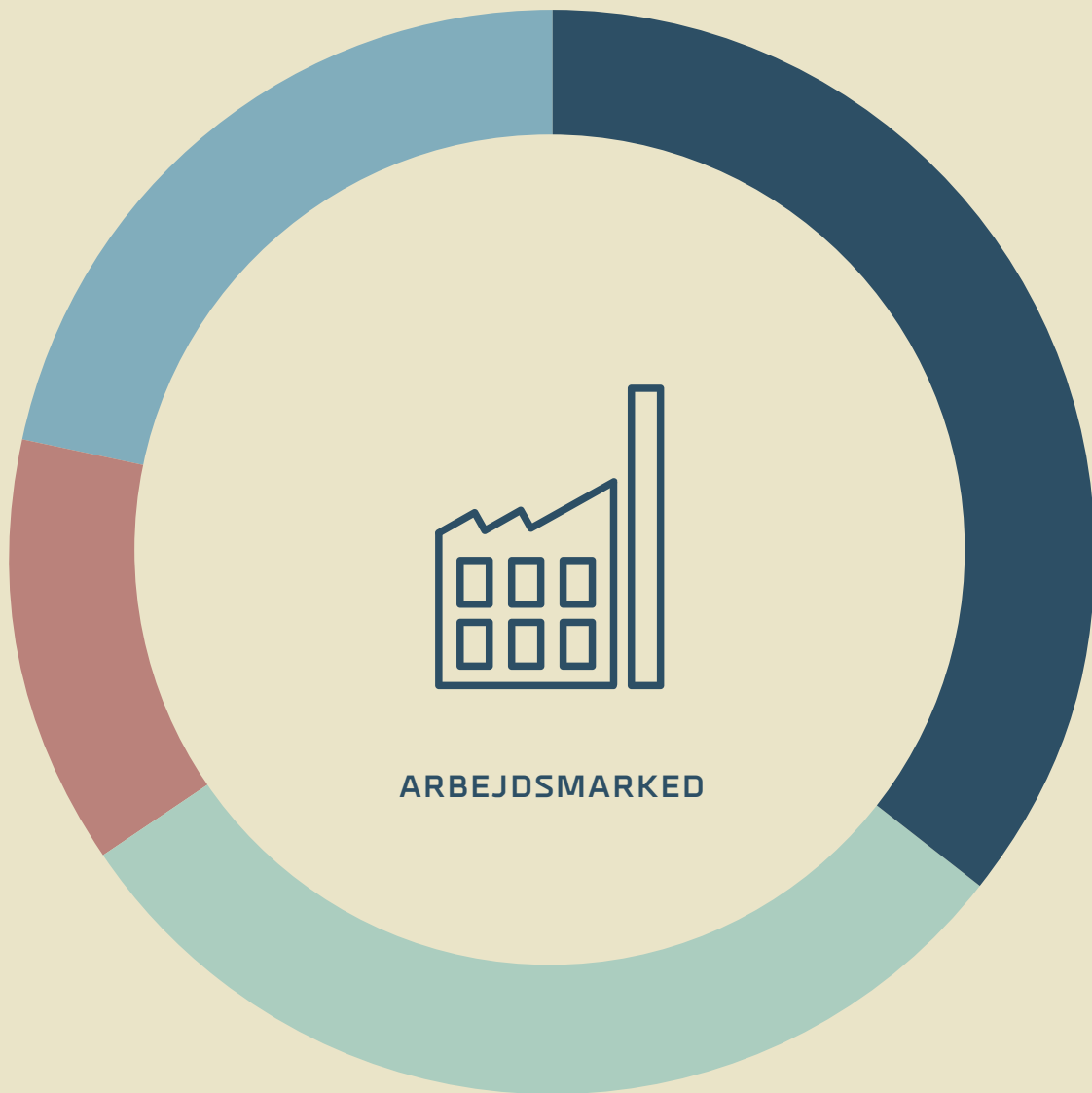
Dansk forskning ligger højt på både internationale sampubliceringer og i andelen af publikationer, der er blandt de mest citerede. Samtidig tegner der sig det mønster, at lande med mange internationale sampubliceringer også har en større andel forskningspubliceringer, som er blandt de mest citerede.

ANTAL INTERNATIONALE SAMPUBLICERINGER OG ANDEL AF FORSKNINGSPUBLIKATIONER, SOM ER BLANDT VERDENS 10 PROCENT MEST CITEREDE **FIGUR 2.20**

Kilde: Innovation Scoreboard 2021

Anmærkning: Internationale sampubliceringer og andelen af publikationer, der er blandt de mest citerede, er et parameter i EU's Innovation Scoreboard.

03

Universiteterne forsyner det danske arbejdsmarked med kandidater, bachelorer og ph.d.er, der har gennemført forskningsbaserede uddannelser. Kapitlet indeholder en række nøgletal om universitetsdimitters videre færd på arbejdsmarkedet efter afsluttet uddannelse blandt andet ledigheds- og beskæftigelsesopgørelser.

Hovedpointer:

- I de senere år er antallet af universitetskandidater, som er beskæftiget i den private sektor vokset kraftigt. Siden 2015 er beskæftigelsen i det private vokset med knap 39.000 personer.
- Andelen af arbejdsstyrken med en lang videregående uddannelse er vokset fra 9,6 procent i 2010 til 14,6 procent i 2020.
- Mere end halvdelen af kandidatdimitterende færdiggjorde deres uddannelse i juni måned i 2020. Førhen var det normalt, at en femtedel af en årgang dimitterede i juni.
- Ledigheden efter 6 måneder for nyuddannede sommerdimitterende er faldet til laveste niveau siden 2007.
- Over halvdelen af universiteternes dimittender har deres arbejdssted i Region Hovedstaden.

Temaer i kapitlet:

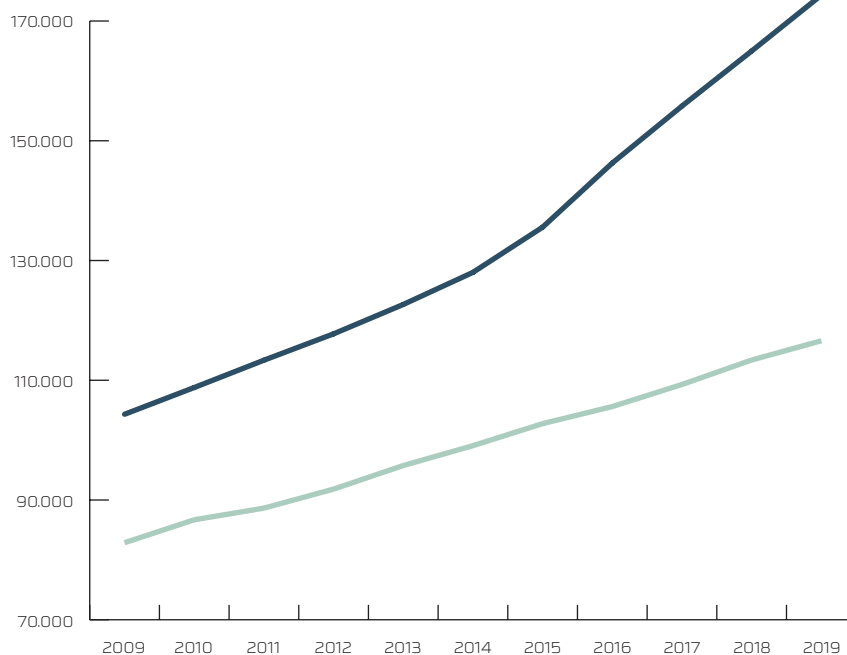
- Kandidaters beskæftigelse
- Ph.d.-uddannedes beskæftigelse
- Ledighed og overgang til arbejdsmarkedet
- Universitetsuddannede i arbejdsstyrken

De fleste kandidater fra universiteterne har job i den private sektor. I 2019 var 59,9 procent af de beskæftigede kandidatuddannede ansat i den private sektor. I de seneste år har væksten i beskæftigelsen for kandidater i den private sektor været højere end i den offentlige sektor. Siden 2015 er beskæftigelsen i det private vokset med knap 39.000 personer, mens den offentlige beskæftigelse er vokset med knap 14.000 kandidater.

FIGUR 3.1

KANDIDATERS BESKÆFTIGELSE FORDELT PÅ SEKTOR

■ Privat sektor
■ Offentlig sektor

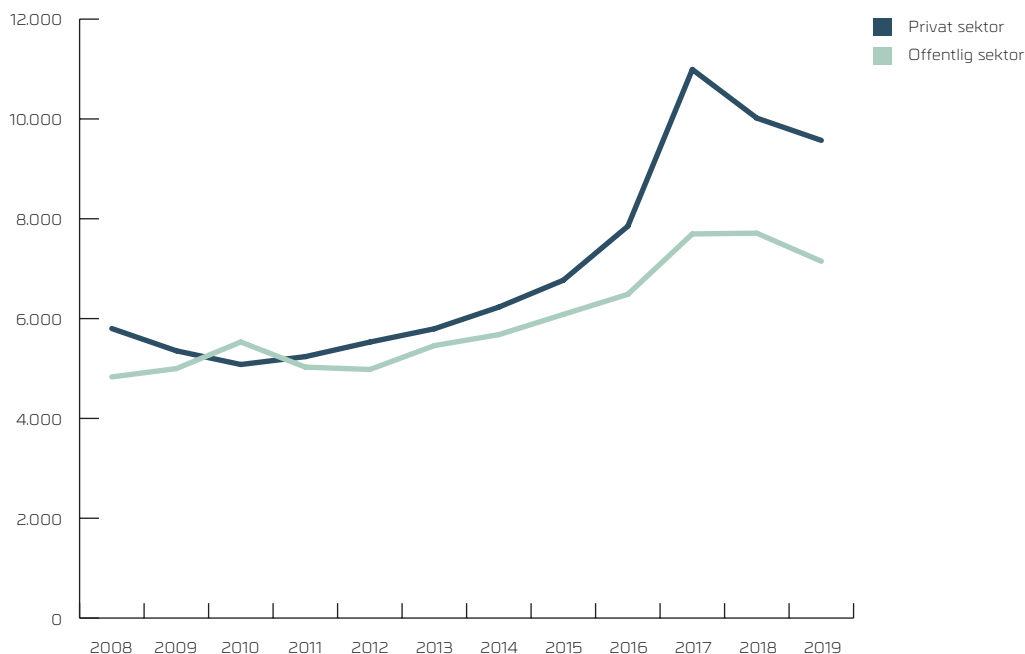
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Beskæftigelsen fordelt på sektor er opgjort efter arbejdsstedets sektor hvert år ultimo november.

Flest nyuddannede finder deres beskæftigelse i den private sektor. I 2019 var 57,2 procent af de nyuddannede beskæftigede universitetskandidater ansat i den private sektor. Antallet af beskæftigede nyuddannede afhænger af, hvor mange kandidater, der dimitterede 1-2 år før måletidspunktet.

NYUDDANNEDE KANDIDATERS BESKÆFTIGELSE FORDELT PÅ SEKTOR

FIGUR 3.2

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

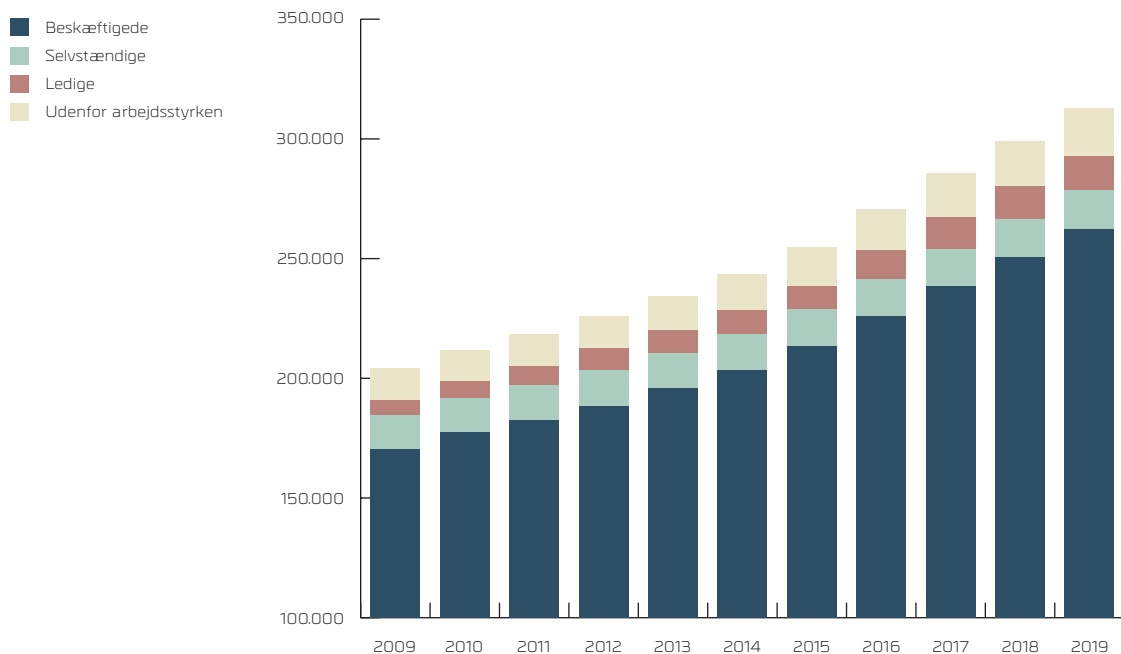
Anmærkninger: Nyuddannede er defineret som kandidater fra universiteterne med en kandidatuddannelse, hvor der er gået 1-2 år siden dimission. Beskæftigelsen fordelt på sektor er opgjort efter arbejdsstedets sektor hvert år ultimo november. De angivne år er året, hvor beskæftigelsen er målt.

KANDIDATERS BESKÆFTIGELSE

Der er kommet flere kandidatuddannede i den danske arbejdsstyrke i de seneste ti år. I 2019 var der 262.000 beskæftigede kandidater, mens der i 2009 var ansat 170.278 kandidater.

FIGUR 3.3

UNIVERSITETSKANDIDATERNES TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET, 20-64-ÅRIGE

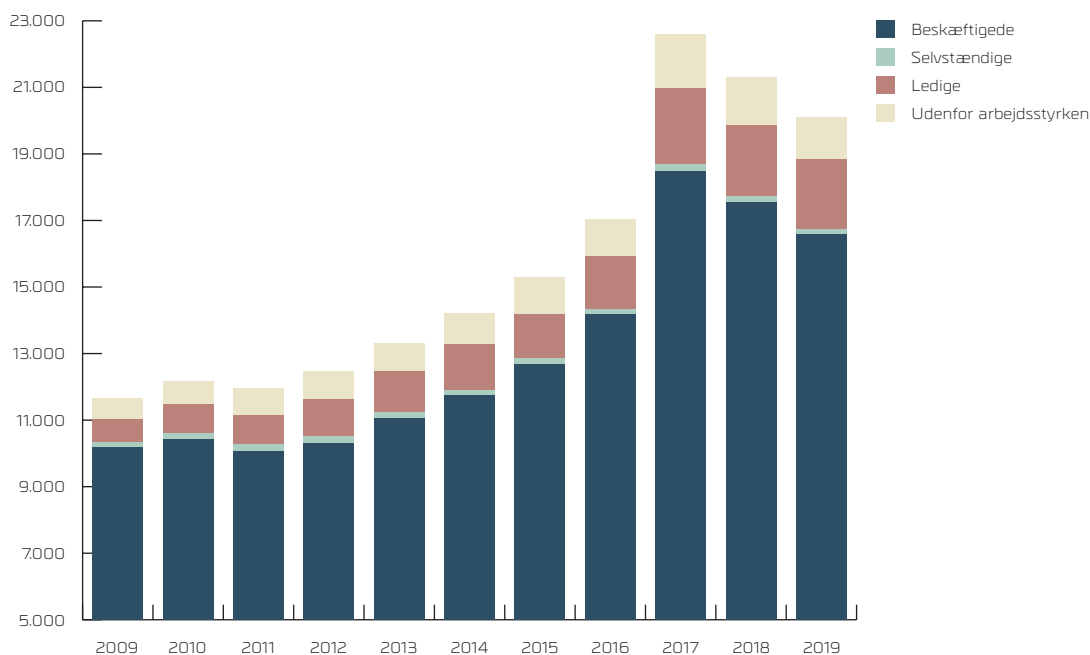
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november, de angivne år er året, hvor den socioøkonomiske status er opgjort.

De seneste to år er antallet af beskæftigede nyuddannede kandidater faldet. Det skyldes primært, at der blev uddannet markant flere i årene efter fremdriftsreformens indførsel i 2016, hvor forsinkede studerende skulle gøre uddannelsen færdig. Derfor steg antallet af beskæftigede nyuddannede i 2017. Antallet af ledige har været stabilt de seneste år, mens antallet af personer uden for arbejdsstyrken er faldet.

NYUDDANNEDES TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET

FIGUR 3.4

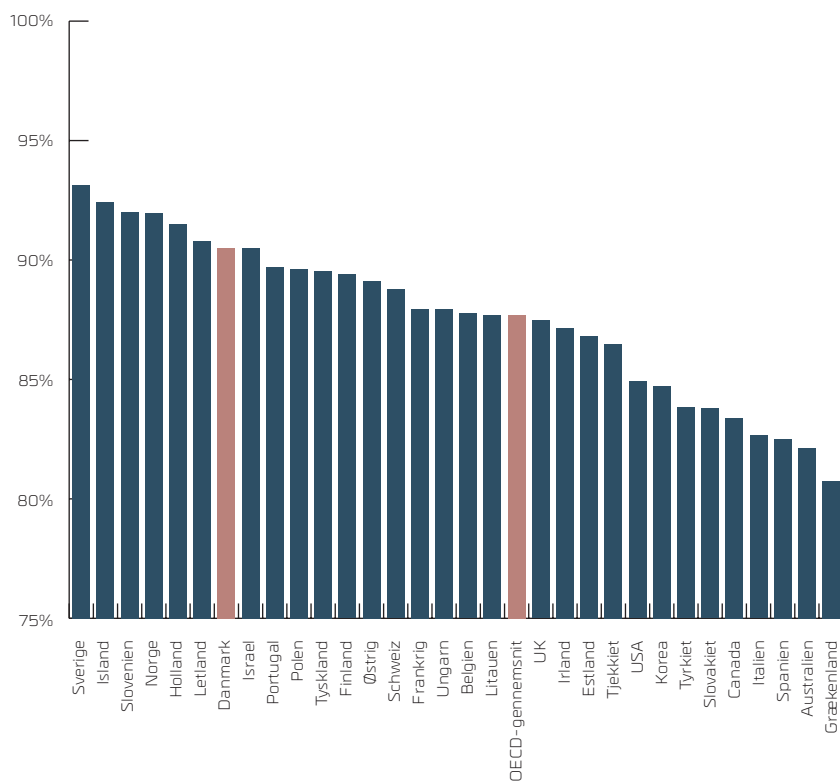
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Nyuddannede er defineret som kandidater fra universiteterne med en kandidatuddannelse, hvor der er gået 1-2 år siden dimission. Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november, og de angivne år er året, hvor den socioøkonomiske status er opgjort.

| sammenligning med andre lande har kandidater i Danmark en høj grad af tilknytning til arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesfrekvensen for danske kandidater ligger på 91 procent, mens gennemsnittet for OECD-landene er 88 procent.

FIGUR 3.5

BESKÆFTIGELSESFREKVENNS FOR 25-64-ÅRIGE KANDIDATER, 2020

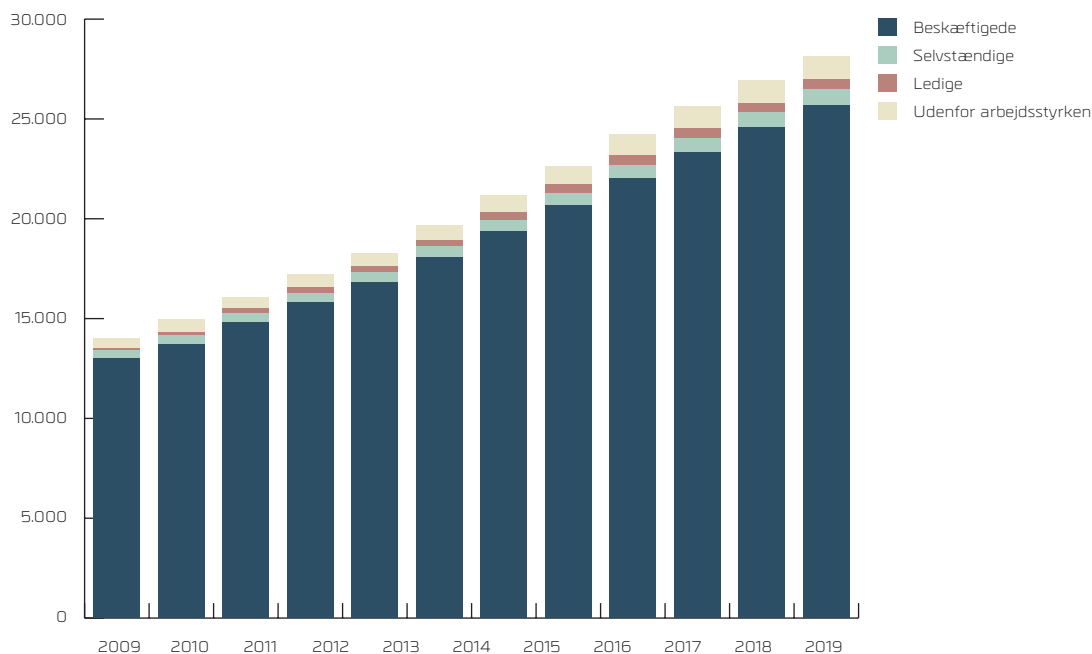
Kilde: OECD, Education at a Glance 2021

Anmærkninger: Beskæftigede kandidater inkluderer kandidater, som arbejdede mindst én time om ugen på opgørelsestidspunktet eller havde et job, men var midlertidigt fraværende på grund af ferie, sygdom eller barsel. På grund af forskellige definitioner er tallene ikke direkte sammenlignelige med figur 3.3 og 3.4.

Ph.d'er fra de danske universiteter er kendetegnet ved at have høj beskæftigelse. I 2019 var 25.691 i beskæftigelse, svarende til 91 procent, 3 procent var selvstændige, 2 procent ledige og 4 procent stod uden for arbejdsstyrken.

PH.D.'ERS TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET, 20-64-ÅRIGE

FIGUR 3.6

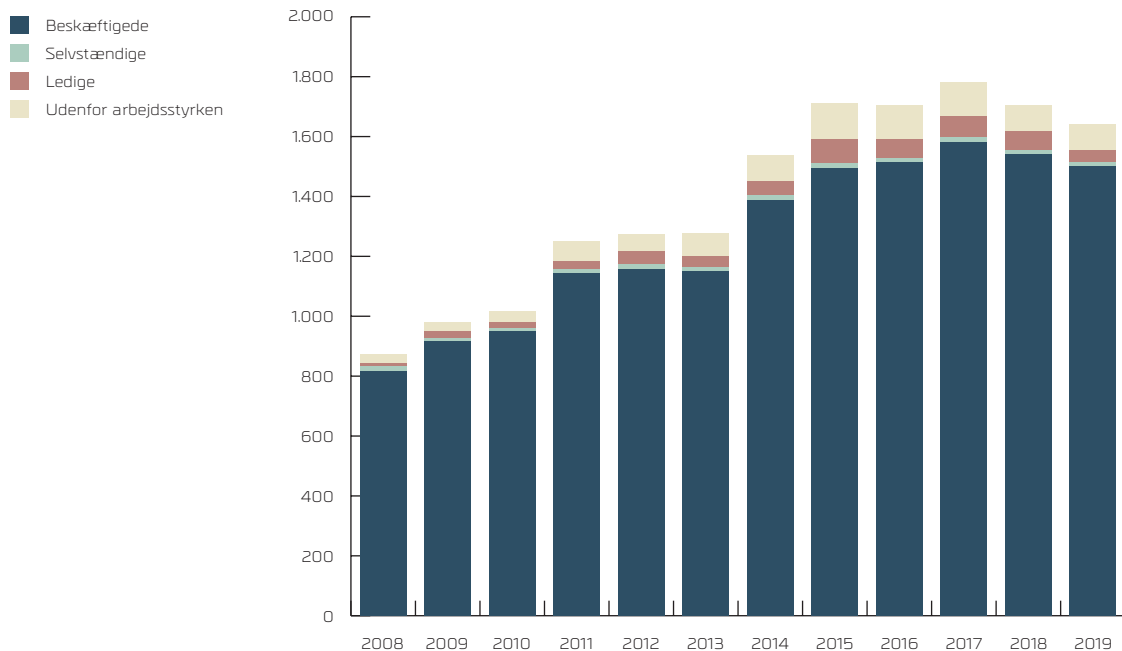
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november, og de angivne år er året, hvor den socioøkonomiske status er opgjort. Kun ph.d.-uddannede fra et dansk universitet indgår i opgørelsen.

Nyuddannede ph.d.er har en høj grad af deltagelse i arbejdsmarkedet. I 2019 var 92 procent af de nyuddannede ph.d.ere i beskæftigelse, mens 1 procent var selvstændige, 2 procent ledige, og 5 procent stod uden for arbejdsmarkedet.

FIGUR 3.7

NYUDDANNEDE PH.D.ERS TILKNYTNING TIL ARBEJDSMARKEDET

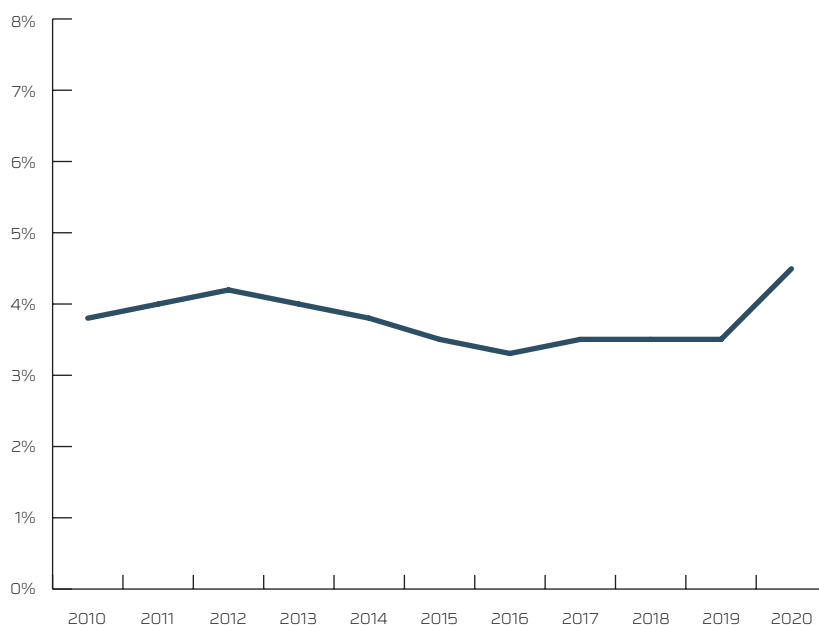
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Nyuddannede er defineret som kandidater fra universiteterne med en ph.d.-uddannelse, hvor der er gået 1-2 år siden dimission. Den socioøkonomiske status er opgjort hvert år ultimo november, og de angivne år er året, hvor den socioøkonomiske status er opgjort. Kun ph.d.-uddannede fra et dansk universitet indgår i opgørelsen.

I de seneste ti år har ledigheden for kandidater over 30 år ligget omkring 4 procent. Stigningen i 2020 ledigheden fra 3,5 procent til 4,5 procent formodes at hænge sammen med coronaepidemien, hvor markant flere var ledige i starten af epidemien i 2020.

UDVIKLINGEN I FULDTIDSLEDIGHEDEN PÅ ARBEJDSMARKEDET FOR KANDIDATER, 30-ÅRIGE OG DEROVER

FIGUR 3.8

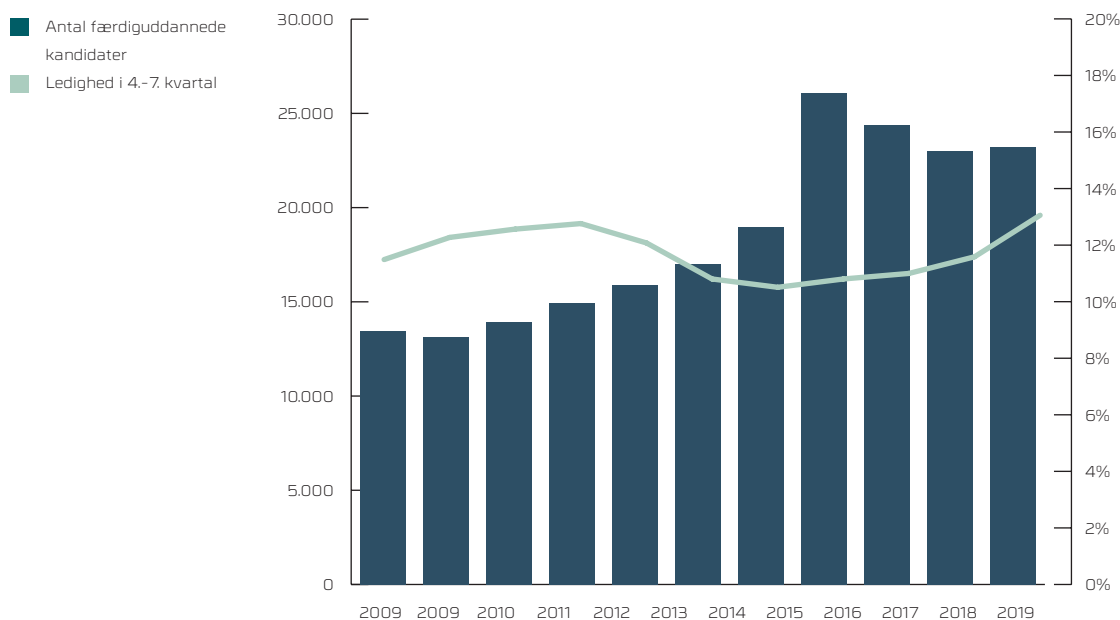
Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:AUL08)

Anmærkninger: Kandidater inkluderer alle lange videregående uddannelser med undtagelse af de kunstneriske uddannelser. Begrebet fuldtidsledige/fuldtidsvolumen af ledighed beregnes ved at omregne ledighedsberørtes ledighed til den tilsvarende fuldtidsvolumen (altså hvor mange fuldtidsledige de ledighedsberørtes ledighed svarer til). Konkret gøres dette ved dagsreduktion (hvor man dividerer antallet af dage med ledighed med antallet af dage i perioden), samt dels ved hjælp af en yderligere timerreduktion (timer med ledighed pr. dag divideret med 7,4 timer).

De seneste års voksende kandidatårgele lader ikke til at have påvirket ledighed for nyuddannede. Ledigheden for nyuddannede kandidater har de seneste 10 år ligget mellem 11 og 13 procent. For kandidatårgele 2019 formodes stigning i ledighed at hænge sammen med corona i foråret 2020. Antallet af nyuddannede kandidater har været stigende særligt i 2016, hvor mange forsinkede studerende skulle afslutte deres studier pga. fremdriftsreformen.

FIGUR 3.9

ANTALLET AF FÆRDIGUDDANNEDE KANDIDATER SAMT UDVIKLINGEN I LEDIGHEDSGRADEN 4.-7. KVARTAL EFTER AFSLUTTET KANDIDATUDDANNELSE HVERT ÅR (HØJRE AKSE)

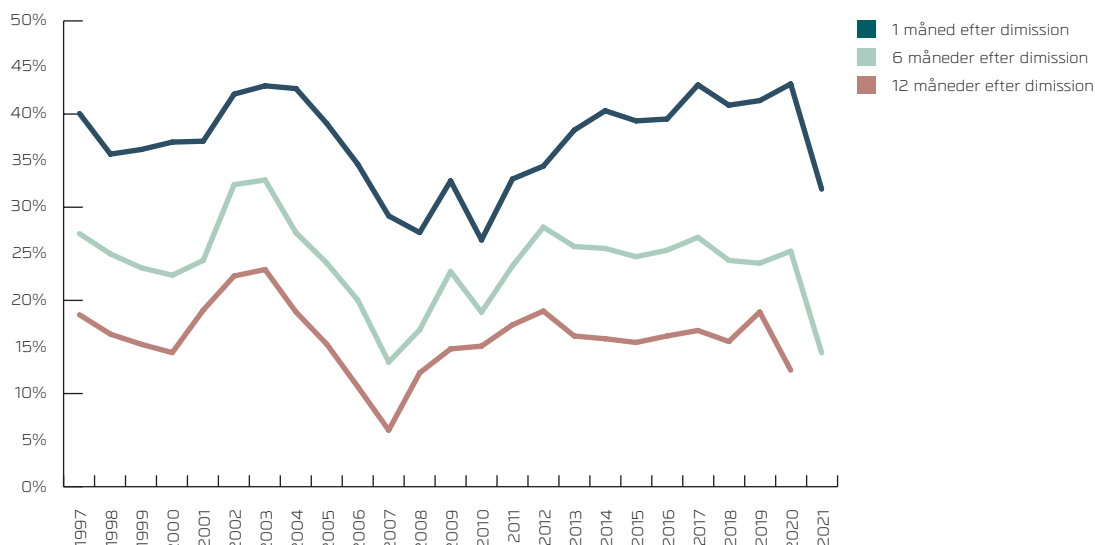
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Ledigheden er målt som antallet af dage med ledighed ud af det totale antal dage i perioden 4.-7. kvartal efter dimission. For eksempel tæller to personer, der hver især har været ledige i halvdelen af perioden, med som én fuldtidsledig. De angivne år er året hvor kandidatuddannelsen er fuldført.

For sommerdimittenderne fra juni, juli og august 2021 er ledigheden efter hhv. 1 og 6 måneder faldet kraftigt ift. 2020-årgangen. Flere fik hurtigt job med det samme efter dimission, og ledigheden efter 1 måned faldt fra 43 procent til 32 procent. Samme mønster gør sig gældende efter 6 måneder, hvor ledigheden for sommerdimittenderne faldt fra 25 til 14 procent. Ledigheden efter 6 måneder er kun observeret lavere i 2007 op til finanskrisen.

UDVIKLINGEN I LEDIGHEDEN FOR SOMMERDIMITTENDER I MÅNEDERNE EFTER DIMISSION, 1997-2021

FIGUR 3.10

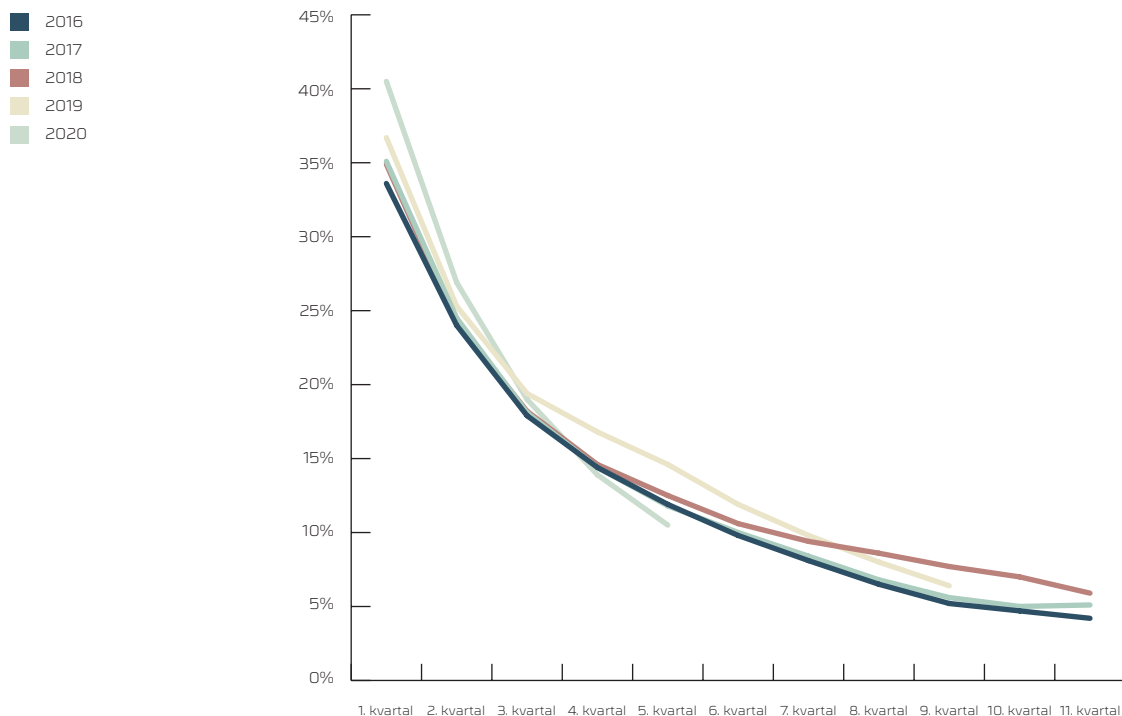
Kilde: Akademikernes (AC) ledighedsstatistik

Anmærkninger: Sommerdimittender er kandidater, som har afsluttet uddannelsen i juni, juli og august. Året angiver året for sommerdimittendernes dimission. Ledigheden er opgjort som bruttoledigheden omregnet til fuldtidspersoner.

Mange nyuddannede kandidater er ledige i den første tid efter afsluttet uddannelse, hvor ledighedsgraden typisk er omtrent en tredjedel i første kvartal. Der er dog en tydelig tendens til, at ledigheden falder med tiden, efterhånden som flere får fodfæste på arbejdsmarkedet. Efter 11. kvartaler er ledigheden for en kandidatårgang typisk faldet til omkring 5 procent.

FIGUR 3.11

UDVIKLINGEN I LEDIGHEDSGRADER FOR SENESTE KANDIDATÅRGANGE I DE FØRSTE 11 KVARTALER EFTER DIMISSION

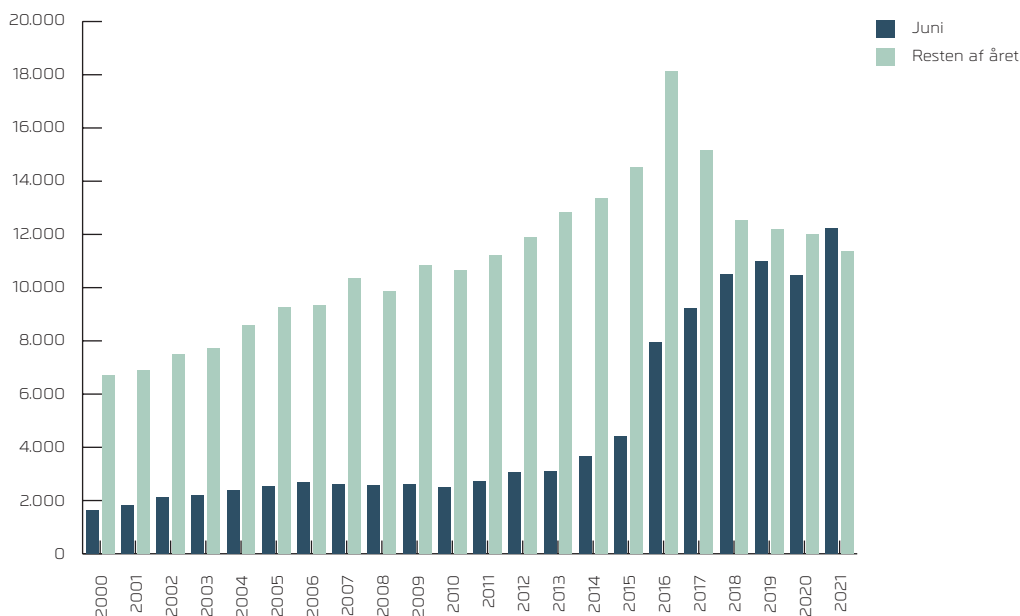
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Ledigheden er målt som antallet af dage med ledighed ud af det totale antal dage i perioden 4.-7. kvartal efter dimission. For eksempel tæller to personer, der hver især har været ledige i halvdelen af perioden, med som én fuldtidsledig. De angivne år er året, hvor kandidatuddannelsen er fuldført.

Traditionelt har det været mest almindeligt at afslutte sin kandidatuddannelse i juni måned før sommerferien, men i de senere år er andelen af studerende, der dimitterer i juni steget kraftigt. I 2021 dimitterede flere dimittender i juni måned end i årets resterende 11 måneder for første gang. Tidligere var det normalen, at omkring 20 procent af en årgang afsluttede uddannelsen i juni måned. De mange dimittender på samme tidspunkt af året kan give risiko for flaskehalse på arbejdsmarkedet og betyde længere ledighedsperioder for universitetsdimittender.

ANTALLET AF DIMITTENDER I JUNI MÅNED OG RESTEN AF ÅRET

FIGUR 3.12

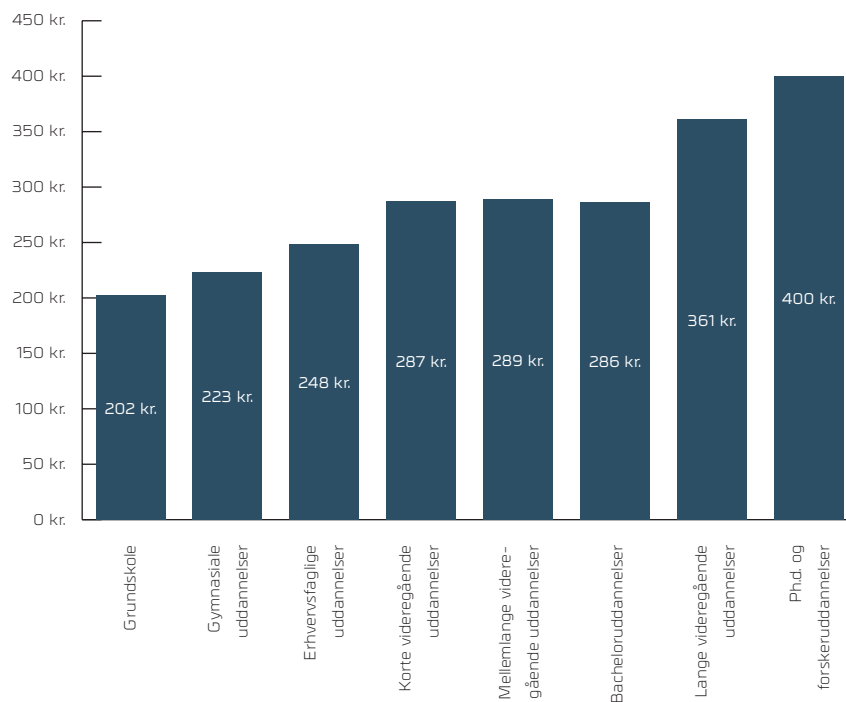
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Det stigende antal dimittender i juni måned formodes at hænge sammen med indførelsen af fremdriftsreformen, der betyder, at flere afslutter på normeret tid og følger et mere stringent studieforløb. Opgørelsen er baseret på studieår.

Personer med højere uddannelse har de højeste timelønninger. Lønmodtagere med en ph.d.-uddannelse tjener i gennemsnit næsten dobbelt så meget som en person med grundskolen som højeste fuldførte uddannelse.

FIGUR 3.13

TIMELØN EFTER HØJEST FULDFØRTE UDDANNELSE

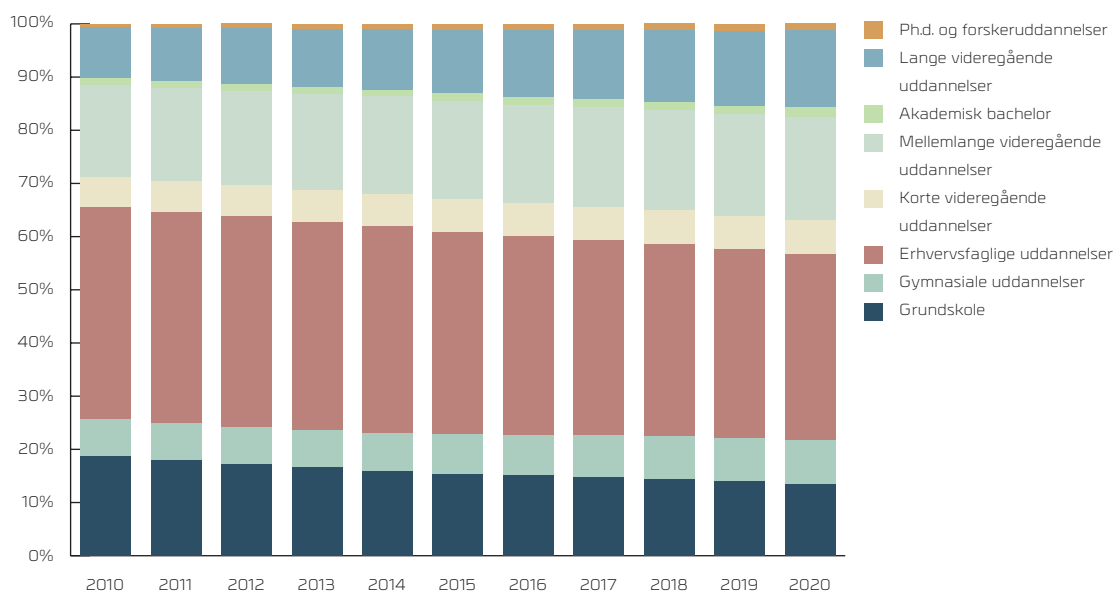
Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:Lons11)

Anmærkninger: Timelønnen er opgjort som standardberegnet timefortjeneste.

En stigende andel af arbejdsstyrken har en videregående uddannelse. I 2020 havde 14,6 procent af arbejdsstyrken en lang videregående uddannelse, mod 9,1 procent i 2010. Samtidig er andelen med en ph.d. i arbejdsstyrken fordoblet fra at udgøre 0,7 procent i 2010 til 1,4 procent i 2020. Yderligere er andelen med højest grundskole faldet fra 19,7 procent i 2010 til 13,5 procent i 2020.

UDVIKLINGEN I ANDELEN PÅ FORSKELLIGE UDDANNELSESNIVEAUER I ARBEJDSSTYRKEN

FIGUR 3.14

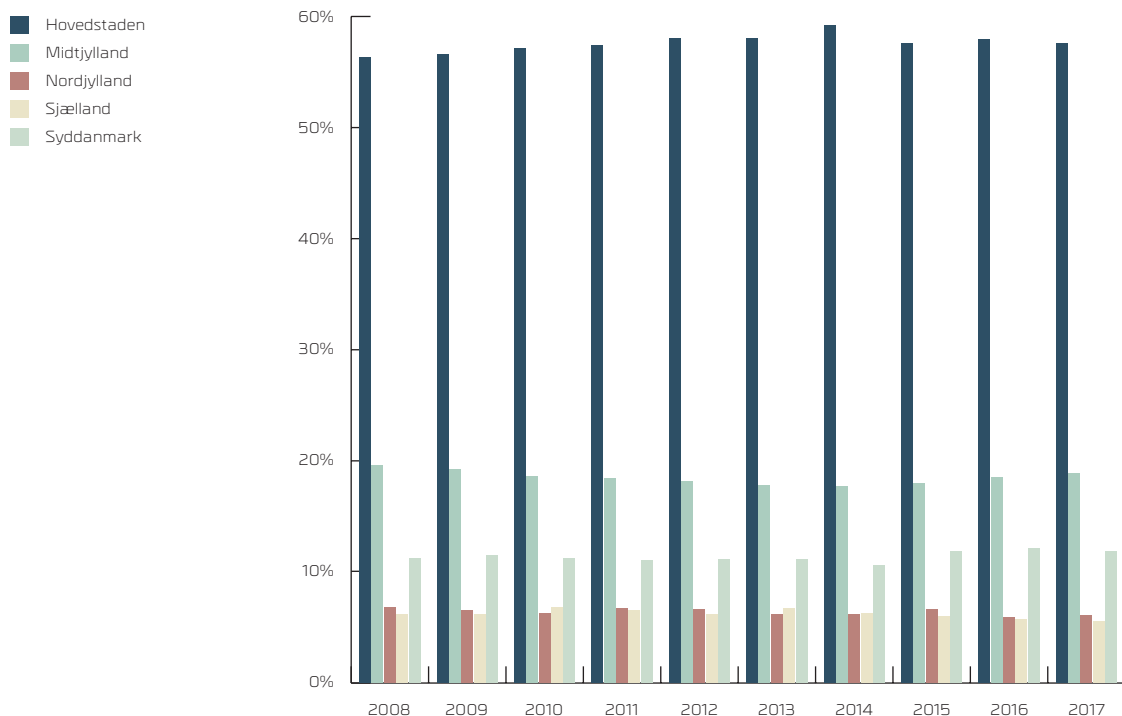
Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:HFUDD16)

Anmærkninger: Medregnet er 15-69-årige beskæftigede og arbejdsløse. Personer uden for arbejdsstyrken er ikke talt med (f.eks. studerende og pensionister). Uddannelse er opgjort som højeste fuldførte uddannelse. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Siden 2008 er der ikke sket store forandringer i, hvilke regioner nyuddannede kandidater fandt job i. For årgang 2017 havde 58 procent deres arbejdssted i Hovedstaden, mens 19 procent havde arbejdssted i Midtjylland, 12 procent i Syddanmark, 6 procent i henholdsvis Nordjylland og Region Sjælland.

FIGUR 3.15

REGION FOR ARBEJDSSTED I ANDET ÅR EFTER DIMISSION FOR NYUDDANNEDE UNIVERSITETSKANDIDATER

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkninger: Årstallet angiver året, hvor kandidatuddannelsen er fuldført, og beskæftigelsen er opgjort ultimo november i året to år efter dimission.

STUDENTERMOBILITET OG
INTERNATIONALISERING

04

Universiteterne har et internationalt udsyn både i forhold til forskning og uddannelse. Udenlandske studerende læser på danske universiteter, ligesom danske studerende læser i udlandet, både på hele uddannelser og som udvekslingsophold. Dette kapitel indeholder nøgletal om udveksling og engelsksprogede studerende i Danmark.

Hovedpointer:

- Både den indgående og udgående studentermobilitet er faldet kraftigt i forbindelse med coronaepidemien.
- Flere udenlandske studerende betaler selv for deres uddannelse i Danmark.
- Beskæftigelsesgraden for engelsksprogede kandidatdimittender er ca. 35 procent i andet år efter dimission.
- Det er oftest studerende fra de samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser, der tager på udvekslingsophold i udlandet.
- Antallet af engelsksprogede dimittender fra hele danske uddannelser har været stabilt i de senere år efter flere år med stigninger.
- Mere end en tredjedel af de ph.d.-uddannede personer i Danmark er indvandrere.

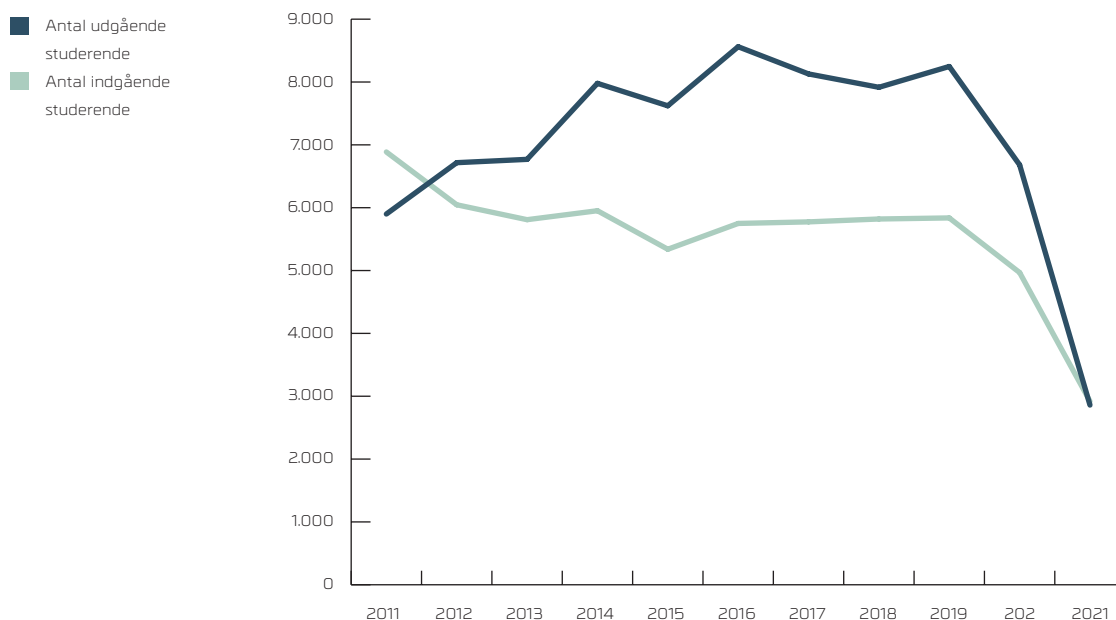
Temaer i kapitlet:

- Udvekslingsstuderende
- Engelsksprogede studerende på hele uddannelser
- Internationale ph.d.er

Universiteterne har oplevet kraftige fald i både den indadgående og udadgående udvekslingsaktivitet i forbindelse med coronaepidemien i 2020 og 2021. I 2021 rejste blot 2.853 studerende ud, mens 8.252 tog på udveksling i 2019 inden pandemien begyndte, svarende til et fald på 65 procent. Samme mønster ses for antallet af indgående studerende, hvor der i 2021 var 2.913 udvekslingsstuderende på danske universiteter mod 5.840 i 2019, svarende til et fald på 50 procent.

FIGUR 4.1

ANTAL INDGÅENDE OG UDGÅENDE STUDERENDE

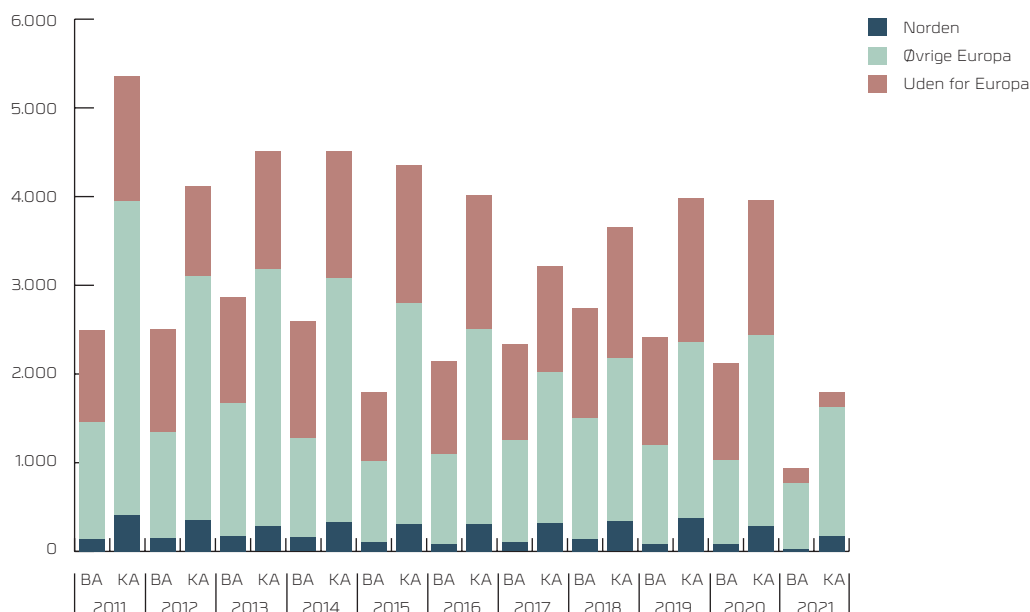
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel H: Internationalisering, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Antallet af udgående studerende er opgjort som antallet af studerende, der har gennemført et praktik-, udvekslings- eller selvarrangeret studieophold i perioden fra den 1. september året før til den 31. august i det pågældende år. Indgående studerende er opgjort som antallet af studerende, der er indskrevet på et dansk universitet som udvekslingsstuderende i perioden fra den 1. september året før til den 31. august i det pågældende år. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Udenlandske udvekslingsstuderende i Danmark findes primært på kandidatuddannelserne. I 2021 faldt antallet af udenlandske udvekslingsstuderende i Danmark markant, og særligt gruppen, der kommer fra et land uden for Europa, blev ramt af coronaepidemien. I 2020 var der 2.613 udvekslingsstuderende uden fra Europa i Danmark, mens der i 2021 kun var 349, svarende til et fald på 87 procent.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE I DANMARK EFTER OPRINDELSESLAND OG UDDANNELSESNIVEAU, 2010-2020

FIGUR 4.2

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:UDVSTD02)

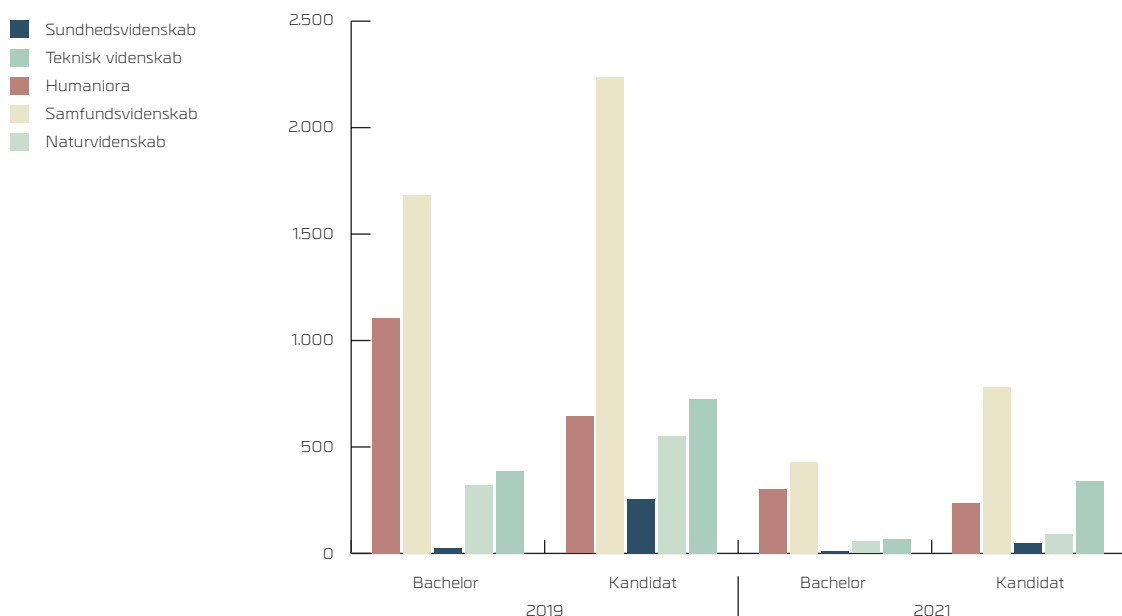
Anmærkning: Bagvedliggende tal findes i appendiks.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE

Under coronaepidemien er antallet af danske udvekslingsstuderende i udlandet faldet fra 7.941 til 2.361, svarende til et samlet fald på 70 procent. Det største fald er skat for de naturvidenskabelige kandidatuddannelser hvor 83 procent færre tog på udveksling i 2021 ift. 2019. De fleste udgående udvekslingsstuderende er indskrevet på en samfundsvidenskabelig uddannelse og få danske studerende på sundhedsvidenskab tager på udveksling i udlandet.

FIGUR 4.3

DANSKE UDVEKSLINGSSTUDERENDE I UDLANDET EFTER HOVEDOMRÅDE OG UDDANNELSESNIVEAU, 2019 OG 2021

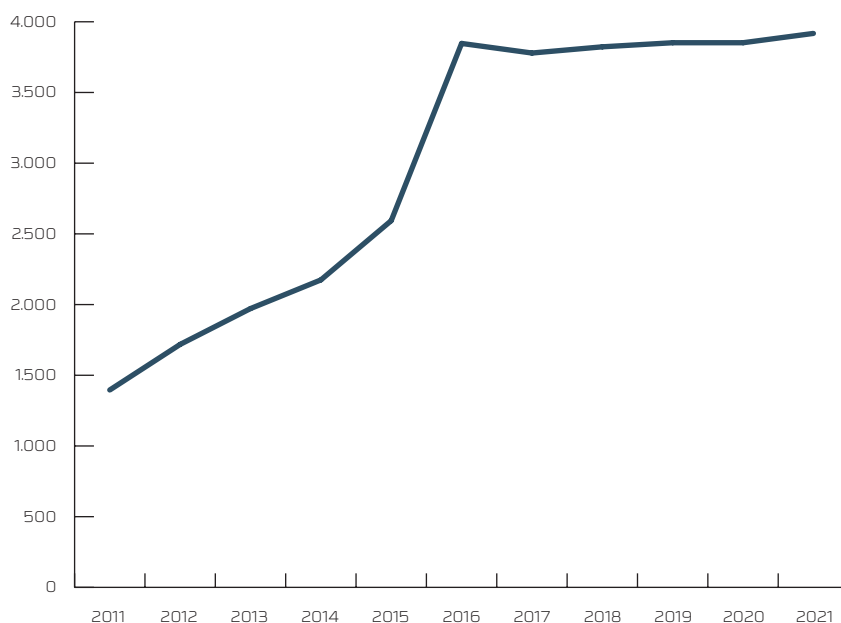

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:UDVSTD02)

Anmærkning: Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Antallet af engelsksprogede dimittender har været stabilt siden 2016, hvor knap 4.000 engelsksprogede dimittender gennemførte en kandidatuddannelse ved de danske universiteter.

ANTAL ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER PR. ÅRGANG FRA HELE KANDIDATUDDANNELSER **FIGUR 4.4**

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Engelsksprogede dimittender er udenlandske studerende, som har gennemført en kandidatuddannelse ved et dansk universitet. Engelsksprogede dimittender har ikke et statsborgerskab fra et nordisk land, og den adgangsgivende eksamen er ikke taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede dimittender ikke gået i grundskole i Danmark.

Flere udenlandske studerende betaler selv for deres uddannelse i Danmark, hvor antallet af selvbetalere er mere end fordoblet. I 2021 har der været 1.964 selvbetalere på de otte danske universiteter, mod 724 selvbetalere i 2012.

FIGUR 4.5

ANTALLET AF UDENLANDSKE STUDERENDE PÅ HELE UDDANNELSER, SOM SELV BETALER FOR DERES UNIVERSITETSUDDANNELSE I DANMARK

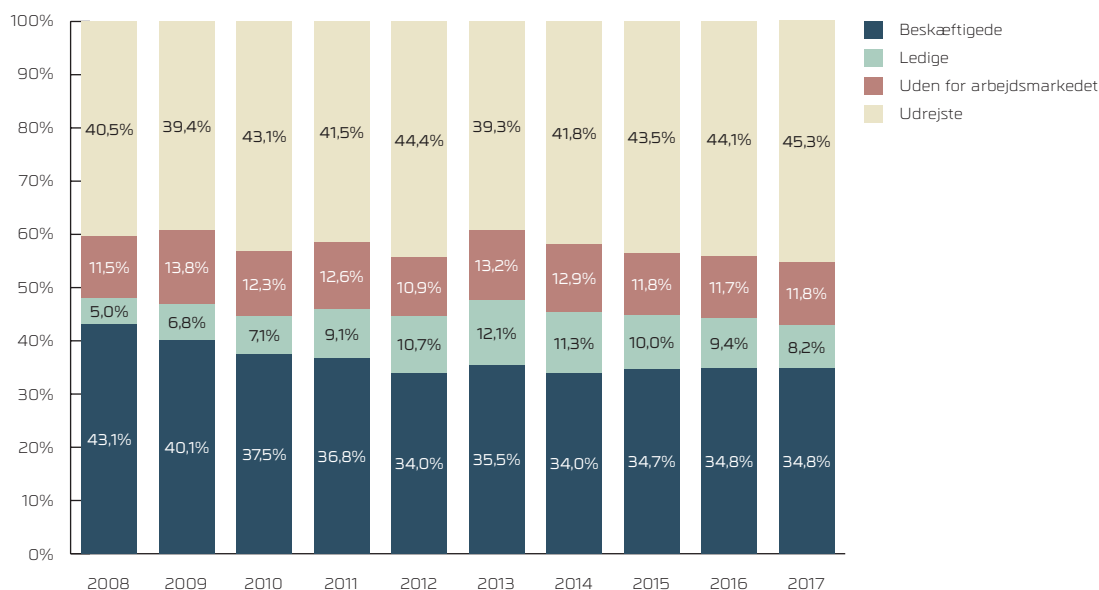
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel H: Internationalisering, sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Udenlandske selvbetalere er udenlandske studerende fra lande uden for EU/EØS, der er indskrevet på en ordinær heltidsuddannelse og selv betaler for deres uddannelser på et dansk universitet. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

For 2017-årgangen af engelsksprogede dimittender fra universiteternes kandidatuddannelser var 34,8 procent beskæftigede to år efter dimission, 8,2 procent var ledige, 11,8 stod uden for arbejdsmarkedet, og 45,3 procent var udrejste.

BESKÆFTIGELSESTATUS FOR ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER I ANDET ÅR EFTER DIMISSION

FIGUR 4.6

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

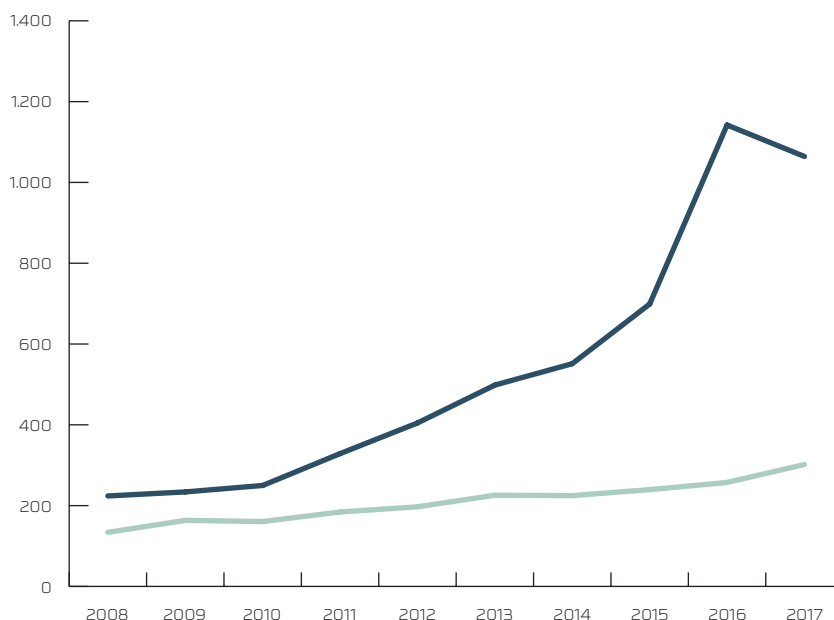
Anmærkning: Årstallene angiver året, hvor uddannelsen er afsluttet. Herefter er beskæftigelsesstatus målt efter andelen af dage i hver status i løbet af det andet år efter dimission. Engelsksprogede dimittender er udenlandske studerende, som har gennemført en kandidatuddannelse ved et dansk universitet. Engelsksprogede dimittender har ikke et statsborgerskab fra et nordisk land, og den adgangsgivende eksamen er ikke taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede dimittender ikke gået i grundskole i Danmark.

De engelsksprogede dimittender fra universiteternes kandidatuddannelser finder primært deres beskæftigelse i den private sektor, trods et fald i den private beskæftigelse for årgang 2017, hvor 1.065 engelsksprogede dimittender var beskæftiget i den private sektor, mens 303 var beskæftiget i den offentlige sektor.

FIGUR 4.7

ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDERS BESKÆFTIGELSE PR. ÅRGANG 23 MÅNEDER EFTER DIMISSION FORDELT PÅ SEKTOR

■ Privat sektor
■ Offentlig sektor

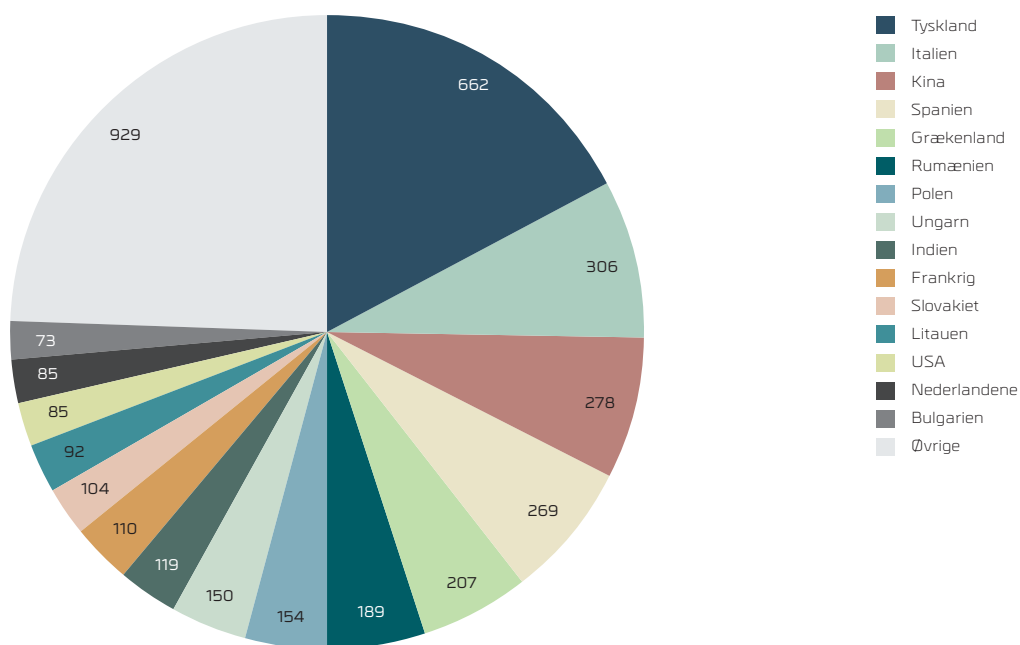
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Årstallet angiver året, hvor uddannelsen er afsluttet. Oplysninger om sektor findes kun for de kandidatdimittender, der er beskæftigede i Danmark. Engelsksprogede dimittender er udenlandske studerende, som har gennemført en kandidatuddannelse ved et dansk universitet. Engelsksprogede dimittender har ikke et statsborgerskab fra et nordisk land, og den adgangsgivende eksamen er ikke taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede dimittender ikke gået i grundskole i Danmark.

De fleste engelsksprogede dimittender fra årgang 2021 har tysk statsborgerskab, efterfulgt af Italien, Kina og Spanien. De tyske dimittender udgjorde alene 17 procent af alle engelsksprogede dimittender i årgang 2021.

STATSBORGERSKAB FOR ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER, ÅRGANG 2021

FIGUR 4.8

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

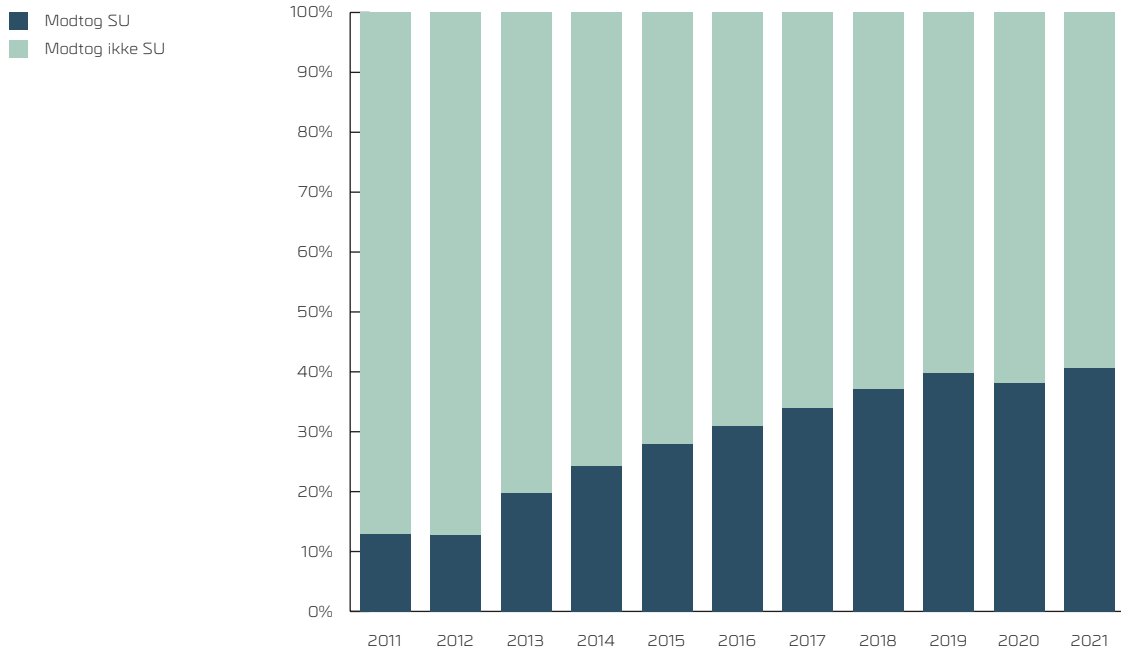
Anmærkning: I 2021 var der i alt 3.822 engelsksprogede dimittender fra universiteternes kandidatuddannelser med et oplyst statsborgerskab. Engelsksprogede dimittender har ikke et statsborgerskab fra et nordisk land, og den adgangsgivende eksamen er ikke taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede dimittender ikke gået i grundskole i Danmark.

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE PÅ HELE UDDANNELSER

I de senere år har andelen af engelsksprogede studerende, der modtager SU, ligget omkring 40 procent, efter flere år hvor andelen er steget, siden LN-dommen i 2013 betød, at EU-borgere kunne få ret til SU som vandrende arbejdstagere.

FIGUR 4.9

ANDELEN AF ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE PÅ UNIVERSITETERNES KANDIDAT- UDDANNELSER, SOM MODTOG SU

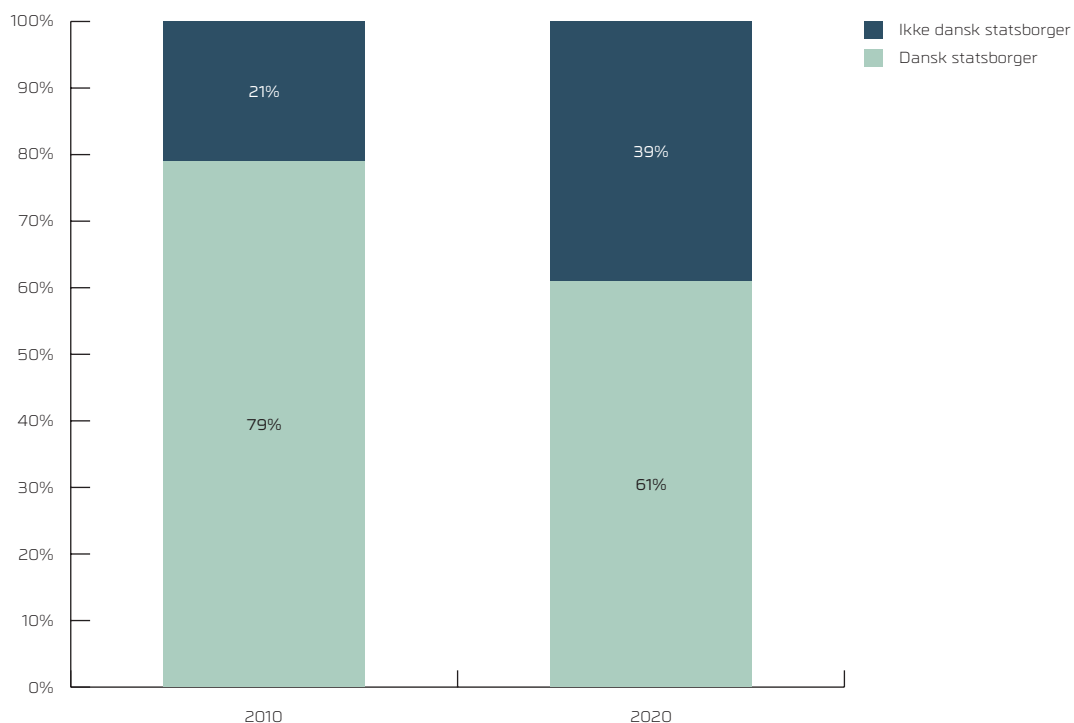
Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende, som er indskrevet på en kandidatuddannelse ved et dansk universitet. Engelsksprogede studerende har ikke et statsborgerskab fra et nordisk land, og den adgangsgivende eksamen er ikke taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke gået i grundskole i Danmark.

De danske universiteter er en attraktiv destination for udenlandske forskningstalenter. En stigende andel af de færdiguddannede ph.d.er stammer fra andre lande end Danmark. I 2020 udgjorde andelen af udenlandske ph.d.-dimittender 39 procent mod 21 procent i 2010.

ANDELEN AF PH.D.-DIMITTENDER, MED HENHOLDSVIS DANSK OG IKKE DANSK STATSBOGERSKAB 2010 OG 2020

FIGUR 4.10

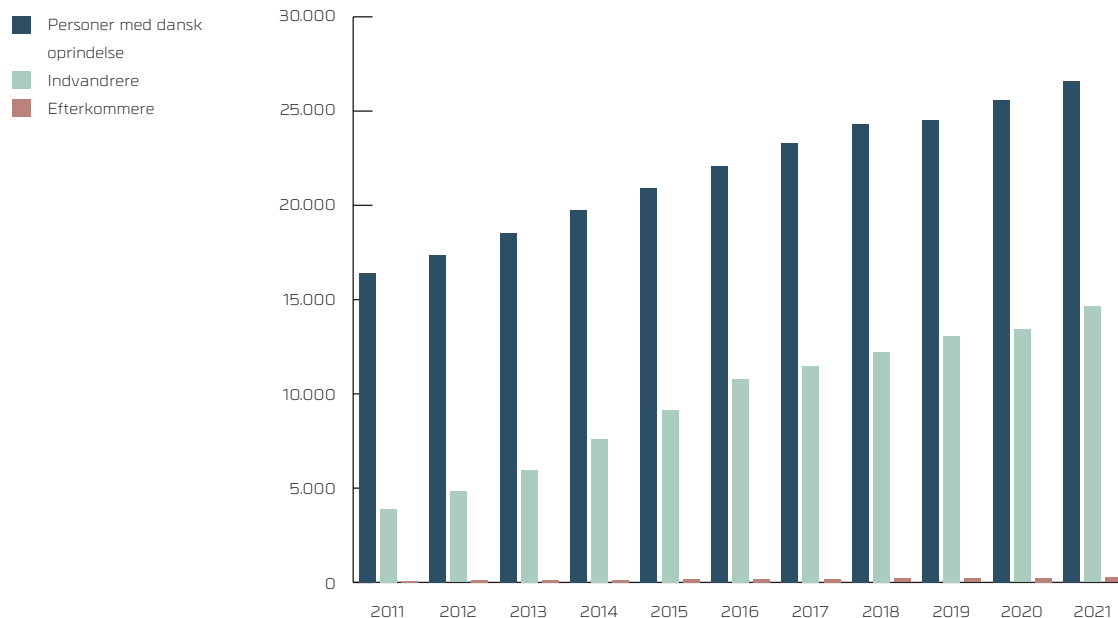

Kilde: Uddannelses- og Forskningsministeriets datavarehus

Anmærkning: I 2010 var der i alt 1.487 ph.d.-dimittender, mod 1.861 i 2020. Tallene bygger på Danmarks Statistik, og derfor kan der være afvigelse ift. data i Danske Universiteters Statistiske Beredskab.

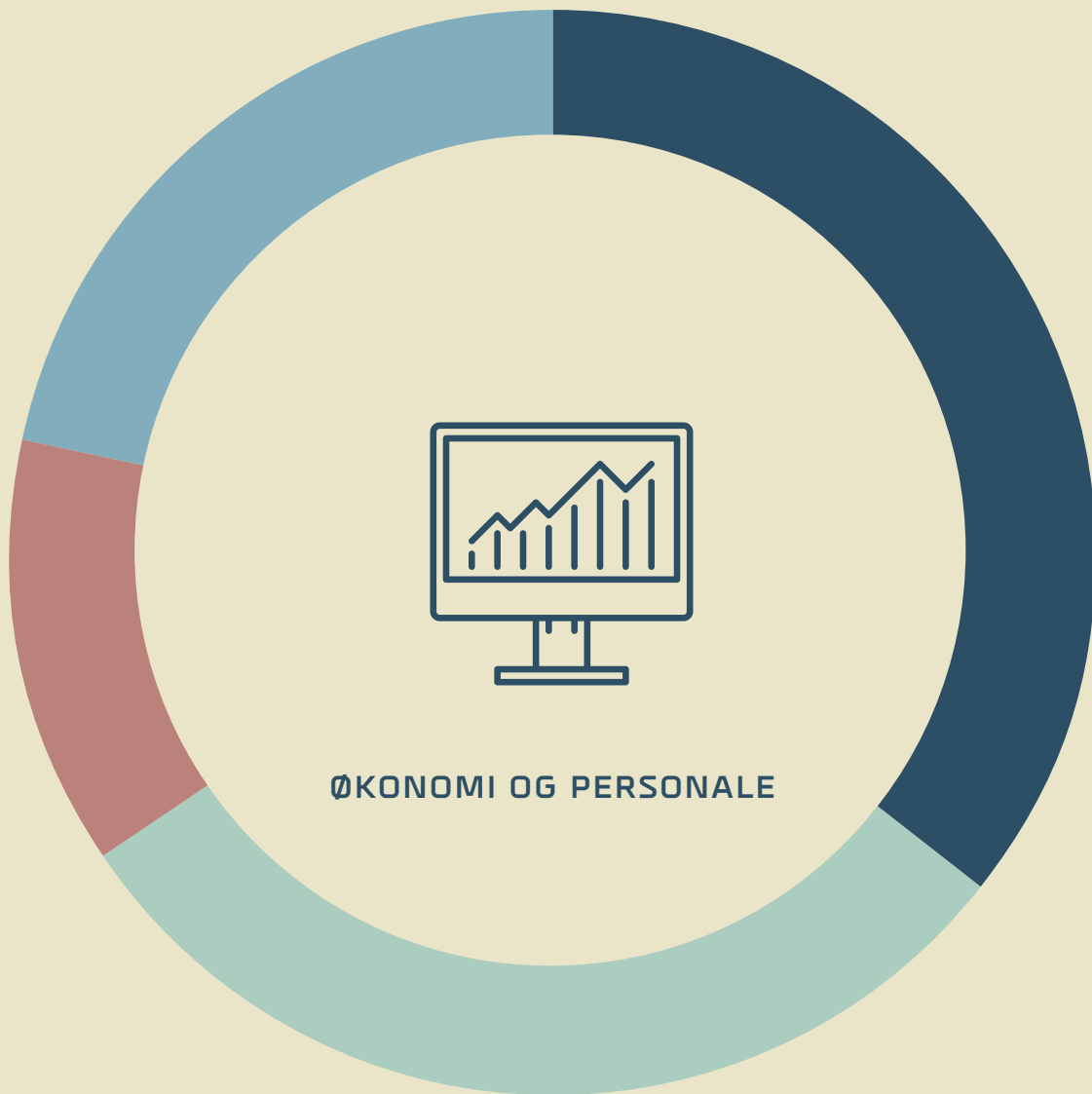
En voksende andel af den forskereuddannede andel af befolkningen udgøres af udlændinge, samtidig med at der både er flere danskere og udlændinge med en ph.d. Over en tredjedel af de forskereuddannede personer i Danmark under 70 år er indvandrere. I 2011 udgjorde andelen af udlændinge med en forskereuddannelse mindre end en femtedel.

FIGUR 4.11

ANTAL PH.D.-UDDANNEDE I DEN DANSKE BEFOLKNING 15-69-ÅRIGE, FORDELT PÅ OPRINDELSE

Kilde: Danmarks Statistik: Statistikbanken (tabel:HFUDD11)

Anmærkning: En indvandrer er født i udlandet, og ingen af forældrene er danske statsborgere og født i Danmark. En efterkommer er født i Danmark, og ingen af forældrene er danske statsborgere og født i Danmark. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

05

Med en omsætning på over 30 mia. kr. og ca. 33.700 ansatte årsværk svarer universiteterne samlet set til en af de største virksomheder i Danmark. Dermed udgør universiteterne en væsentlig del af samfundsøkonomien. Dette kapitel zoomer ind på udviklingen på centrale nøgletal om universiteternes økonomi og personalesammensætning.

Hovedpointer:

- Universiteternes uddannelsesbevillinger har været faldende pga. 2-procentsbesparelser og universiteterne skal spare 300 mio. kr. i 2023, hvis takst 1 til primært humanistiske og samfundsvidenskabelige uddannelser ikke bliver forlænget.
- 29 procent af universiteternes indtægter stammer fra uddannelse, mens 30 procent er basismidler og 31 procent er eksterne midler til forskning.
- De våde fag har markant større forskningsomkostninger end de tørre forskningsområder.
- I Danmark bruges færre penge pr. studenterårsværk end gennemsnittet for OECD-landene.
- Blandt det videnskabelige personale er der flest mænd, særligt på professorniveau er kønsfordelingen ulige.

Temaer i kapitlet:

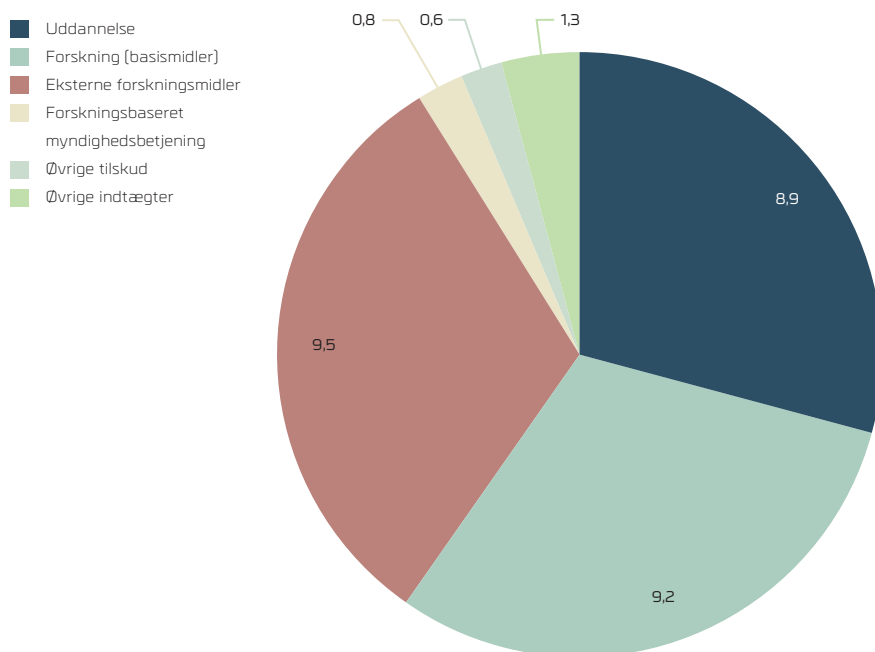
- Universiteternes indtægter
- Universiteternes omkostninger
- Universiteternes personale
- Forskere fordelt på køn

UNIVERSITETERNES INDTÆGTER

Universiteternes indtægter inddeles i seks overordnede kategorier. Herunder står kategorierne uddannelse, basismidler til forskning og eksterne forskningsmidler for 91 procent af indtægterne. 29 procent af universiteternes indtægter henføres til uddannelse, 30 procent stammer fra basismidler til forskning, og 31 procent er eksterne midler. Universiteternes samlede indtægter udgjorde 30,1 mia. kr. i 2020.

FIGUR 5.1

UNIVERSITETERNES INDTÆGTER I MIA. KR. 2020

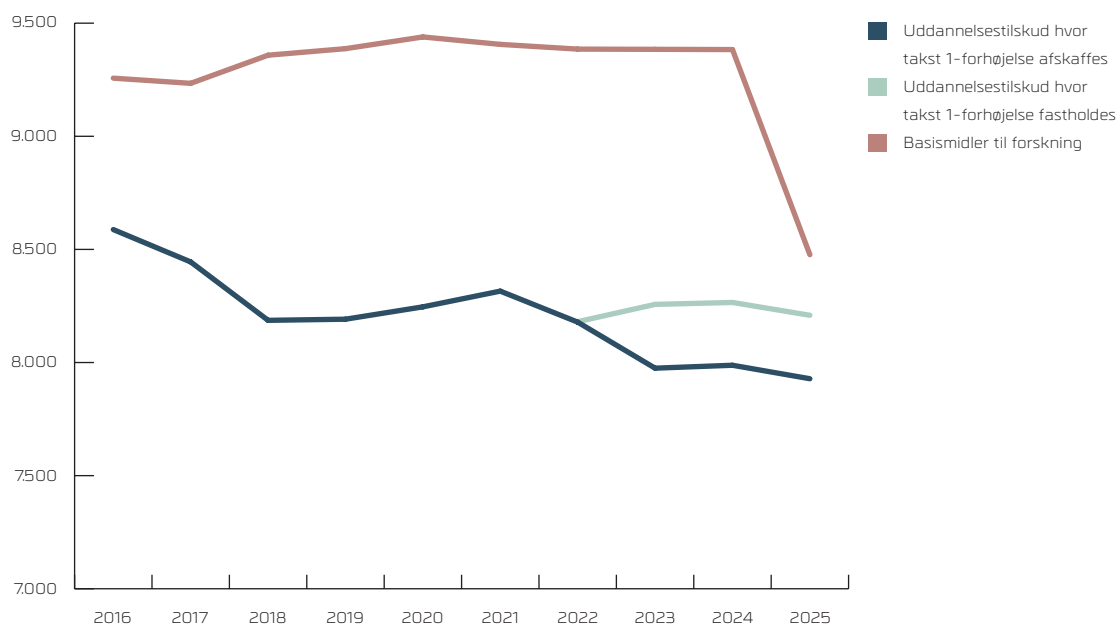
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel A: Indtægter, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Universiteternes indtægter (figur 5.1) og universiteternes omkostninger (figur 5.5-5.7) er ikke direkte sammenlignelige, da de bygger på forskellige kilder med forskellige kategoriseringer og definitioner. F.eks. findes der omkostninger til generel ledelse og administration, men hertil kan der ikke henføres nogle indtægter. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Universiteternes midler til uddannelse har været faldende gennem de senere år og vil ifølge finansloven 2022 falde mere i 2023 og frem, når en midlertidig forhøjelse af takst 1 udløber. Regeringen har i januar 2022 indgået en aftale, hvor takst 1-forhøjelsen fastholdes. Aftalen vil betyde et løft af midlerne til uddannelse på knap 300 mio. kr. årligt. Universiteternes basismidler står til et stort fald i 2025, hvor midler fra globaliseringspuljen udløber.

UDDANNESESTILSKUD OG BASISMIDLER TIL FORSKNING TIL UNIVERSITETERNE
PÅ FINANSLOVEN

FIGUR 5.2

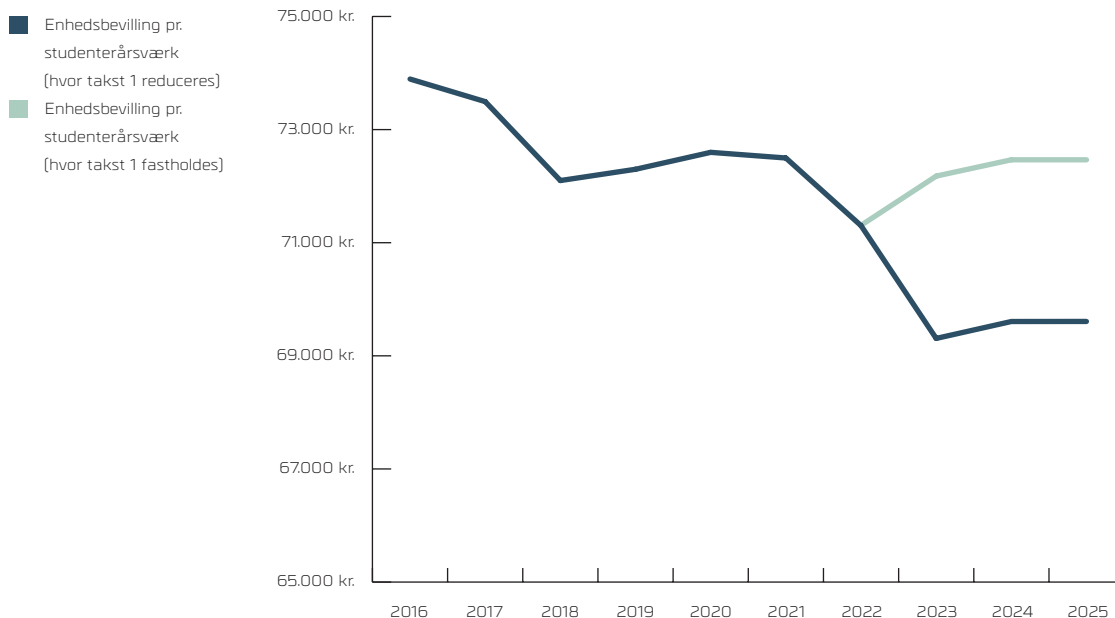
Kilde: Finansloven 2022 og egne beregninger

Anmærkning: Opgjort i 2022-priser. Det samlede uddannelsestilskud afhænger af antallet af universitets-studerende og fordelingen af dem på de tre taxametertakster. Den laveste takst 1 er f.eks. den takst universiteterne modtager til studerende på uddannelser, der ikke kræver særlige faciliteter som laboratorier mv. f.eks. jura, sprogfag og økonomi.

Universiteternes bevilling pr. studenterårsværk har været faldende. I 2016 modtog universiteterne 73.900 kr. i gennemsnit, og i 2023 vil universiteterne modtage 69.300 kr. Faldet mellem 2022 og 2023 skyldes udløbet af takst 1-forhøjelsen på 5.000 kr. Regeringen indgik i januar 2022 en aftale, hvor forhøjelsen af takst 1 fastholdes på det nuværende niveau.

FIGUR 5.3

ENHEDSBEVILLING PR. STUDENTERÅRSVÆRK

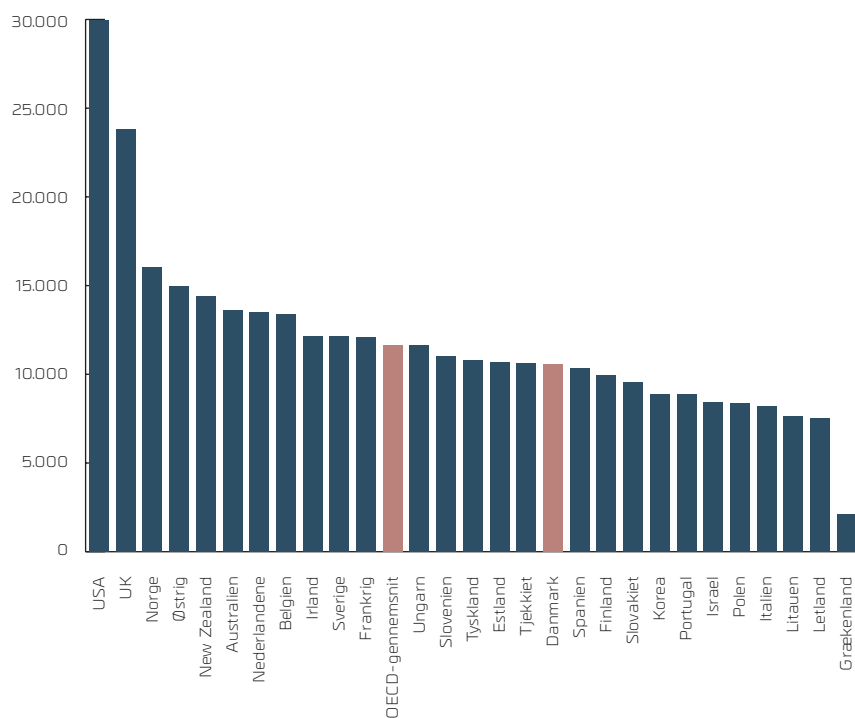
Kilde: Finansloven 2022 og egne beregninger

Anmærkning: Opgjort i 2022-priser. Finanslovens uddannelsesbevillinger til universiteterne er fordelt efter den forventede produktion af studenterårsværk. Takst 1 er den bevilling, universiteterne modtager til studerende på uddannelser, der ikke kræver særlige faciliteter som laboratorier mv; f.eks. jura, sprogfag og økonomi.

Danmark bruges færre midler på videregående uddannelser pr. studerende end gennemsnittet i OECD. På videregående uddannelse har Danmark omkostninger på 10.500 dollars pr. studerende, mens gennemsnittet er 11.650 dollars for OECD-lande. Særligt USA og UK har markant højere omkostninger til videregående uddannelser pr. studerende end andre lande.

OMKOSTNINGER PR. STUDENTERÅRSVÆRK

FIGUR 5.4

Kilde: OECD: Education at a Glance 2021

Anmærkning: Udgifterne er PPP-konverteret (purchasing power parity). Udgifterne er opgjort eksklusive udgifter til forskning og udvikling.

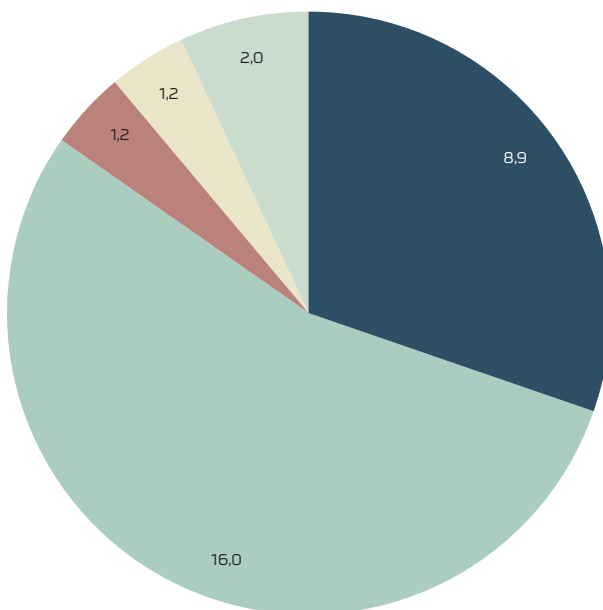
UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER

Universiteterne havde i alt omkostninger for 29,3 mia. kr. i 2020. Heraf henføres 30 procent til uddannelse, 63 procent til forskning og 7 procent til generel ledelse og administration.

FIGUR 5.5

UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER FORDELT PÅ FORMÅL 2020, MIA. KR.

- Uddannelse
- Forskning
- Formidling og vidensudveksling
- Forskningsbaseret myndighedsbetjening
- Generel ledelse, administration og service (centralt og decentralt niveau)

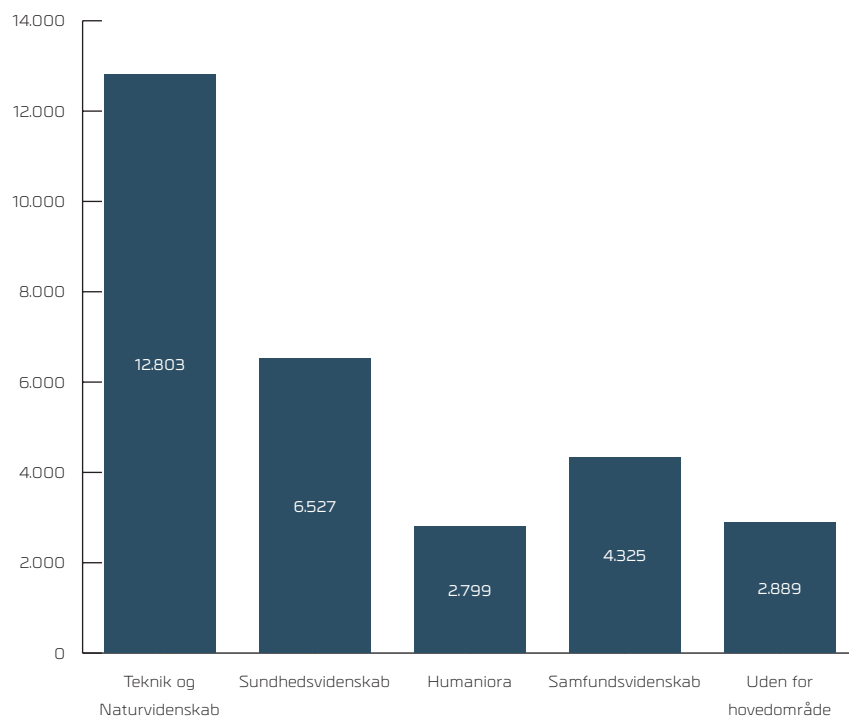
Kilde: Universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet

Anmærkning: DTU indgår i sektorens omkostninger med 2019-tal på grund af nye formålsfordelinger i 2020-regnskabet som følge af ny fælles kontoplan. Universiteternes omkostninger (5.5) og universiteternes indtægter (5.1) er ikke direkte sammenlignelige på grund af forskellige kilde med forskellige kategoriseringer og definitioner. F.eks. findes der omkostninger til generel ledelse og administration, men hertil kan der ikke henføres nogle indtægter.

Størstedelen af universiteternes omkostninger ligger inden for de tekniske og naturvidenskabelige hovedområder, efterfulgt af sundhedsvidenskab, mens humaniora er hovedområdet med de laveste omkostninger.

UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER FORDELT PÅ HOVEDOMRÅDE 2020, MID. KR.

FIGUR 5.6

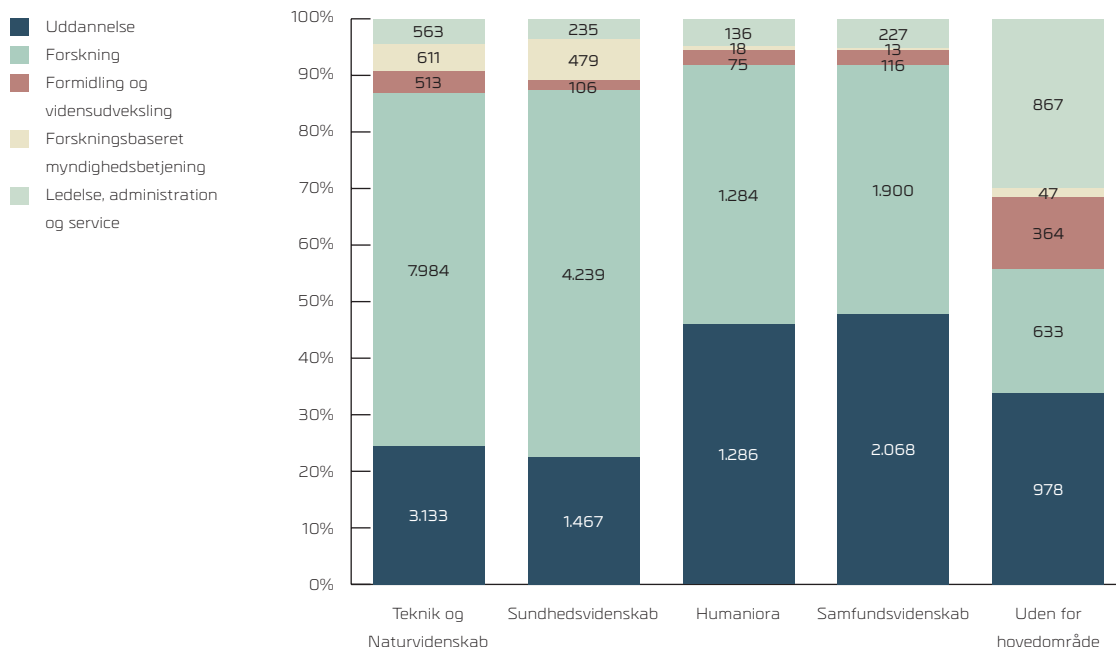
Kilde: Universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet

Anmærkning: DTU indgår i sektorens omkostninger med 2019-tal på grund af nye formålsfordelinger i 2020-regnskabet som følge af ny fælles kontoplan.

Der er betydelige forskelle på, hvordan omkostningerne fordeler sig på formål inden for forskellige hovedområder. På de våde hovedområder (teknik, naturvidenskab og sundhedsvidenskab) ligger en større andel af omkostningerne på forskning, mens de tørre hovedområder (humaniora og samfundsvidenskab) har en højere andel omkostninger inden for formålet uddannelse.

FIGUR 5.7

UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER FORDELT PÅ FORMÅL INDEN FOR HOVEDOMRÅDER 2020, MID. KR.

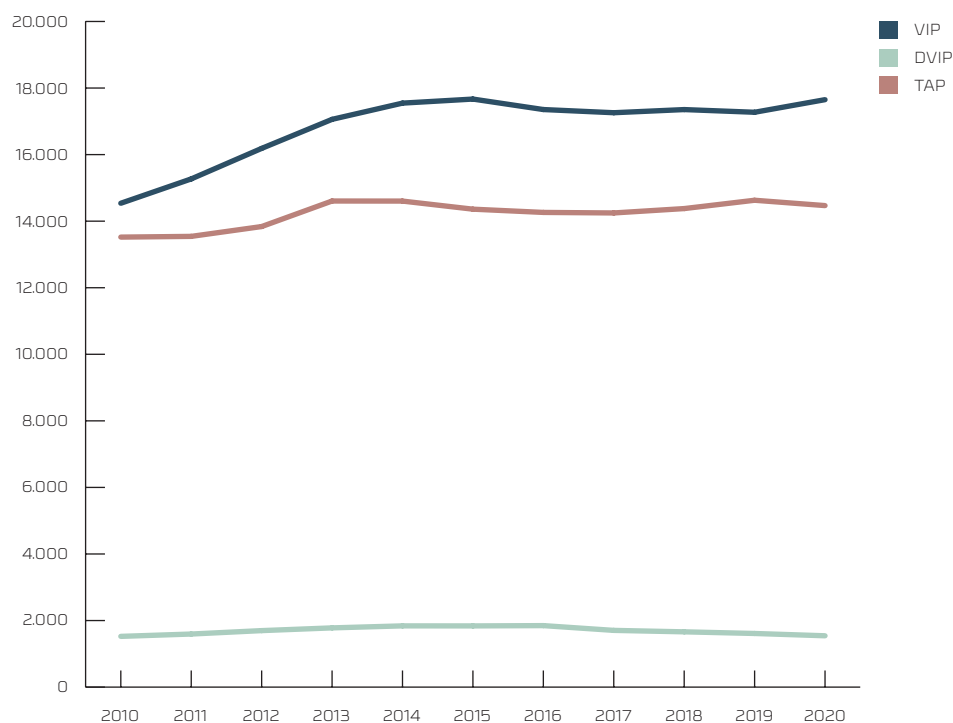
Kilde: Universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet

Anmærkning: DTU indgår i sektorens omkostninger med 2019-tal på grund af nye formålsfordelinger i 2020-regnskabet som følge af ny fælles kontoplan.

2020 havde universiteterne 33.663 ansatte årsværk. I forhold til 2019 er der ansat 380 flere i kategorien videnskabeligt instruktivt personale (VIP), 70 færre deltidsansatte VIP og 160 færre i kategorien teknisk administrativt personale (TAP).

UDVIKLINGEN I ANSATTE PÅ UNIVERSITETERNE FORDELT PÅ PERSONALEKATEGORI, ÅRSVÆRK

FIGUR 5.8

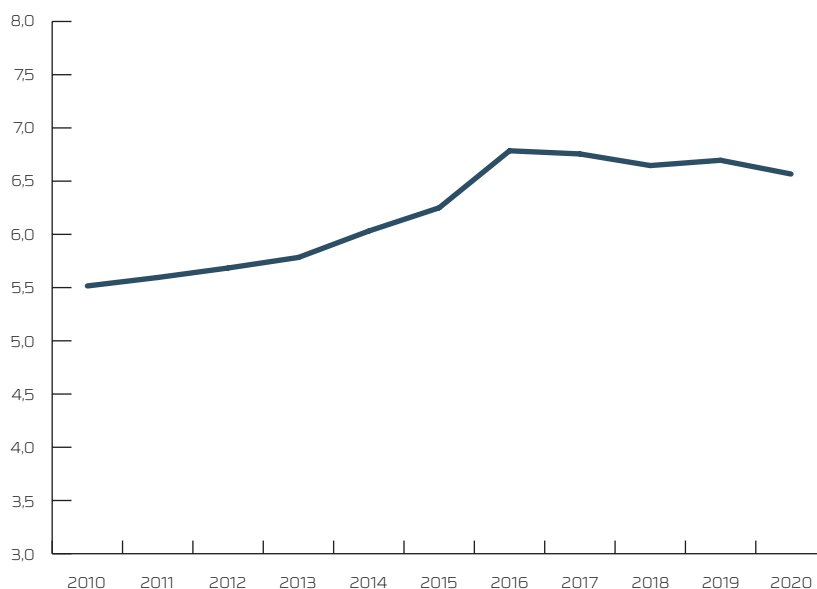
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel C: Personale, sektorniveau 2007-2020

Anmærkning: Personale er opgjort i antallet af fuldtidsårsværk. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Frem til 2016 var tendensen, at der kom flere studerende pr. videnskabeligt ansat personale. I 2010 var der 5,5 studerende pr. videnskabeligt ansat, mens der i 2016 knap var 7 studerende. I 2020 er antallet af studenterårsværk pr. videnskabelig ansat faldet til omtrent 6,5 studerende.

FIGUR 5.9

UDVIKLINGEN I ANTALLET AF STUDENTERÅRSVÆRK PR. VIDENSKABELIGT INSTRUKTIVT PERSONLEÅRSVÆRK

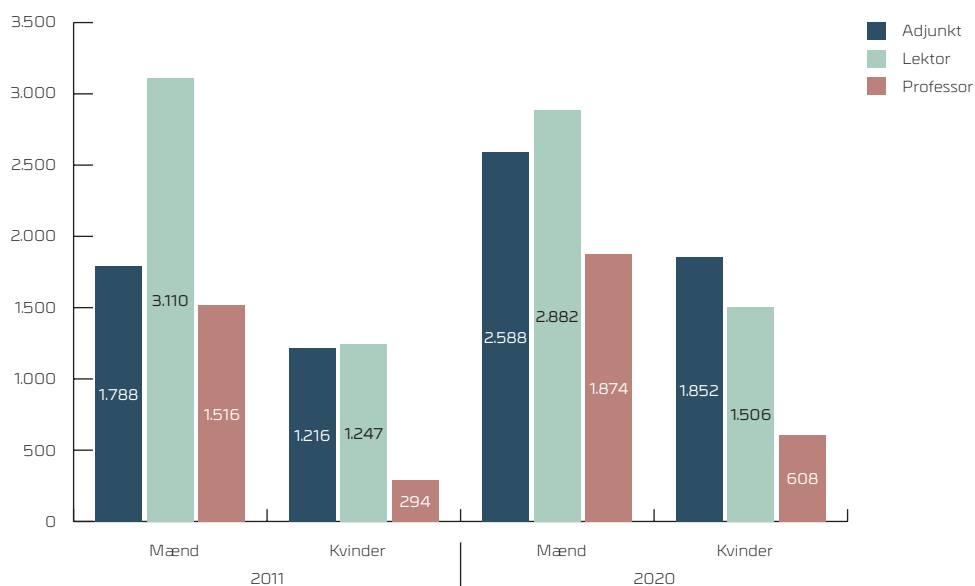
Kilde: Universiteternes Statistiske Beredskab, tabel C: Personale, sektorniveau 2007-2020 og tabel F (Studieaktivitet), sektorniveau 2007-2021

Anmærkning: Personale er opgjort i fuldtidsårsværk. Både undervisere og forskere er talt med i figuren. Bagvedliggende tal findes i appendiks.

Antallet af forskere på universiteterne er generelt steget siden 2011. For professorer er der i 2020 en overvægt af mænd. På trods af at antallet af kvindelige professorer er fordoblet, er mænd stadig markant i overtal på professorniveau. I 2021 var der 294 kvindelige professorer, mod 608 i 2020. For mænd er antallet af professorer steget fra 1.516 til 1.874 i samme periode. På Adjunkt-niveau er antallet af mænd steget fra 1.783 i 2011 til 2.583 ansatte i 2020. Antallet af kvindelige adjunkter er ligeledes vokset fra 1.216 til 1.852. På lektorniveau er der sket et fald i antallet af mandlige lektorer fra 3.110 i 2011 til 2.882 i 2020, mens antallet af kvindelige lektorer er steget fra 1.216 i 2011 til 1.506 i samme periode.

VIDENSKABELIGT ANSATTE FORSKERE PÅ ADJUNKT-, LEKTOR- OG PROFESSORNIVEAU
2011 OG 2020, FORDELT PÅ KØN

FIGUR 5.10

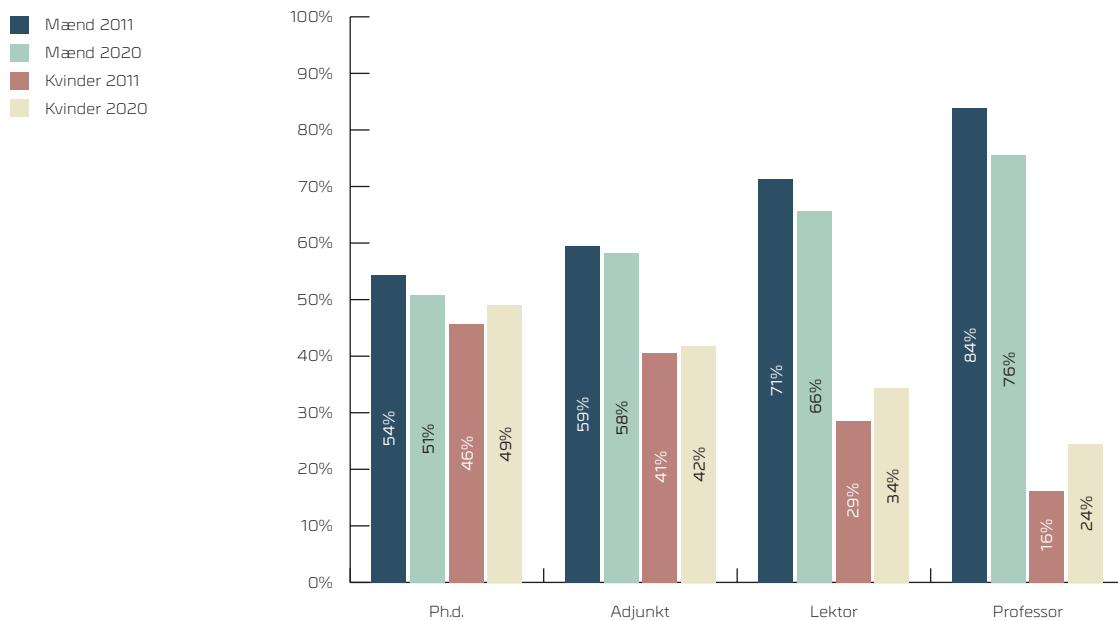

Kilde: Universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet

Et øjebliksbillede af kønsfordelingen blandt forskere på universiteterne viser, at mænd er overrepræsenterede. Kønsfordelingen er mest skæv på professorniveau, hvor der i 2020 var 24,5 procent kvinder og 75,5 procent var mænd. Kønsfordelingen er lige på ph.d.-niveau, hvor 49,1 procent er kvinder. Fælles for alle personalekategorier er, at andelen af kvinder er vokset siden 2011.

FIGUR 5.11

KØNSFORDELING BLANDT PH.D. OG VIDENSKABELIGT ANSATTE FORSKERE PÅ UNIVERSITETERNE I 2011 OG 2020

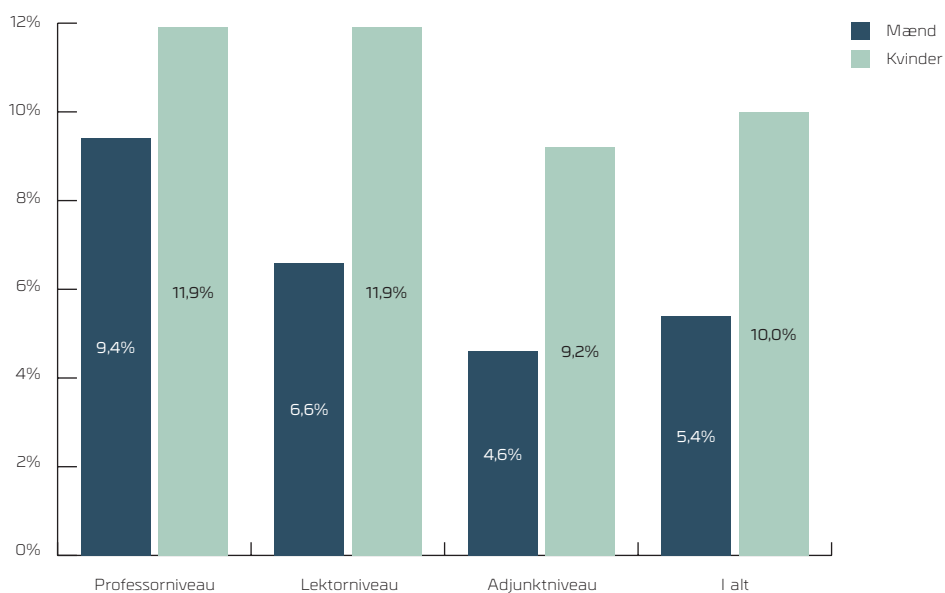

Kilde: Universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet

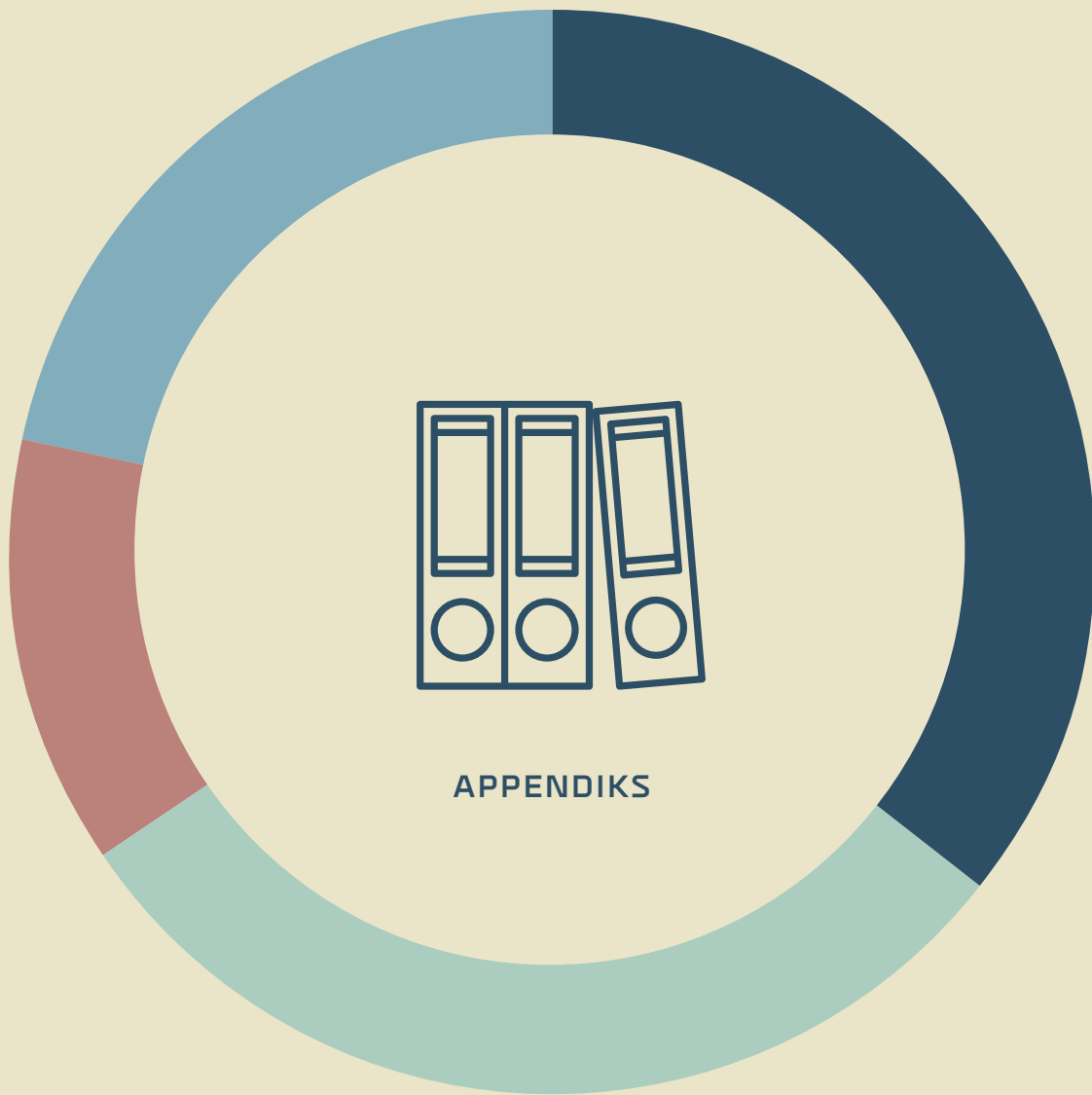
Data fra universiteternes rekruttering indikerer, at kvinder oftere end mænd får en forskerstilling, når der findes kvalificerede ansøgere af begge køn, og stillingen besættes via et jobopslag. I alt havde mænd en succesrate på 5,4 procent, mens kvinder havde en succesrate på 10 procent. Særligt på adjunkt- og lektorniveau er kvinders succesrate højere end mandlige ansøgere.

MANDLIGE OG KVINDELIGE ANSØGERES SUCCESRATE VED BESÆTTELSE AF STILLINGER MED OPSLAG PÅ ADJUNKT- LEKTOR- OG PROFESSORNIVEAU I 2016-2018, HVOR DER VAR KVALIFICEREDE ANSØGERE AF BEGGE KØN

FIGUR 5.12

Kilde: Universiteternes indberetninger til Uddannelses- og Forskningsministeriet

APPENDIKS

Her findes de bagvedliggende datatabeller for en række udvalgte figurer i bogen. De fleste data er uddrag fra Universiteternes Statistiske Beredskab, hvor det fulde datamateriale kan findes på Danske Universiteters hjemmeside. Yderligere indeholder dette appendiks en række udtræk fra Statistikbanken hos Danmarks Statistik.

UDDANNELSE

FIGUR 1.1+1.3+1.4: KANDIDATPRODUKTION

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Humaniora	3.268	3.549	3.982	4.389	4.692	6.292
Samfundsvidenskab	5.412	6.108	6.465	6.805	7.305	11.162
Sundhedsvidenskab	1.498	1.603	1.842	1.895	2.250	2.909
Teknik og Naturvidenskab	3.517	3.598	3.751	4.147	4.733	5.580
Kandidatproduktion	13.695	14.858	16.040	17.236	18.980	25.943

	2017	2018	2019	2020	2.021
Humaniora	6.035	5.324	5.173	4.741	4.614
Samfundsvidenskab	9.807	9.024	9.100	9.157	9.262
Sundhedsvidenskab	2.957	3.069	2.977	2.800	3.106
Teknik og Naturvidenskab	5.668	5.706	5.822	5.697	6.673
Kandidatproduktion	24.467	23.123	23.072	22.395	23.655

FIGUR 1.2+1.5+1.6: BACHELOROPTAG

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Humaniora	3.268	3.549	3.982	4.389	4.692	6.292
Samfundsvidenskab	5.412	6.108	6.465	6.805	7.305	11.162
Sundhedsvidenskab	1.498	1.603	1.842	1.895	2.250	2.909
Teknik og Naturvidenskab	3.517	3.598	3.751	4.147	4.733	5.580
Total	13.695	14.858	16.040	17.236	18.980	25.943

	2017	2018	2019	2020	2021
Humaniora	6.035	5.324	5.173	4.741	4.614
Samfundsvidenskab	9.807	9.024	9.100	9.157	9.262
Sundhedsvidenskab	2.957	3.069	2.977	2.800	3.106
Teknik og Naturvidenskab	5.668	5.706	5.822	5.697	6.673
Total	24.467	23.123	23.072	22.395	23.655

FIGUR 1.7: BACHELORPRODUKTION

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Humaniora	3.645	4.008	4.394	4.816	5.244	5.495
Samfundsvidenskab	5.721	6.096	6.499	6.873	6.770	7.487
Sundhedsvidenskab	1.355	1.620	2.362	2.272	2.317	2.576
Teknik og Naturvidenskab	3.507	3.646	4.158	4.751	5.281	5.849
Total	14.228	15.370	17.413	18.712	19.612	21.407

	2017	2018	2019	2020	2021
Humaniora	4.663	4.448	4.316	4.151	4.098
Samfundsvidenskab	7.002	7.211	7.245	7.493	7.603
Sundhedsvidenskab	2.335	2.331	2.432	2.377	2.640
Teknik og Naturvidenskab	5.597	5.741	5.914	6.251	6.652
Total	19.597	19.731	19.907	20.272	20.993

FIGUR 1.8: KANDIDATOPTAG

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Humaniora	5.202	5.509	6.350	6.176	6.187	6.231
Samfundsvidenskab	8.264	8.449	9.341	9.748	9.582	10.400
Sundhedsvidenskab	1.634	2.094	2.906	2.906	3.077	3.330
Teknik og Naturvidenskab	4.860	4.827	5.531	6.004	6.251	6.877
Total	19.960	20.879	24.128	24.834	25.097	26.838

	2017	2018	2019	2020	2021
Humaniora	6.083	5.641	5.471	5.051	4.901
Samfundsvidenskab	10.281	10.475	9.855	10.443	9.758
Sundhedsvidenskab	3.224	3.251	3.315	3.157	3.368
Teknik og Naturvidenskab	6.998	6.985	7.155	7.421	8.024
Total	26.586	26.352	25.796	26.072	26.051

FIGUR 1.9: OPTAG PÅ ERHVERVSKANDIDATUDDANNELSER

	2019	2020	2021
Humaniora	0	0	0
Samfundsvidenskab	301	357	388
Sundhedsvidenskab	65	105	82
Teknik og Naturvidenskab	17	37	57
Total	383	499	527

FIGUR 1.11: REKRUTTERING TIL UNIVERSITETERNES KANDIDATER 2021

	KU	AU	SDU	RUC	AAU
Andet	0	35	38	0	22
Bachelorer fra udlandet	945	437	467	289	524
Andre danske professionsbachelor	183	980	594	0	560
Andre danske universitetsbachelor	416	373	198	369	255
Egne professionsbachelor	15	260	85	0	24
Egne universitetsbachelor med retskrav	4.006	3.065	1.657	461	1.736
Egne universitetsbachelor uden retskrav	528	507	412	217	462
I alt	6.093	5.657	3.451	1.336	3.583

	DTU	CBS	ITU	Sektor
Andet	0	0	0	95
Bachelorer fra udlandet	1.319	609	77	4.667
Andre danske professionsbachelor	66	23	119	2.525
Andre danske universitetsbachelor	156	377	165	2.309
Egne professionsbachelor	240	0	0	624
Egne universitetsbachelor med retskrav	542	1.356	160	12.983
Egne universitetsbachelor uden retskrav	213	417	27	2.783
I alt	2.536	2.782	548	25.986

FORSKNING

FIGUR 2.1+2.2: DANMARKS OFFENTLIGE FORSKNINGSBUDGET

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Offentlige bevillinger i pct. af BNP	1,08%	1,08%	1,11%	1,09%	1,09%	0,98%
Finanslovsbevillinger (mio. kr.)	18.073	17.648	17.947	17.687	17.622	16.509
Internationale bevillinger i alt (mio. kr.)	1.395	1.528	1.894	1.666	1.752	1.710
Kommunale og regionale midler (mio. kr.)	1.946	2.517	2.792	3.269	3.735	3.435
Danmarks Grundforskningsfond (mio. kr.)	581	618	655	668	652	525

	2017	2018	2019	2020	2021
Offentlige bevillinger i pct. af BNP	0,96%	0,97%	0,98%	1,07%	1,04%
Finanslovsbevillinger (mio. kr.)	16.631	17.278	17.351	18.702	18.420
Internationale bevillinger i alt (mio. kr.)	1.860	1.968	2.124	2.280	1.884
Kommunale og regionale midler (mio. kr.)	3.421	3.105	3.361	3.640	3.648
Danmarks Grundforskningsfond (mio. kr.)	435	426	451	533	605

FIGUR 2.4 UNIVERSITETERNES INDTÆGTER FRA DANSKE PRIVATE KILDER, MIO. KR.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eksterne midler fra danske private kilder	1.518	1.713	1.778	1.814	1.921	2.161

	2016	2017	2018	2019	2020
Eksterne midler fra danske private kilder	2.239	2.509	2.933	3.331	3.568

FIGUR 2.6 UNIVERSITETERNES FORSKNINGSINDTÆGTER FORDELT PÅ KILDER, T.KR. FASTE 2020-PRISER

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Basistilskud	8.282.248	8.810.557	8.869.800	9.022.855	9.028.145	9.011.902
Eksterne midler fra danske offentlige kilder	3.580.940	3.626.312	3.817.297	3.950.984	4.041.322	4.051.389
Eksterne midler fra danske private kilder	1.518.203	1.712.833	1.777.947	1.814.082	1.921.088	2.161.450
Eksterne midler fra EU	589.104	630.000	724.595	837.902	896.306	932.933
Forskningsbaseret myndighedsbetjening	948.900	958.365	905.862	897.410	869.883	838.921

	2016	2017	2018	2019	2020
Basistilskud	8.947.788	8.962.126	9.068.725	9.091.173	9.155.602
Eksterne midler fra danske offentlige kilder	3.950.234	3.710.352	3.387.782	3.133.521	3.046.962
Eksterne midler fra danske private kilder	2.238.632	2.509.259	2.932.951	3.330.901	3.568.169
Eksterne midler fra EU	976.437	1.081.392	1.147.046	1.263.529	1.147.607
Forskningsbaseret myndighedsbetjening	815.582	804.784	793.182	776.201	753.049

FIGUR 2.7: BASISTILSKUDDETS ANDEL AF DE SAMLEDE FORSKNINGSINDTÆGTER

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Basistilskud til forskning	8.282	8.811	8.870	9.023	9.028	9.012
Forskningsindtægter fra basis-midler og eksterne midler	15.521	16.320	16.794	17.328	17.557	17.811
Basistilskuddets andel af forskningsindtægter	53,36%	53,99%	52,82%	52,07%	51,42%	50,60%

	2016	2017	2018	2019	2020
Basistilskud til forskning	8.948	8.962	9.069	9.091	9.156
Forskningsindtægter fra basis-midler og eksterne midler	17.821	18.036	18.305	18.597	18.634
Basistilskuddets andel af forskningsindtægter	50,21%	49,69%	49,54%	48,88%	49,13%

FIGUR 2.8+2.9: PH.D.-TILGANG

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Humaniora	228	210	162	239	206	163
Samfundsvidenskab	285	273	348	307	246	211
Sundhedsvidenskab	663	618	710	846	829	761
Teknik og Naturvidenskab	1.416	1.283	1.184	1.182	1.148	1.149
Total	2.592	2.384	2.404	2.574	2.429	2.284

	2016	2017	2018	2019	2020
Humaniora	165	189	183	162	126
Samfundsvidenskab	201	208	204	179	180
Sundhedsvidenskab	826	757	789	817	918
Teknik og Naturvidenskab	1.027	1.129	1.180	1.139	1.263
Total	2.219	2.283	2.356	2.297	2.487

FIGUR 2.10+2.11: ANTAL TILDELTE PH.D-GRADER

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Humaniora	154	149	115	148	177	158
Samfundsvidenskab	168	171	173	196	187	218
Sundhedsvidenskab	390	390	461	613	732	672
Teknik og Naturvidenskab	704	833	856	941	1.040	1.022
Total	1.416	1.543	1.605	1.898	2.136	2.070

	2016	2017	2018	2019	2020
Humaniora	195	179	144	157	125
Samfundsvidenskab	263	179	178	156	161
Sundhedsvidenskab	708	740	717	732	676
Teknik og Naturvidenskab	1.102	997	1.001	1.016	879
Total	2.268	2.139	2.088	2.092	1.872

ARBEJDSMARKED

FIGUR 3.8 ANDEL FULDTIDSLEDIGE

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Hele arbejdsstyrken	6,0%	5,9%	6,0%	5,6%	5,1%	4,6%
Kandidater	3,8%	4,0%	4,2%	4,0%	3,8%	3,5%

	2016	2017	2018	2019	2020
Hele arbejdsstyrken	4,1%	4,1%	3,8%	3,6%	4,6%
Kandidater	3,3%	3,5%	3,5%	3,5%	4,5%

FIGUR 3.14: ANDEL MED FORSKELLIGE UDDANNELSESNIVEAUER I ARBEJDSSTYRKEN, 15-69-ÅRIGE

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Grundskole	18,7%	17,9%	17,2%	16,6%	15,9%	15,4%
Gymnasiale uddannelser	6,9%	7,0%	7,0%	7,1%	7,2%	7,4%
Erhvervsfaglige uddannelser	39,9%	39,7%	39,5%	39,1%	38,8%	38,1%
Korte videregående uddannelser	5,7%	5,8%	5,9%	6,0%	6,1%	6,1%
Mellemlange videregående uddannelser	17,3%	17,6%	17,8%	18,0%	18,3%	18,5%
Akademisk bachelor	1,2%	1,2%	1,3%	1,3%	1,3%	1,4%
Lange videregående uddannelser	9,6%	10,0%	10,5%	10,9%	11,4%	11,9%
Ph.d. og forskeruddannelser	0,7%	0,8%	0,9%	1,0%	1,0%	1,1%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%	100%

	2016	2017	2018	2019	2020
Grundskole	15,1%	14,8%	14,4%	14,0%	13,5%
Gymnasiale uddannelser	7,6%	7,8%	8,0%	8,1%	8,2%
Erhvervsfaglige uddannelser	37,4%	36,8%	36,2%	35,5%	35,0%
Korte videregående uddannelser	6,1%	6,2%	6,3%	6,3%	6,4%
Mellemlange videregående uddannelser	18,6%	18,7%	18,9%	19,1%	19,4%
Akademisk bachelor	1,5%	1,5%	1,5%	1,6%	1,7%
Lange videregående uddannelser	12,5%	13,0%	13,5%	14,0%	14,6%
Ph.d. og forskeruddannelser	1,2%	1,2%	1,3%	1,3%	1,4%
I alt	100%	100%	100%	100%	100%

STUDENTERMOBILITET OG INTERNATIONALISERING

FIGUR 4.1: ANTAL INDGÅENDE OG UDGÅENDE STUDERENDE

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal udgående studerende	5.899	6.718	6.771	7.983	7.625	8.567
Antal indgående studerende	6.893	6.050	5.812	5.955	5.340	5.752

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal udgående studerende	8.133	7.920	8.252	6.683	2.853
Antal indgående studerende	5.777	5.823	5.840	4.968	2.913

FIGUR 4.2: UDVEKSLINGSSTUDERENDE I DANMARK

		Norden	Øvrige Europa	Uden for Europa
2011	BA	143	1.315	1.038
	KA	408	3.542	1.405
2012	BA	148	1.198	1.156
	KA	358	2.750	1.010
2013	BA	175	1.491	1.203
	KA	281	2.905	1.321
2014	BA	157	1.119	1.318
	KA	329	2.752	1.430
2015	BA	105	913	776
	KA	313	2.489	1.551
2016	BA	88	1.006	1.047
	KA	307	2.199	1.511
2017	BA	100	1.157	1.075
	KA	318	1.698	1.205
2018	BA	136	1.366	1.234
	KA	338	1.838	1.479
2019	BA	79	1.118	1.220
	KA	377	1.981	1.626
2020	BA	85	942	1.092
	KA	290	2.146	1.521
2021	BA	30	734	174
	KA	170	1.453	175

FIGUR 4.3: ANTAL UDGÅENDE UDVEKSLINGSSTUDERENDE, PR. HOVEDOMRÅDE

		Humaniora	Samfunds-videnskab	Sundheds-videnskab	Natur-videnskab	Teknisk videnskab
2011	Bachelor	915	874	16	123	79
	Kandidat	511	1.555	259	302	309
2021	Bachelor	301	430	11	56	67
	Kandidat	236	781	48	92	339

FIGUR 4.5: ANTAL SELVBETALERE

	2012	2013	2014	2015	2016
Antal selvbetalere	724	695	730	920	1.071

	2017	2018	2019	2020	2021
Antal selvbetalere	1.403	1.719	1.753	1.802	1.964

FIGUR 4.11: PH.D.-UDDANNEDE I DEN DANSKE BEFOLKNING

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Personer med dansk oprindelse	16.434	17.389	18.522	19.748	20.917	22.103
Indvandrere	3.884	4.824	5.978	7.584	9.124	10.794
Efterkommere	99	113	127	146	161	168
I alt	20.417	22.326	24.627	27.478	30.202	33.065

	2017	2018	2019	2020	2021
Personer med dansk oprindelse	23.284	24.315	24.529	25.603	26.577
Indvandrere	11.478	12.233	13.051	13.416	14.634
Efterkommere	192	211	212	237	262
I alt	34.954	36.759	37.792	39.256	41.473

ØKONOMI OG PERSONALE

FIGUR 5.1: UNIVERSITETERNES INDTÆGTER 2020, MIA. KR.

	Mia. kr.
Uddannelse	8,85
Forskning (basismidler)	9,16
Eksterne forskningsmidler	9,48
Forskningsbaseret myndighedsbetjening	0,75
Øvrige tilskud	0,62
Øvrige indtægter	1,25
Total	30,11

FIGUR 5.5: UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER FORDELT PÅ FORMÅL 2020, MIA. KR.

	Mia. kr.
Uddannelse	8,93
Forskning	16,04
Formidling og vidensudveksling	1,17
Forskningsbaseret myndighedsbetjening	1,17
Generel ledelse, administration og service	2,03
I alt	29,34

FIGUR 5.6: UNIVERSITETERNES OMKOSTNINGER FORDELT PÅ FORMÅL OG HOVEDOMRÅDE

	Uddannelse	Forskning	Formidling og vidensudveksling	Forskningsbaseret myndighedsbetjening	Ledelse, administration og service
Teknisk videnskab og naturvidenskab	3.133	7.984	513	611	563
Sundhedsvidenskab	1.467	4.239	106	479	235
Humaniora	1.286	1.284	75	18	136
Samfundsvidenskab	2.068	1.900	116	13	227
Uden for hovedområde	978	633	364	47	867
I alt	8.932	16.041	1.174	1.167	2.028

FIGUR 5.8: ANSATTE PÅ UNIVERSITETERNE FORDELT PÅ PERSONALEKATEGORI, ÅRSVÆRK

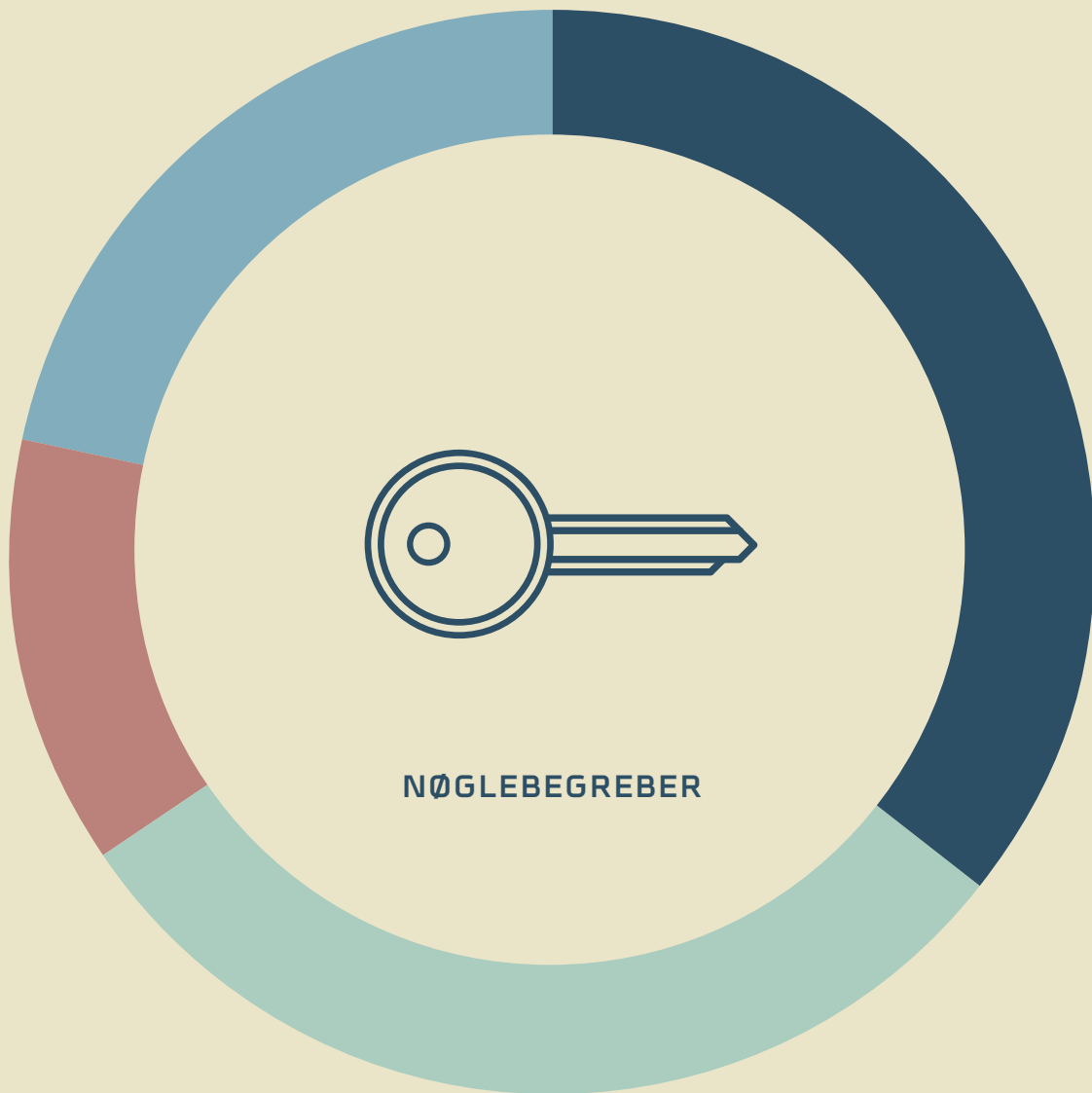
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
VIP	14.536	15.268	16.186	17.061	17.549	17.671
DVIP	1.523	1.595	1.699	1.782	1.843	1.841
TAP	13.519	13.542	13.837	14.607	14.606	14.362
I alt	29.579	30.405	31.722	33.450	33.997	33.874

	2016	2017	2018	2019	2020
VIP	17.355	17.260	17.355	17.273	17.653
DVIP	1.851	1.705	1.662	1.611	1.541
TAP	14.264	14.248	14.379	14.631	14.470
I alt	33.470	33.213	33.396	33.515	33.663

FIGUR 5.9: STUDENTERÅRSVÆRK PR. VIDENSKABELIGT INSTRUKTIVT PERSONALEÅRSVÆRK

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Studerterårsværk	80.128	85.407	92.002	98.693	105.802	110.494
VIP-årsværk	14.536	15.268	16.186	17.061	17.549	17.671

	2016	2017	2018	2019	2020
Studerterårsværk	117.925	116.679	115.433	115.709	115.967
VIP-årsværk	17.355	17.260	17.355	17.273	17.653

BALANCE I UDVEKSLINGEN

Uddannelses- og Forskningsministeriet har haft en målsætning om, at der i perioden 2013-2016 skulle være balance i udvekslingen. Således skulle Danmark sende lige så mange studerende på studieophold i udlandet, som der blev modtaget udenlandske studerende på studieophold i Danmark.

BARCELONA-MÅLSÆTNINGEN

Barcelona-målsætningen udspringer af et EU-topmøde afholdt i Barcelona i marts 2008. Her forpligtede EU-landene sig til samlet set at investere mindst tre procent af BNP i forskning, heraf én procent i offentlig forskning. I Danmark har dette medført, at skiftende regeringer har overtaget målsætningen forholdsvis direkte, således at Danmark skal investere minimum én procent af BNP i forskning. Skiftende regeringer har ligeledes forpligtet sig til, at de samlede private og offentlige investeringer i forskning svarer til minimum tre procent af BNP.

BASISMIDLER

Basismidler er et politisk fastsat beløb fra finansloven, der fordeles efter en historisk fordelingsnøgle i kombination med 45-20-25-10 model: 45 procent som uddannelsesbevilling, 20 procent som tilskudsfinansiering, 25 procent efter forskningspublicering og 10 procent efter ph.d.-afhandlinger.

BESKÆFTIGELSESFREKVENNS

Beskæftigelsesfrekvens betegner andelen af personer i beskæftigelse som procent af personer i den erhvervsaktive alder på arbejdsmarkedet. Beskæftigelsesfrekvensen for kandidatuddannede udregnes eksempelvis som antallet af beskæftigede kandidater divideret med det samlede antal uddannede kandidater i den erhvervsaktive alder på arbejdsmarkedet.

BRUTTOLEDIGHED

Ledighed i denne publikation opgøres som bruttoledigheden. Bruttoledigheden er til forskel fra nettoledigheden inklusive personer på dagpenge eller kontanthjælp, der er i aktivering – inklusive personer i løntilskudsjob.

DE TØRRE FAG

De tørre fag dækker de fag, der hører til i humaniora og samfundsfag. Disse fag er oftest på det lave taxameter, men dækker alligevel en stor bredde af fag såsom jura, økonomi, sprogfag og teologi.

DE VÅDE FAG

De våde fag dækker de fag, der hører til i naturvidenskab, sundhedsvidenskab og teknisk videnskab. Disse fag er ofte på et af de høje taxametre og dækker en bred vifte af fag såsom lægevidenskab, ingeniørfag og datalogi.

ENGELSKSPROGEDE DIMITTENDER

Engelsksprogede dimittender er udenlandske dimittender, der har gennemført en hel kandidatuddannelse på et af de otte danske universiteter. Engelsksprogede dimittender har ikke et statsborgerskab fra de nordiske lande, og den adgangsgivende eksamen må ikke være taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede dimittender ikke grundskole fra Danmark.

ENGELSKSPROGEDE STUDERENDE

Engelsksprogede studerende er udenlandske studerende, der er indskrevet på en hel kandidatuddannelse på et af de otte danske universiteter. Engelsksprogede studerende har ikke et statsborgerskab fra de nordiske lande, og den adgangsgivende eksamen må ikke være taget i Danmark. Yderligere har engelsksprogede studerende ikke grundskole fra Danmark.

ENHEDSBEVILLINGERNE

Dette er betegnelsen for universiteternes uddannelsesstilskud pr. årsstuderende. Tallet udregnes hvert år i finansloven. Helt konkret er der tale om det samlede uddannelsesstilskud til heltidsuddannelser divideret med det samlede antal studenterårsværk på heltidsuddannelser.

FORSKNINGSBASERET UNDERVISNING

Kravet om, at universiteterne skal give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau, er skrevet ind i universitetsloven. I praksis vælger universiteterne selv, hvilken definition de tager udgangspunkt i. I de fleste tilfælde er det centrale, at en andel af underviserne på uddannelserne har afsluttet en forskeruddannelse og er forskningsaktive. Målet er blandt andet, at de studerende får tilknytning til et aktivt forskningsmiljø samtidig med, at indholdet af undervisningen er så aktuelt som muligt.

FORSKNINGSSAMARBEJDSAFTALER

En forskningssamarbejdsaftale er en aftale, et universitet indgår med en ekstern part. Således kan universiteterne blandt andet arbejde sammen med private virksomheder, forskningsråd eller fonde i udvikling af ny forskning. En forskningssamarbejdsaftale er fordelagtig for begge parter, idet virksomhederne får adgang til den nyeste viden, mens universiteterne får indblik i virksomhedernes praktiske virkelighed.

HORIZON2020

Horizon 2020 er navnet på EU's ottende rammeprogram for forskning og innovation. Navnet udspringer af, at man sammenlagde aktiviteter, der havde tilhørt det foregående rammeprogram 7 (FP7) for forskning og teknologisk udvikling og et par mindre programmer inden for især innovation. Horizon 2020 indeholder tre søjler, hvori der uddeles midler til de bedst egnede forskningsansøgninger vurderet ift. videnskabelig topkvalitet, industrielt lederskab og samfundsudfordringer. Horizon 2020 erstattes det niende rammeprogram Horizon Europe, der løber indtil 2027.

HOVEDOMRÅDER

Hovedområder betegner de overordnede forskningsfællesskaber, der er på universiteterne. Der er mange måder at definere dem på – ofte arbejder man dog med fem hovedområder: humaniora, naturvidenskab, samfundsvidenskab, sundhedsvidenskab og teknisk videnskab. I Danske Universiteters statistiske beredskab er teknisk videnskab og naturvidenskab slået sammen. I studietallene (tabel F, G og H) opgøres teknisk videnskab og naturvidenskab særskilt fra år 2020. Desuden er der tale om universiteternes egne definitioner af hovedområder, og den divergerer en lille smule fra eksempelvis Danmarks Statistiks definition.

LICENS-, SALGS- OG OPTIONSÅFTALER

Licens-, salgs- og optionsaftaler er forskellige modeller for formidling af patenter mellem universiteter og eksterne aktører. Universiteterne indgår aftaler med virksomheder mv., som enten får licens til et patent, køber ejendomsretten til et patent eller får ret til at indgå en licens- eller salgsaftale på et senere tidspunkt.

NYT BEVILLINGSSYSTEM

Fra 2019 indføres et nyt bevillingssystem til de videregående uddannelser. I det nye system indføres et grundtilskud, der dækker omtrent 25 pct. af udgifterne. Der indføres også et aktivitetstilskud, som forventes at dække 67,5 pct. Bevillingerne vil stadig hænge sammen med, hvor mange der uddannes fra institutionerne ligesom med det tidligere taxametersystem. De resterende uddannelsesbevillinger vil blive fordelt ud fra kandidaternes beskæftigelsesgrad efter endt uddannelse og resultatet af en undersøgelse af læringstilgange på uddannelserne. Flere detaljer om det nye bevillingssystem kan findes på *ufm.dk*

NYUDDANNEDE

Flere af opgørelserne i denne publikation omhandler nyuddannedes arbejds-markedsforhold efter endt uddannelse. Opgørelserne af sektor- og arbejds-markedstilknytning er fra Danmarks Statistiks database over befolkningens tilknytning til arbejdsmarkedet (RAS). Denne database opgør befolkningens arbejds-markedstilknytning i uge 48. Nyuddannede er ift. denne opgørelse derfor

personer, der er dimitteret i løbet af det forrige kalenderår. Således varierer tiden indtil måletidspunktet i RAS fra 11 til 23 måneder for forskellige individer, når der måles arbejdsmarkedsforhold i året efter dimission.

OPTAG

Hvert år optages nye studerende på universiteternes bacheloruddannelser – de studerende får traditionelt besked 30. juli. Optaget sker gennem Den Koordinerede Tilmelding (KOT), som hører under Uddannelses- og Forskningsministeriet. Tallene for sommerens optag er dog i højere grad et udtryk for antallet af tilbudte pladser pr. uddannelse end et udtryk for det reelle optag. Der sker en stor flytning af studerende i løbet af månederne efter juli-optaget, og der optages studerende, som i første omgang ikke blev tilbudt plads. Derfor opgør universiteterne også optaget en måned efter 1. semester er gået i gang. Universiteternes bacheloroptag er opgjort som summen af studiestartere 1. marts og 1. oktober i året, der er optaget gennem Den Koordinerede Tilmelding. Universiteternes professionsbachelor er inkluderet. Universiteternes kandidatoptag er opgjort som antal optagne i perioden 1. oktober året før til 30. september i året.

PERSONALEÅRSVÆRK

Betegnelsen dækker over arbejdsmængden for de universitetsansatte. Eksempelvis vil to forskere ansat på halv tid tilsammen bidrage med ét årsværk. Et årsværk opgøres til 1924 arbejdstimer om året.

PH.D.-LØFTET

I forbindelse med Globaliseringsaftalen fra 2006 blev det bl.a. besluttet at øge ph.d.-optaget. Universiteterne indskrifter derfor i dag væsentligt flere ph.d.-studerende end i 2006.

PRODUKTION

Produktion refererer til antallet af studerende, som afslutter en uddannelse. Et års samlede bachelorproduktion henviser til antallet af studerende, som færdiggør en bacheloruddannelse i perioden 1. oktober året før til og med 30. september i året. Ligeledes gælder det for kandidatuddannelserne.

SPIN OUT

En spin out-virksomhed er en selvstændig virksomhed, som udspringer af et patent eller en patentansøgning, der er baseret på forskning fra et universitet. Oprettelse af spin out-virksomheder er enten baseret på formelle aftaler udformet på forskningsinstitutionen eller en formel aftale mellem institutionen og forskeren, som giver forskeren ret til at anvende forskningen i oprettelse af en selvstændig virksomhed mod et aftalt vederlag.

STUDENTERÅRSVÆRK (STÅ)

Studererårsværk benyttes til at beskrive de studerendes aktivitetsniveau. Ét studenterårsværk dækker over et fuldtidsstudium, og den samlede STÅ-produktion dækker derfor over det samlede antal af studenterårsværk. Eksempelvis vil to studerende, der består halvdelen af deres eksaminer, tilsammen producere ét studenterårsværk.

TAXAMETER

Universiteterne modtager de fleste af deres uddannelsesbevillinger gennem taxametertilskud pr. studenterårsværk (aktivitetstilskud). Dvs. at for hver gang der gennemføres et studenterårsværk, så tildeles uddannelsen midler efter taxameteret. Der er tre forskellige takster, som bevillingerne tildeles ud fra. Hver uddannelse er indplaceret på en af de tre takster:

Heltidstakst 1: 32.800 kr.

Heltidstakst 2: 46.800 kr.

Heltidstakst 3: 68.400 kr.

(jf. Finanslov 2022)

Typisk er de tekniske og sundhedsvidenskabelige uddannelser på det høje taxameter, mens de samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser har de lavere satser.

TILGANG

I enkelte tilfælde benyttes begrebet tilgang om antallet af personer, som begynder på en uddannelse. For eksempel benyttes begrebet af Uddannelses- og Forskningsministeriet i dimensioneringsmodellen vedr. de videregående uddannelser. Dette gøres, fordi man medtager alle de personer, som indskrives på en uddannelse i løbet af studieåret. Desuden opgøres tilgangen også for kandidatuddannelser, hvilket ikke kan gøres vha. KOT, da optaget på kandidatuddannelserne håndteres af institutionerne.

UDFLYTNING

Regeringen indgik i foråret en aftale, der pålægger universiteterne enten at lukke eller udflytte uddannelsespladser. I alt skal universiteterne enten nedskalere eller udflytte 5,7 procent af uddannelsespladserne i 2030.

UDVEKSLINGSSTUDERENDE

Studerende, der læser en del af deres uddannelse i et andet land, er at betragte som udvekslingsstuderende. Ofte læser studerende kun et enkelt semester i et andet land, men i enkelte tilfælde læser den studerende i en længere periode i udlandet.

UNIVERSITETSANSÆTTELSE

VIP – *VIP* er forkortelsen for videnskabeligt personale. Her finder man bl.a. professorer, lektorer, adjunkter og postdoc'er.

DVIP – *DVIP* er forkortelsen for deltidsansat videnskabeligt personale. I denne kategori er bl.a. ekstern lektor, undervisningsassistent og censor, men begrebet favner bredt.

TAP – *TAP* er forkortelsen for teknisk administrativt personale. *TAP* er en bred kategori, hvor man bl.a. finder kontoransatte, gartnere og laboranter.

Der kan læses mere om de otte danske universiteter på de enkelte universiteters hjemmesider:

Københavns Universitet, www.ku.dk

Aarhus Universitet, www.au.dk

Syddansk Universitet, www.sdu.dk

Roskilde Universitet, www.ruc.dk

Aalborg Universitet, www.aau.dk

Danmarks Tekniske Universitet, www.dtu.dk

Copenhagen Business School, www.cbs.dk

IT-Universitetet i København, www.itu.dk

Danske Universiteter er de otte danske universiteters samarbejdsorganisation, der fremmer universiteternes samarbejde, synlighed og gennemslagskraft. Danske Universiteter arbejder for at sikre, at universiteterne har gode vilkår for at løfte deres samfundsansvar: forskning, forskningsbaseret uddannelse og videndeling.

Danske Universiteter er mødested for universiteternes ledelser og medarbejdere, som i Danske Universiteter kan drøfte universiteternes fælles problemer, tage fælles initiativer og repræsentere de danske universiteter over for politikere, ministerier og samarbejdspartnere. Danske Universiteters talsmand er rektor Anders Bjarklev, der er formand for Rektorkollegiet.

Tal om danske universiteter 2021

Uddannelse: Universiteterne optager færre studerende, særligt på humanistiske uddannelser. Universiteterne havde i 2021 det laveste optag på bacheloruddannelser siden 2013.

Forskning: Danmark ligger i toppen internationalt, når man sammenligner forskningens gennemslagskraft.

Arbejdsmarked: I de senere år er antallet af universitetskandidater, som er beskæftiget i den private sektor vokset kraftigt. Siden 2015 er beskæftigelsen i det private vokset med knap 39.000 personer.

Studentermobilitet og internationalisering: Flere udenlandske studerende betaler selv for deres uddannelse i Danmark.

Økonomi og Personale: 29 procent af universiteternes indtægter stammer fra uddannelse, mens 30 procent er basismidler og 31 procent er eksterne midler til forskning.

DANSKE
UNIVERSITETER

UNIVERSITIES DENMARK

FJOLSTRÆDE 44, 1. TH.

1171 KØBENHAVN K

TLF. (+45) 3336 9800

WWW.DKUNI.DK